

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE OLOMOUCKÉHO KRAJE - 2015

Regionální statistiky

Olomouc, 31. 8. 2016

Kód publikace: 330135-16

Č. j.: 15 / 2016 – 83

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Olomouci

Ředitel odboru: Kamila Vepřková

Kontaktní osoba: Jarmila Benešová, e-mail: jarmila.benesova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 648, 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 249
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Sportovní 28, 360 01 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 080
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 931, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod.....	4
Shrnutí hlavních poznatků	5
1. Demografický vývoj.....	7
2. Sociální vývoj.....	14
3. Ekonomický vývoj	28
4. Životní prostředí.....	41
5. Mezikrajské srovnání	46
Tabulková příloha.....	55
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj.....	56
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj	57
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj	58
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí	59
Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Olomouckého kraje v letech 2000–2015	60
Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – demografický vývoj	62
Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – sociální vývoj.....	63
Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – ekonomický vývoj.....	66
Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – životní prostředí	68
Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje v roce 2010 a 2015	69

Úvod

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Olomouckého kraje v roce 2015, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2010). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné.

V textu posuzujeme vývoj na území kraje i vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky. Zařadili jsme také samostatnou kapitolu s mezikrajským srovnáním. Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2015. Proto můžeme v některých oblastech (především makroekonomika) zpracovat hodnocení pouze do roku 2014, v dalších oblastech jsou údaje za rok 2015 zatím pouze předběžné a budou se postupně zpřesňovat.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Nově je v ní zařazen dlouhodobý pohled na vývoj vybraných ukazatelů od roku 2000, tedy od vzniku krajů jako územně samosprávných celků. Tabulková příloha analýzy může obsahovat pouze omezený počet statistických ukazatelů. Širší rozsah informací v podrobnějším územním členění můžete najít ve veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz> nebo můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetové adrese www.olomouc.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji poskytuje Statistická ročenka Olomouckého kraje pravidelně vydávaná v průběhu měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí Statistický bulletin Olomouckého kraje, který vždy vychází 95. den po skončení příslušného čtvrtletí.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit. Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 22. 8. 2016. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

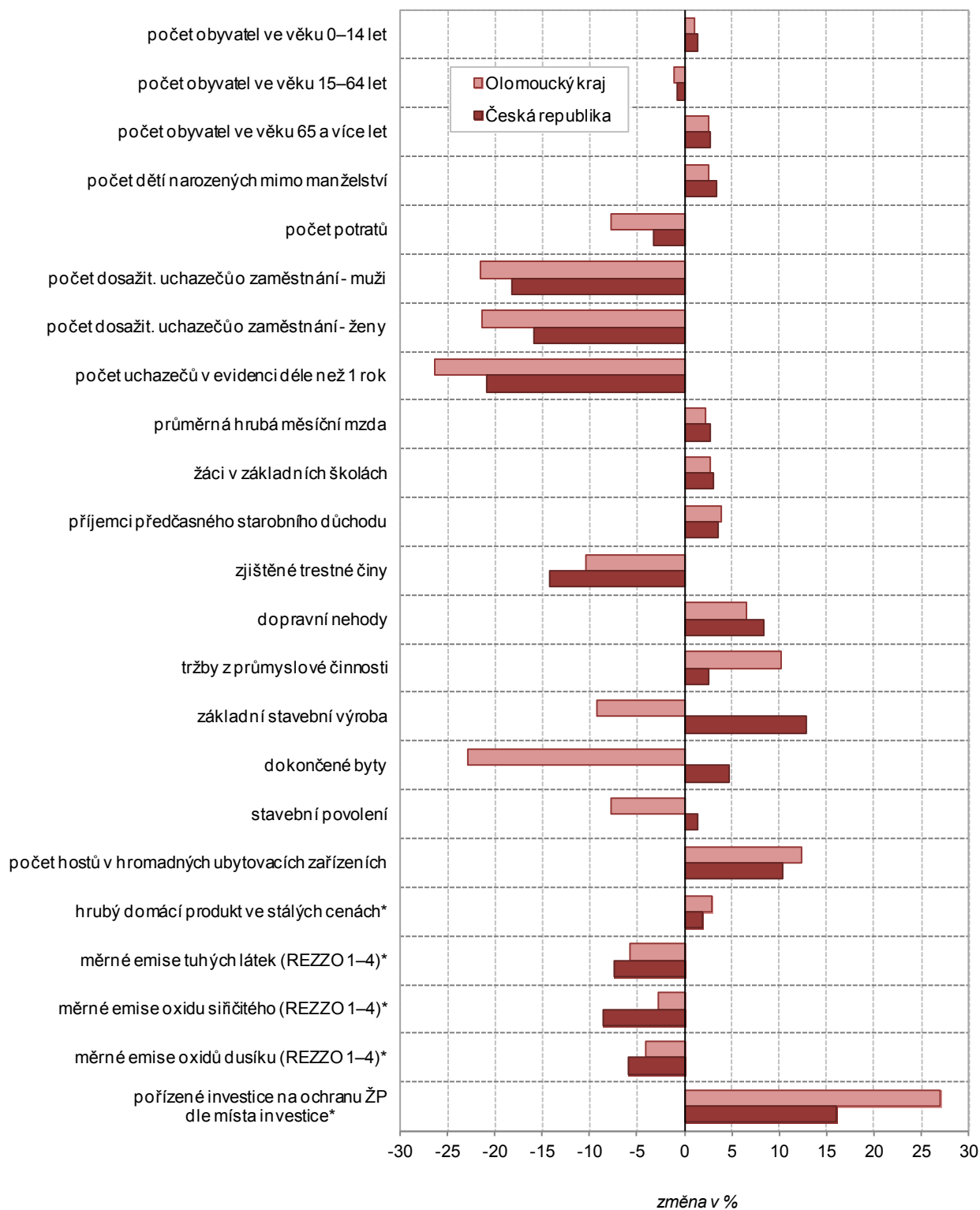
Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Shrnutí hlavních poznatků

- Demografický vývoj**
- Změnou území Vojenského újezdu Libavá vznikly v Olomouckém kraji dne 1. 1. 2016 tři nové obce – Město Libavá, Kozlov a Luboměř pod Strážnou.
 - V roce 2015 pokračoval trend vylidňování měst a odliv obyvatel ze severu území.
 - Pátým rokem v řadě převažovaly počty zemřelých nad živě narozenými a osmým rokem v řadě počty vystěhovalých nad přistěhovalými.
 - Téměř každé druhé dítě se narodilo mimo manželství.
 - Pokračoval trend rostoucího věku novomanželů při prvním sňatku, u pětiny svateb byla nevěsta starší než ženich.
 - Rozvodovost v kraji klesla na druhou nejnižší hodnotu od vzniku ČR.
 - Nejvíce přistěhovalých i vystěhovalých mělo 25 až 34 let.
 - Průměrný věk obyvatel opět vzrostl, krajská populace byla čtvrtá nejstarší v ČR.
 - Na 100 dětí již připadalo 124 osob starších 65 let.
- Sociální vývoj**
- Míra ekonomické aktivity se v Olomouckém kraji od roku 2000 pohybuje pod 60% hranicí.
 - Specifická míra nezaměstnanosti podle vzdělání klesá s rostoucím stupněm vzdělání.
 - Nejvíce uchazečů o zaměstnání má středoškolské vzdělání bez maturity.
 - Snížil se podíl domácností s nejnižšími příjmy a zvýšil se podíl domácností s vyššími příjmy.
 - Lidé na Olomoucku pobírají nejnižší mzdy i důchody.
 - Roste počet příjemců předčasných důchodů.
 - V posledních pěti letech se zvyšují počty žáků na základních školách.
 - Náš kraj vykázal druhý nejnižší počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti na 100 pojištěnců.
 - V kraji bylo zjištěno nejméně trestných činů od roku 1991.
 - Hlavní příčinou dopravních nehod byl nesprávný způsob jízdy.
- Ekonomický vývoj**
- Po dvou letech poklesu hrubého domácího produktu v Olomouckém kraji došlo v roce 2014 ke zvýšení, tempo růstu bylo vyšší než republikový průměr.
 - Výdaje na vědu a výzkum v roce 2015 meziročně vzrostly, každoročně se zvyšují počty zaměstnanců zabývajících se vědou a výzkumem.
 - Vybavenost domácností v kraji výpočetní technikou je na velice nízké úrovni v porovnání s ostatními kraji.
 - Sklizeň zemědělských plodin v roce 2015 dosáhla výborných výsledků hlavně u obilovin. Počty skotu i prasat zaznamenaly mírné zvýšení.
 - Velkým průmyslovým podnikům v kraji se v roce 2015 dařilo, zvýšily se tržby z průmyslové činnosti i počet zaměstnanců.
 - Naopak poklesly počty stavebních firem v kraji.
 - Stavební úřady v kraji vydaly ve srovnání s předchozím obdobím méně stavebních povolení.
 - Bylo dokončeno nejméně bytů v kraji v posledních 10 letech, ale výrazně se v roce 2015 zvýšil počet zahájených bytů.
 - V hromadných ubytovacích zařízeních cestovního ruchu v kraji bylo ubytováno více hostů než v předcházejících letech.
- Životní prostředí**
- V roce 2015 pokračoval dlouhodobý trend úbytku orné půdy, mezi nezemědělskou půdou převládají lesní pozemky.
 - Podíl obyvatel zásobovaných vodou vzrostl na své maximum, cena vodného opět vzrostla.
 - Na ČOV bylo napojeno půl milionu krajské populace.
 - Kvalita ovzduší se dlouhodobě zlepšuje.
 - V roce 2014 klesla produkce podnikového odpadu, naopak vzrostla produkce odpadu komunálního.
 - Investice na ochranu životního prostředí byly nejvyšší za posledních 10 let.

Změna hodnot vybraných ukazatelů v Olomouckém kraji a ČR mezi roky 2014 a 2015

* změna hodnot mezi roky 2013 a 2014

1. Demografický vývoj

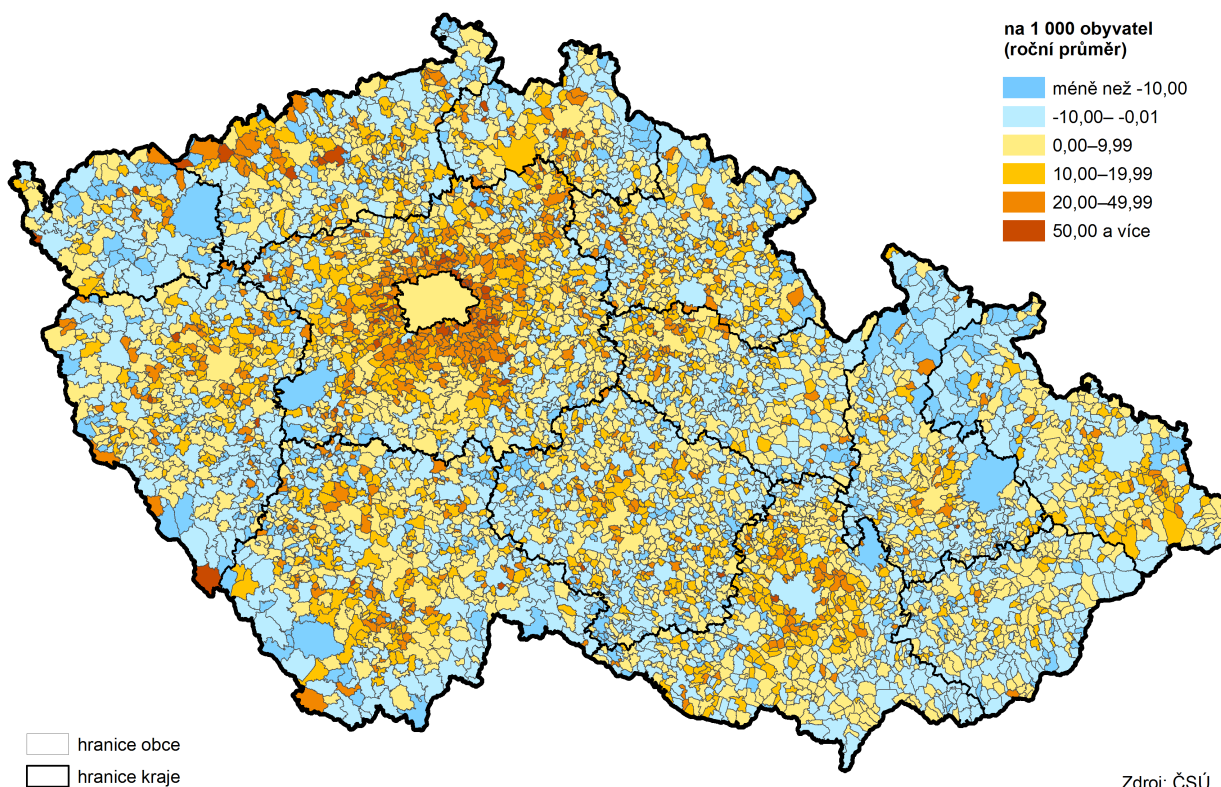
Sídelní struktura bez významných změn...

Olomoucký kraj je osmým největším krajem České republiky. K 31. 12. 2015 zaujímal katastrální výměru 5 267 km² a tvořil 6,7 % z rozlohy státu. Od 1. 1. 2005, kdy se území kraje rozšířilo o obce Moravský Beroun, Norberčany a Huzová, se celková rozloha kraje prakticky nezměnila. Z pohledu administrativního se Olomoucký kraj člení na 5 okresů, 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 20 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. V roce 2015 byl Olomoucký kraj vymezen katastrálním územím 399 obcí, které se členily na 768 částí. Z celkového počtu obcí bylo 30 měst, z nichž Olomouc, Přerov a Prostějov jsou městy statutárními, 12 městysů a 1 vojenský újezd. Sídlem kraje je krajské město Olomouc.

Územní změny od 1. 1. 2016...

V souvislosti se změnou území Vojenského újezdu Libavá vznikly v Olomouckém kraji dne 1. 1. 2016 tři nové obce – Město Libavá, Kozlov a Luboměř pod Strážnou. Územní změny vojenských újezdů Libavá a Březina se současně nepatrně promítly do úpravy vnějších hranic. Část Vojenského újezdu Libavá byla z okresu Olomouc připojena do okresu Opava v Moravskoslezském kraji, naopak část Vojenského újezdu Březina přešla z okresu Vyškov v Jihomoravském kraji do okresu Prostějov. Těmito změnami bylo území Olomouckého kraje rozšířeno o 4,5 km².

Celkový přírůstek/úbytek počtu obyvatel v obcích v letech 2010 až 2015

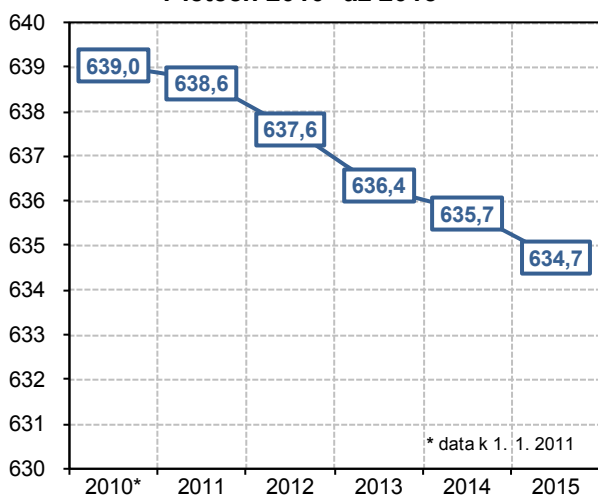

Největší obcí v kraji vojenský újezd Libavá, nejmenší obcí Strukov...

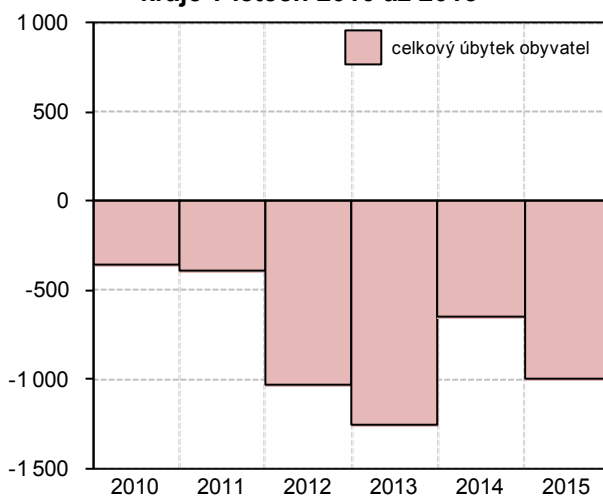
Rozlohou největším okresem Olomouckého kraje zůstal k 31. 12. 2015 okres Olomouc (1 620 km²), který je největším na Moravě a pátým největším v České republice. Mezi spíše menší okresy lze již dlouhodobě zařadit trojici Přerov (845 km²), Prostějov (770 km²) i Jeseník (719 km²). Největší obcí Olomouckého kraje byl vojenský újezd Libavá, který měl k 31. 12. 2015 přesně 327,2 km² (k 1. 1. 2016 přesně 235,4 km²). V dalším pořadí následovalo krajské město Olomouc (103,3 km²) a dvě sousední horské obce Loučná nad Desnou (94,3 km²) a Bělá pod Pradědem (92,2 km²) tvořící hranici mezi Moravou a Slezskem. Na opačném pólu se umístila obec Strukov s rozlohou 0,5 km², která leží v trojúhelníku měst Šternberk, Uničov a Litovel. Po blanenské obci

Závist byl Strukov druhou nejmenší obcí v České republice. Dalšími nejmenšími obcemi Olomouckého kraje byla dvojice obcí situovaných na levém břehu řeky Bečvy při spojnici měst Přerov a Lipník nad Bečvou, tj. Oldřichov (0,9 km²) a Grymov (1,0 km²).

Graf: Konečný stav obyvatel Olomouckého kraje v letech 2010* až 2015

Graf: Celkové úbytky obyvatel Olomouckého kraje v letech 2010 až 2015

Ve městech kraje žilo 357,4 tis. obyvatel, tj. 56,3 % krajské populace...

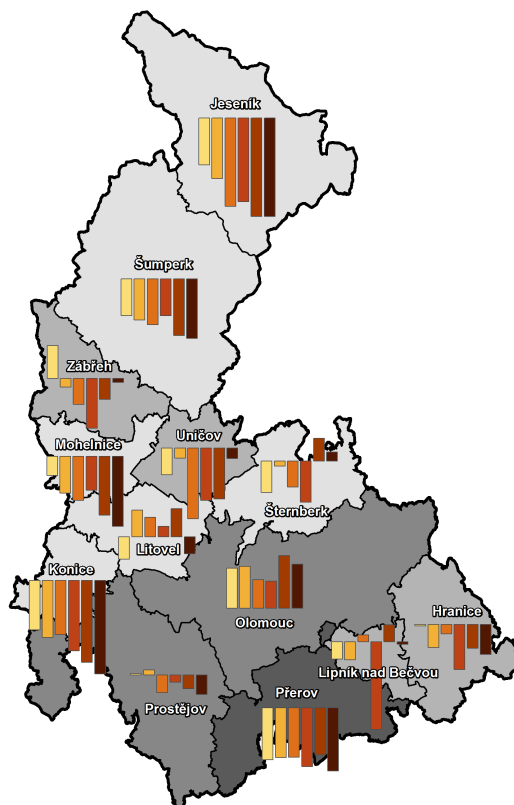
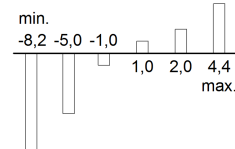
Na území Olomouckého kraje žilo k 31. 12. 2015 přesně 634 718 obyvatel. Jejich počet se během jednoho roku snížil o téměř tisíc osob. Třicet procent obyvatel kraje bydlí ve čtyřech největších městech. Zatímco v krajském městě Olomouci (100 154) se počet obyvatel zvýšil a po pěti letech opět překročil stotisícovou hranici velkoměsta, města Přerov (43 994), Prostějov (43 977) a Šumperk (26 478) v počtech obyvatel ztratila. Celkem žilo ve 30 městech Olomouckého kraje 357 389 obyvatel, tj. 56,3 % z celku. Počet obyvatel ve městech se meziročně snížil o 873 osob, což potvrdilo dlouhodobý trend vylidňování měst.

Pohyb obyvatel ve správních obvodech ORP Olomouckého kraje v letech 2010 až 2015

hustota zalidnění (počet obyvatel na km²) k 31. 12. 2015

- méně než 100
- 100–149
- 150–199
- 200 a více

přírůstek/úbytek obyvatel (na 1 000 obyvatel středního stavu)

Zdroj: ČSÚ

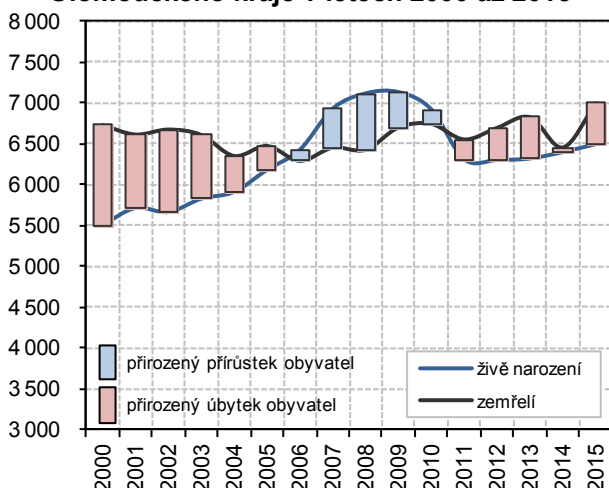
Odliv obyvatel ze severu pokračoval...

Z pohledu nižších územních jednotek došlo k úbytku populace ve čtyřech z pěti okresů Olomouckého kraje. O relativně nejvíce obyvatel přišel okres Jeseník následovaný okresy Přerov, Šumperk a Prostějov. V relativním vyjádření ubylo z 1 000 obyvatel okresu Jeseník 8,2 osoby. Po okresech Karviná a Bruntál se jednalo o třetí nejvyšší úbytek mezi všemi okresy ČR. V Olomouckém kraji meziročně vyššího počtu obyvatel dosáhl pouze největší okres Olomouc. Loňské výsledky tímto potvrdily dlouhodobý vývoj, v rámci kterého je Olomouc jediným okresem v kraji se stabilním populačním růstem.

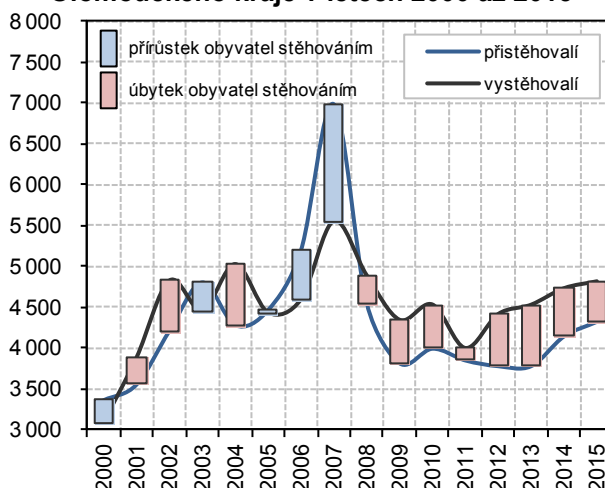
Zemřelých opět více než živě narozených...

Přirozený přírůstek, který vyjadřuje rozdíl mezi živě narozenými a zemřelými, dosáhl v uplynulém roce záporné hodnoty 502 osob. Za hlavní příčinu záporného stavu lze označit dlouhodobě nízkou porodnost, kterou v loňském roce doprovázela i zvýšená úmrtnost. V celém kraji se živě narodilo 6 498 dětí (meziročně o 1,5 % více), naproti tomu přesně 7 000 osob zemřelo (meziročně o 8,3 % více). Převahu živě narozených nad zemřelými zaznamenal pouze okres Olomouc, u kterého je přirozený přírůstek v kladné poloze již od roku 2005. Opačný děj charakterizoval okresy Jeseník, Šumperk, Prostějov i Přerov. Během let 2010–2015 dosáhl přirozený úbytek Olomouckého kraje 1 543 osob. Posledním rokem s převahou živě narozených nad zemřelými byl v kraji rok 2010.

Graf: Přirozený přírůstek/úbytek obyvatel Olomouckého kraje v letech 2000 až 2015

Graf: Přírůstek/úbytek obyvatel stěhováním Olomouckého kraje v letech 2000 až 2015

Sedmiletá maxima přistěhovalých i vystěhovalých...

Přírůstek stěhováním, který vyjadřuje rozdíl mezi přistěhovalými a vystěhovalými, dosáhl v loňském roce záporné hodnoty 491 obyvatel. Na území kraje se přistěhovalo 4 328 osob (meziročně o 4,3 % více), naopak 4 819 osob se z něj vystěhovalo (meziročně o 1,8 % více). Kladného migračního salda dosáhl v rámci kraje pouze okres Olomouc. Záporná migrační salda byla zaznamenána v okresech Prostějov, Přerov, Jeseník a Šumperk. Během let 2010–2015 dosáhl úbytek stěhováním v Olomouckém kraji 3 129 osob. Posledním rokem s převahou přistěhovalých nad vystěhovalými zůstává v Olomouckém kraji rok 2007.

I přes oživení zůstává porodnost v kraji za celostátním průměrem...

Meziročně vyššího počtu živě narozených dětí se Olomoucký kraj dočkal v souladu s republikovým trendem. Hrubá míra porodnosti meziročně vzrostla na 10,2 živě narozených na 1 000 obyvatel středního stavu a vytvořila pětileté maximum. Nedávná vlna zvýšené porodnosti, zapříčiněná početně silnou generací ze 70. let minulého století spolu s posunem mateřství do pozdějšího věku, prošla svým vrcholem v letech 2007–2010. Úhrnná plodnost se zvýšila na nejvyšší hodnotu od vzniku kraje (1,562), přesto zůstala za celostátním průměrem.

Nejvyšší úmrtnost od roku 1994...

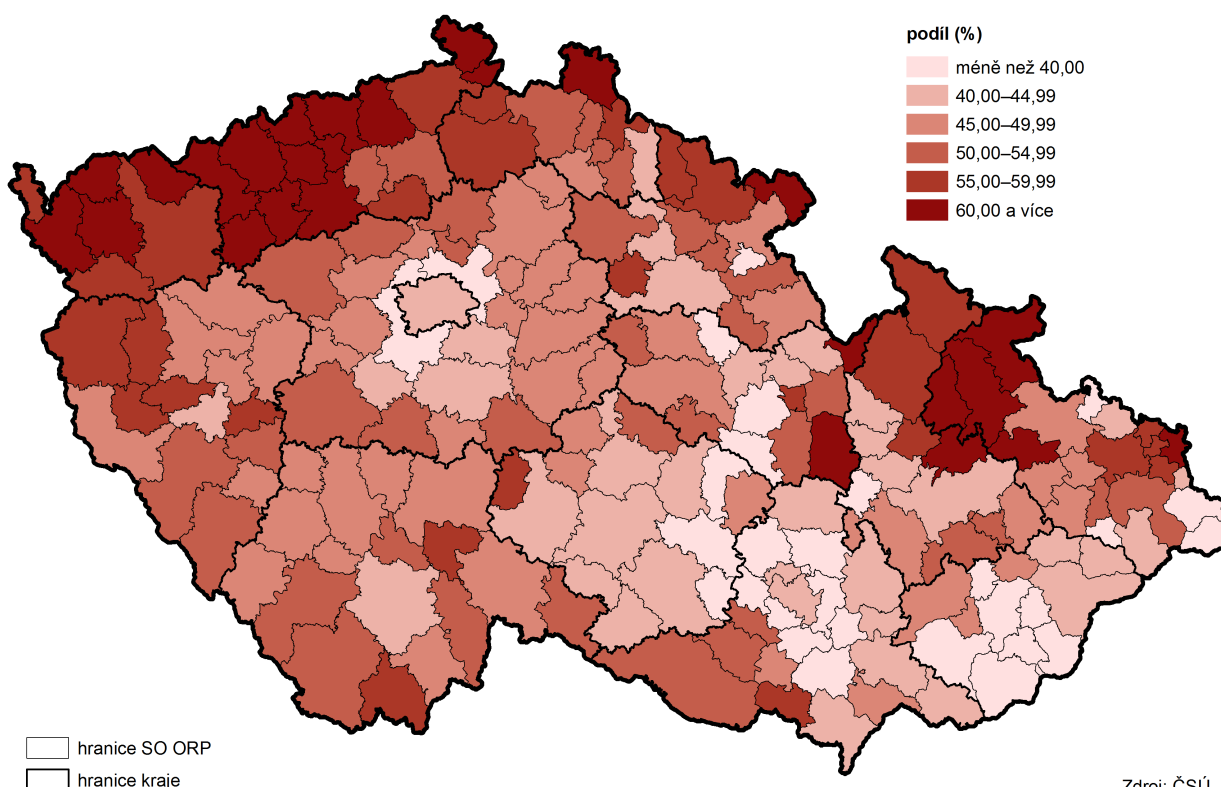
Vedle hrubé míry porodnosti se meziročně zvýšila také hrubá míra úmrtnosti. V roce 2015 dosáhla úrovně 11,0 zemřelých na 1 000 obyvatel středního stavu, což byla nejvyšší hodnota od roku 1994. Za posledních 25 let byly maximální hodnoty porodnosti i úmrtnosti zaznamenány v roce 1991, kdy hrubá míra porodnosti dosáhla 12,8 ‰ a hrubá míra úmrtnosti 11,8 ‰. Nejnížší porodnosti

bylo od roku 1991 dosaženo v roce 2000 (8,6 ‰), nejnižší úmrtnosti v roce 2006 (9,8 ‰).

Téměř každé druhé dítě se narodilo mimo manželství...

Z celkového počtu 6 498 živě narozených dětí bylo 3 347 chlapců a 3 151 dívek. Téměř polovina dětí se narodila jako první v pořadí (48,8 %). Druhorozených dětí bylo 36,9 % a třetirozených 10,1 %. Průměrný věk prvorodiček se již třetím rokem ustálil na hranici 28,4 let a byl o půl roku nižší než hodnota celorepublikového průměru. Z celkového počtu porodů bylo 103 dvojčat, vícečetnější porody se vloni neuskutečnily. Také v uplynulém roce pokračoval trend rostoucího podílu dětí narozených mimo manželství. Jestliže v roce 2000 se mimo manželské svazky narodila pětina dětí, o 15 let později jejich podíl vzrostl na 48,2 %. Podíl dětí narozených mimo manželství se v celém kraji meziročně zvýšil o půl procentního bodu.

Živě narození mimo manželství ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2015

V kraji nejnižší počet potratů od vzniku České republiky...

Během roku 2015 bylo evidováno 1 979 potratů (z toho 1 137 umělých přerušení těhotenství). Díky meziročnímu poklesu o 167 případů se jednalo o nejnižší hodnotu od vzniku České republiky. Přes dvě třetiny z celkového počtu potratů se týkaly žen ve věku 25–39 let a polovina potratů na svobodné ženy. Krajská hodnota úhrnné potratovosti se v roce 2015 snížila na 0,468 potratu. Na 100 narozených připadalo 30,3 potratu, což odpovídalo pětiletému minimu. V porovnání s Českou republikou je potratovost v Olomouckém kraji dlouhodobě nižší.

Přesně 45,3 % zemřelých mělo více než 80 let...

Mezi všemi zemřelými bylo 3 572 mužů a 3 428 žen. Celkem 80,8 % zemřelých bylo starší 65 let a 45,3 % zemřelých mělo více než 80 let. Hodnoty kojenecké i novorozenecké úmrtnosti byly nižší než republikový průměr. V kraji zemřelo 8 dětí do 28 dnů po narození a dalších 6 dětí zemřelo do 1 roku věku.

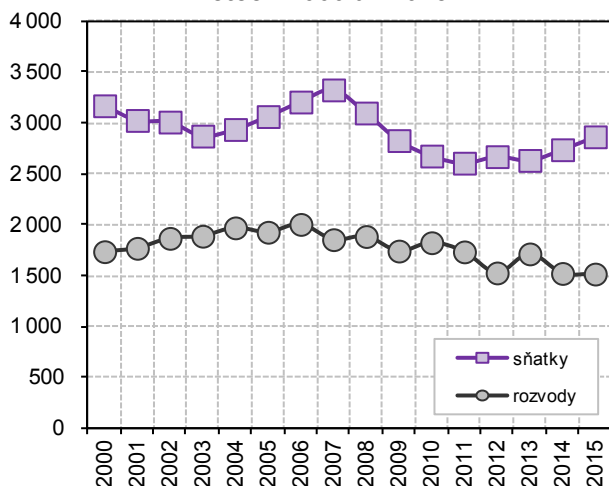
Oživení rekordně nízké sňatečnosti z předchozích let doplnil stále rostoucí věk prvosnoubců...

Do svazku manželského vstoupilo v loňském roce 2 864 párů, tedy o 127 párů více než v roce 2014. Ačkoliv počet svateb vzrostl na své sedmileté maximum, v dlouhodobém měřítku se jedná o hodnotu spíše podprůměrnou (4,5 sňatku na 1 000 obyvatel středního stavu). Převážná většina ženichů (78,2 %) i nevěst (78,4 %) vstupovala do manželství poprvé. Průměrný věk novomanželů při prvním sňatku se v případě ženichů udržel na hranici 31,8 let, v případě

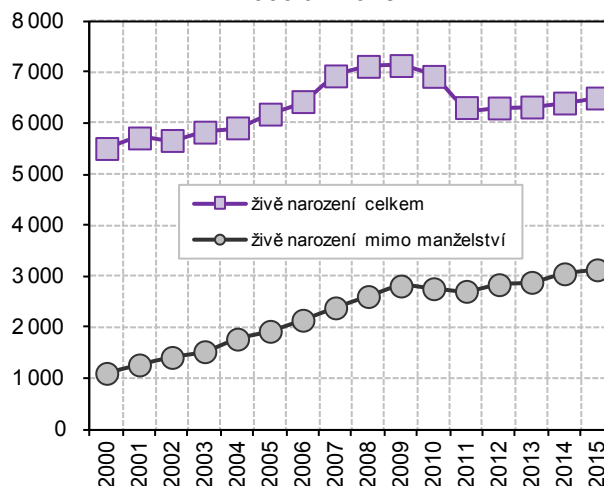

nevěst se mírně zvýšil na 29,1 let. Mezi „nácitileté“ manžele se vloni zařadilo 7 mužů a 25 žen, jejichž věk byl v den sňatku nižší než 20 let. Z druhého úhlu pohledu měli dva ženichové více než 80 let a šest nevěst 70–79 let. U 70,5 % svateb byl ženich starší než nevěsta. Opačný věkový poměr snoubenců charakterizoval pětinu sňatků. Nejčastěji byl ženich starší o 1–4 roky (1 108 svateb) a o 5–9 let (633 svateb). Při 28 svatebních obřadech byl ženich starší než nevěsta o více než 20 let.

Graf: Sňatky a rozvody v Olomouckém kraji v letech 2000 až 2015

Graf: Živě narození v Olomouckém kraji v letech 2000 až 2015

Druhá nejnižší rozvodovost od vzniku České republiky...

Vloni bylo rozvedeno 1 515 manželství, což bylo o 6 manželství méně než v roce 2014. Loňská rozvodovost (2,4 rozvodu na 1 000 obyvatel středního stavu) byla druhá nejnižší od vzniku České republiky. Výrazný meziroční pokles počtu rozvodů zaznamenal v rámci kraje především okres Jeseník, který se během jediného roku stal z okresu s nejvyšší rozvodovostí okresem s rozvodovostí nejnižší. Nejvyšší nárůst počtu rozvodů se uskutečnil na Šumpersku. Jako nejčastější příčinu rozvratu manželství uváděli muži i ženy rozdílnost povah, názorů a zájmů. Pro většinu rozvedených mužů (81,3 %) i žen (83,3 %) se jednalo o první rozvod v jejich životě. Průměrný věk manželů při prvním rozvodu byl u mužů 42,5 let a u žen 40,0 let. Téměř v polovině případů se rozvedla manželství trávající déle než 15 let. Naopak v osmi případech netrval manželský svazek ani jeden rok. V 893 případech byla rozvedena manželství s nezletilými dětmi, což odpovídalo 58,9 % z celkového počtu rozvodů. Nejčastěji se jednalo o rozvedená manželství s jedním nebo dvěma nezletilými dětmi.

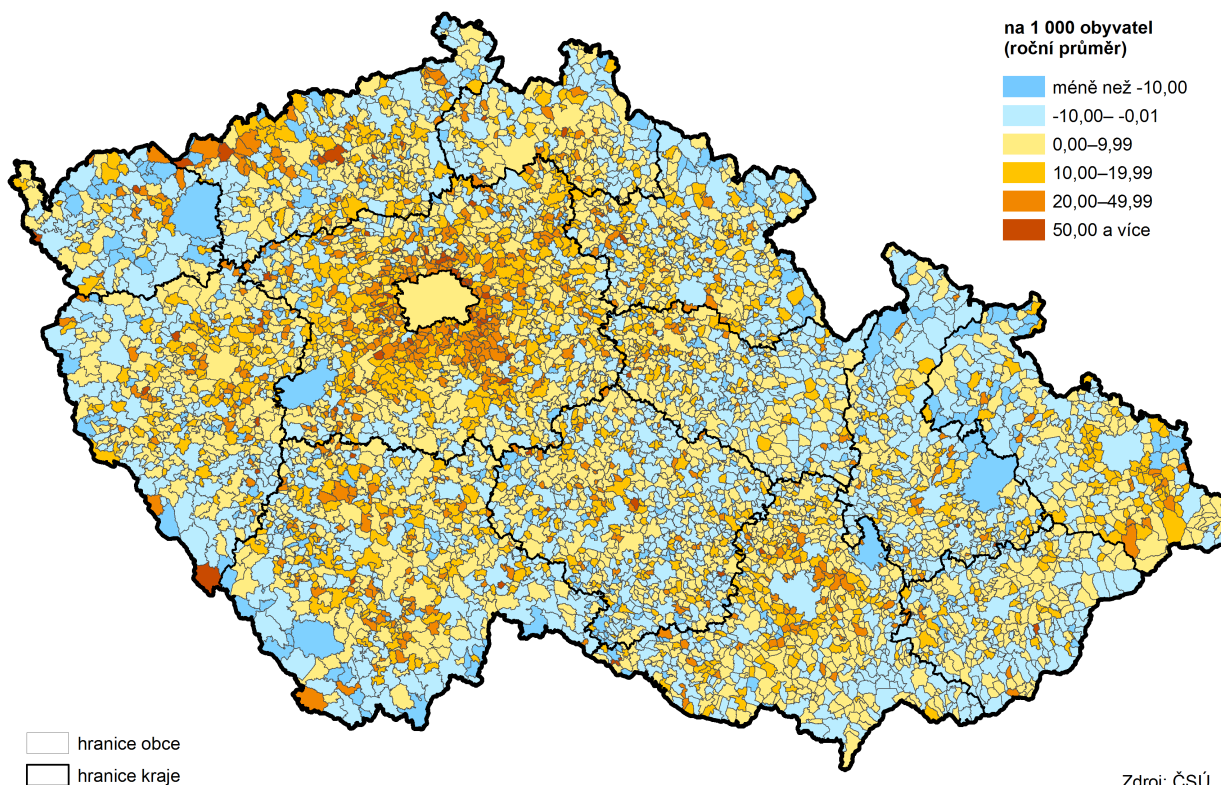
Osoby ve věku 25–34 let tvořily 27,8 % ze všech přistěhovalých...

Počet přistěhovalých do kraje se meziročně zvýšil o 178 osob na 4 328 obyvatel (tj. 6,8 osoby na 1 000 obyvatel středního stavu). Nejvíce obyvatel se přistěhovalo do okresu Olomouc (2 757), a to i relativně (11,8 osoby na 1 000 obyvatel středního stavu). Nejmenší relativní přírůstek byl zaznamenán u okresu Šumperk, do kterého se na 1 000 obyvatel přistěhovalo 7,3 osoby. Mezi všemi přistěhovalými převažovaly ženy (54,4 %) a podle pětiletých věkových skupin osoby ve věku 25–29 let (14,8 %) a 30–34 let (12,9 %). Z ciziny se do Olomouckého kraje přistěhovalo 802 osob, tj. 18,5 % z celku.

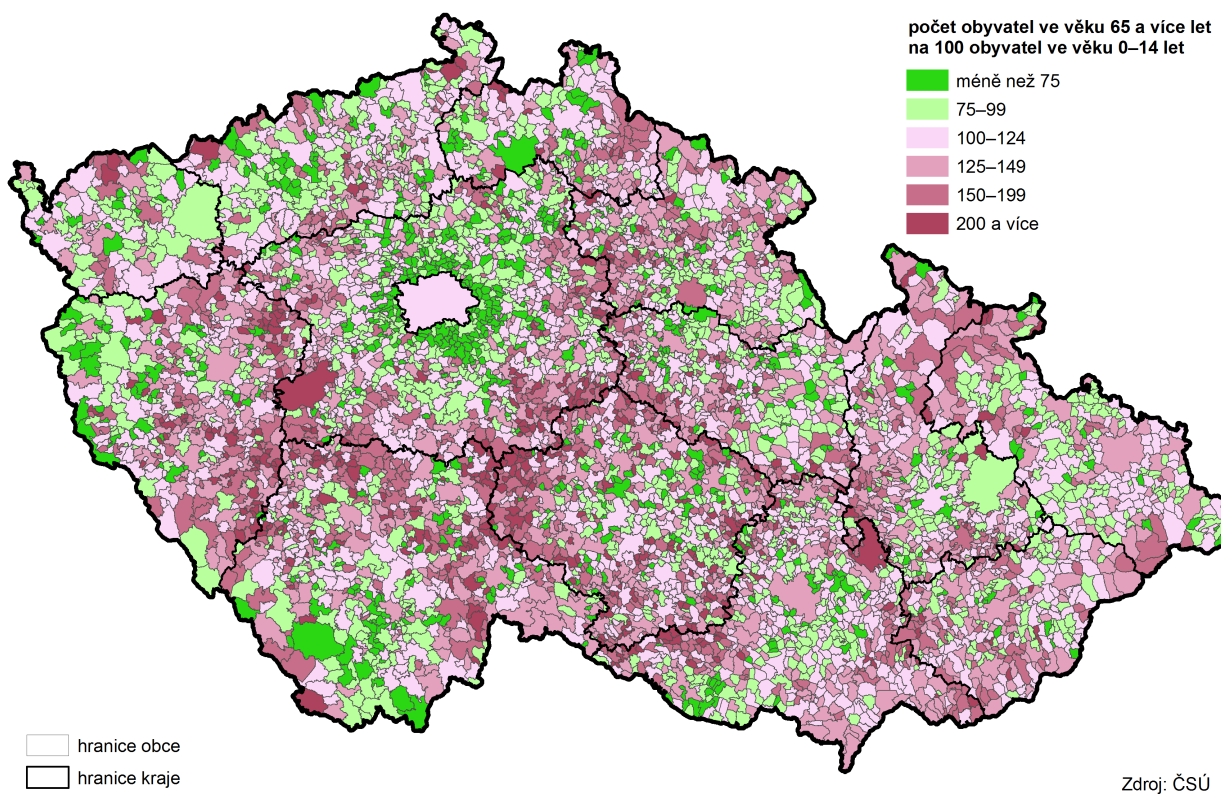
Osoby ve věku 25–34 let tvořily 33,5 % ze všech vystěhovalých...

Také počet vystěhovalých se meziročně zvýšil, a to o 85 osob na 4 819 obyvatel. Většina z nich našla nový domov v jiném kraji ČR, pouze 467 obyvatel kraje se odstěhovalo do zahraničí. Z 1 000 obyvatel středního stavu se vystěhovalo 7,6 osoby. Relativně nejvíce obyvatel se vystěhovalo z okresu Jeseník, kde z 1 000 obyvatel odešlo v průměru 15,1 osoby. Mezi všemi vystěhovalými převažovaly ženy (54,8 %) a podle pětiletých věkových skupin osoby ve věku 25–29 let (16,8 %) a 30–34 let (16,6 %). Do ciziny se z Olomouckého kraje vystěhovalo 467 osob, tj. necelá desetina z celkového počtu.

Přírůstek/úbytek počtu obyvatel stěhováním v obcích v letech 2010 až 2015

Index stáří v obcích k 31. 12. 2015

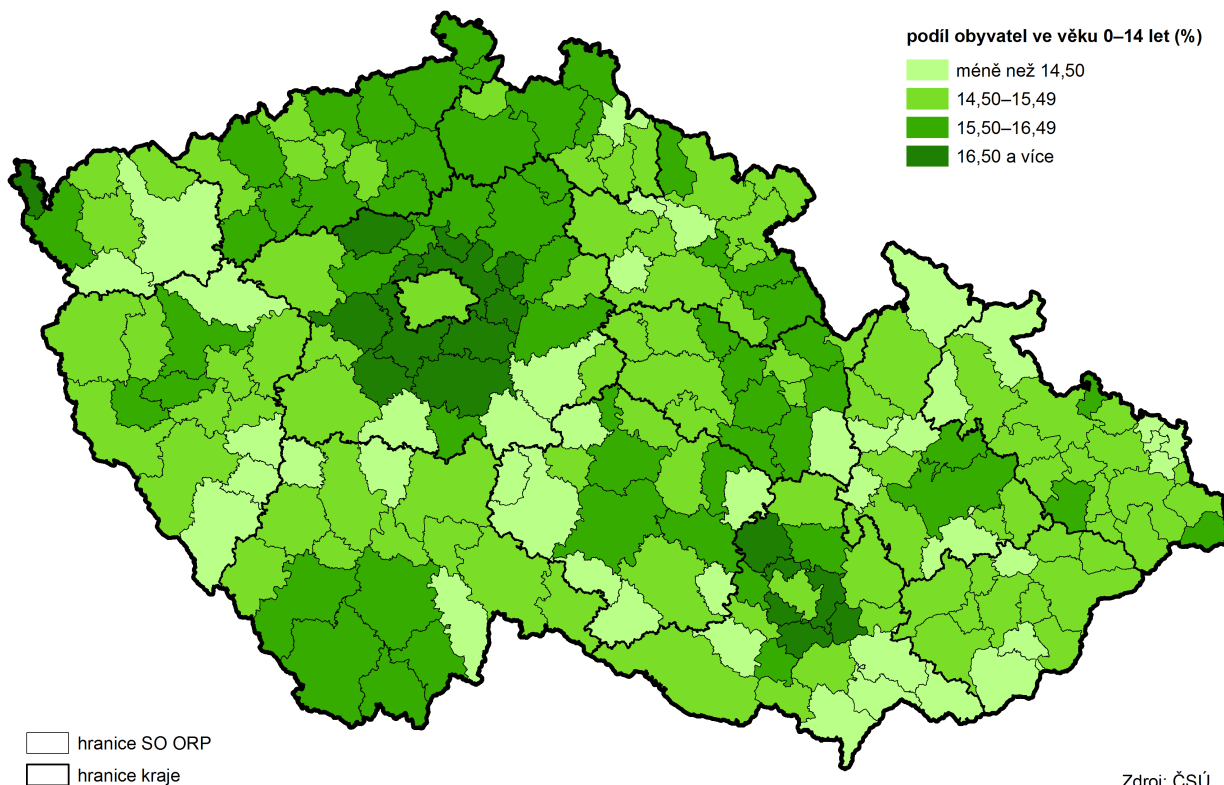
**Populace
Olomouckého kraje
4. nejstarší v ČR...**

Pokračující trendy ve věkovém rozložení krajské populace přinesly navýšení počtu dětí a seniorů při současném snížení počtu osob v produktivním věku. Průměrný věk obyvatele Olomouckého kraje opět vzrostl, a to na 42,2 let. Průměrný věk mužů dosáhl na konci loňského roku 40,6 let, průměrný věk žen 43,7 let. Ke konci roku 2015 žilo v kraji 95,9 tis. dětí (0–14 let) a jejich podíl na celkovém počtu obyvatel vzrostl na 15,1 %. V produktivním věku (15–64 let) se na konci loňského roku nacházelo 420,0 tis. osob (66,2 %), tj. o 4,9 tis. méně než v roce 2014. Tradičního nárůstu se dočkal počet osob v postproduktivním věku. Na konci roku 2015 žilo v kraji 118,8 tis. seniorů, tj. o 2,9 tis. více než v roce předchozím. Podíl obyvatel ve věku 65 a více let tímto překročil hranici 18,7 %.

**Na 100 dětí připadalo
124 osob starších
65 let...**

Již od roku 2006 žije v Olomouckém kraji více seniorů než dětí. Ukazatel indexu stáří, definovaný jako podíl obyvatel ve věku 65 let a starších na 100 dětí ve věku 0–14 let, se dočkal dalšího meziročního zvýšení. Na konci loňského roku připadalo na 100 dětí téměř 124 seniorů. Naděje dožití se u vloni narozených chlapců zvýšila na 75,3 let a u dívek na 82,0 let.

Děti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2015

2. Sociální vývoj

V kraji 539,7 tisíc obyvatel ve věku 15 a více let...

Populaci osob starších 15 let tvoří osoby ekonomicky aktivní a ekonomicky neaktivní. Všichni, kteří se účastní trhu práce, vytváří pracovní sílu. Skutečně využitý potenciál je potom počet zaměstnaných v národním hospodářství.

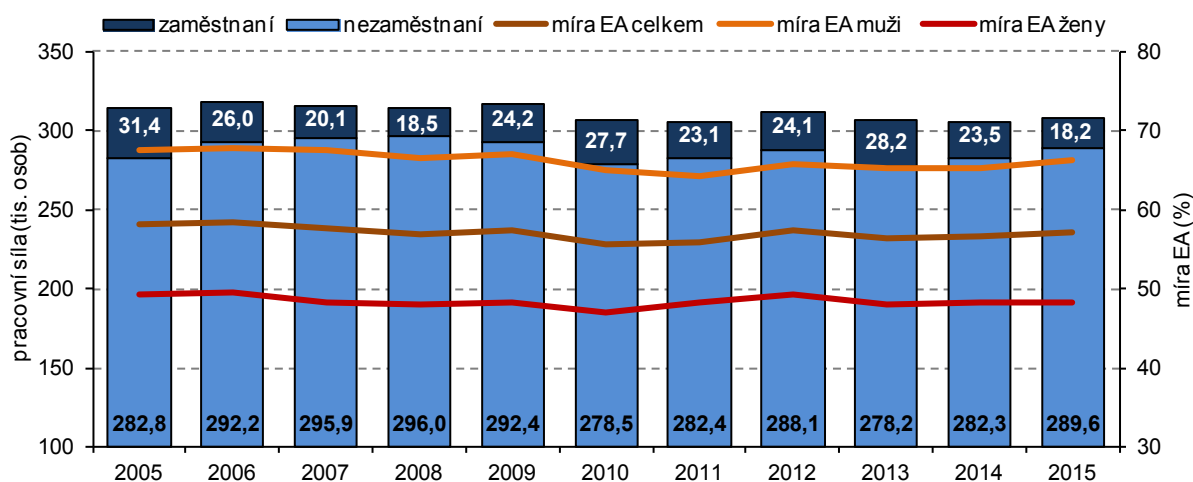
Údaje o pracovní síle, míře ekonomické aktivity, míře zaměstnanosti či nezaměstnanosti jsou získávány z Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS). Při posuzování výsledků je třeba brát v úvahu, že se jedná o výběrové šetření, výsledné údaje jsou reprezentativní statistické odhady zatížené určitou statistickou chybou, především na úrovni regionů.

Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil žilo v roce 2015 v Olomouckém kraji 539,7 tis. obyvatel ve věku 15 a více let. Meziročně jejich počet poklesl o 0,3 %. Z dlouhodobého pohledu se počet obyvatel v uvedené věkové kategorii zvyšoval až do roku 2008, od roku 2009 můžeme pozorovat každoroční snížení.

Ekonomicky aktivní tvořili 57,0 % z celkového počtu osob starších 15 let...

Strukturu obyvatelstva podle ekonomické aktivity ovlivňují v posledních letech probíhající demografické a ekonomické procesy. V roce 2015 ekonomicky aktivní (pracovní sílu) představovalo 307,8 tis. osob (57,0 % z celkového počtu osob starších 15 let), ekonomicky neaktivní zahrnující důchodce, žáky a studenty, osoby pečující o rodinu 231,9 tis. osob (43,0 %). Z pohledu pohlaví ve struktuře pracovní síly převažovali z 56,4 % muži. Mezi zaměstnané patřilo 289,6 tis. osob, mezi nezaměstnané 18,2 tis. osob.

Graf: Struktura pracovní síly a míra ekonomické aktivity v Olomouckém kraji (VŠPS)

Míra ekonomické aktivity mužů je vyšší...

Míra ekonomické aktivity se v Olomouckém kraji od roku 2000 pohybuje pod 60% hranicí a v roce 2015 dosáhla hodnoty 57,0 %. V rámci mezikrajského srovnání to byla nejnižší hodnota, která se o 2,4 procentní body pohybovala pod celorepublikovým průměrem (59,4 %). Míra ekonomické aktivity žen je z objektivních důvodů podstatně nižší a činila 48,3 % (nejnižší hodnota mezi kraji ČR). V případě mužů dosáhla hodnoty 66,3 % (čtvrtá nejnižší mezikrajská hodnota).

Klesá podíl zaměstnaných osob se základním vzděláním...

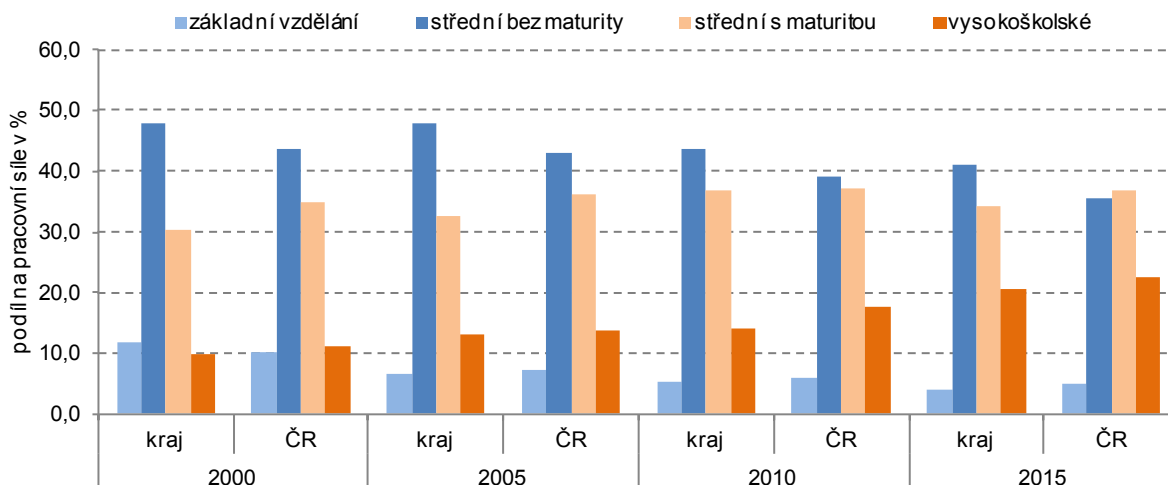
Výsledky VŠPS v delším časovém horizontu odrážejí změny ve vzdělanostní struktuře pracovní síly. Pozitivním jevem je postupný pokles podílu zaměstnaných osob se základním vzděláním a středním vzděláním bez maturity a růst podílu zaměstnaných osob s vysokoškolským vzděláním. Jestliže v roce 1995 tvořil mezi zaměstnanými podíl osob se základním vzděláním 13,3 %, v roce 2005 to bylo 4,9 % a o dalších deset let později, v roce 2015, již jen 3,1 %. V roce 1995 podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním tvořil 7,8 %, v roce 2005 se zvýšil na 14,1 % a v roce 2015 byl již 21,5 %. Za změnami ve vzdělanostní struktuře stojí skutečnost, že starší ročníky s nižším vzděláním odcházejí mezi ekonomicky neaktivní, mladší ročníky se zase v průběhu let snažily získat co nejvyšší vzdělání.

Specifická míra nezaměstnanosti podle vzdělání klesá s rostoucím stupněm vzdělání...

Roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti v roce 2015 v Olomouckém kraji činila 5,9 % (v předchozím roce byla 7,7 %). Největší skupinu nezaměstnaných podle výsledků VŠPS tvořily osoby se středním vzděláním bez maturity (8,3 tis. osob) a naopak nejmenší skupinu tvořily osoby s vysokoškolským vzděláním (1,4 tis. osob). Obecně platí, že specifická míra nezaměstnanosti podle vzdělání klesá s rostoucím stupněm vzdělání. V roce 2015 dosáhla specifická míra nezaměstnanosti osob se základním vzděláním 30,5 %, u osob se středním vzděláním bez maturity činila 6,6 %, u osob se středním vzděláním s maturitou 4,4 % a u vysokoškoláků 2,3 %.

Graf: Pracovní síla (zaměstnaní a nezaměstnaní) podle vzdělání v Olomouckém kraji a ČR

Počty zaměstnaných do 29 let dlouhodobě klesají...

Nejpočetnější věkovou skupinu mezi zaměstnanými i nezaměstnanými tvoří osoby ve věku 30 až 44 let. V průběhu 20 let jsou patrné změny u zaměstnaných ve věkové kategorii 15 až 29 let, ve které počet osob z dlouhodobého pohledu klesá (v roce 1995 bylo z celkového počtu zaměstnaných 27,5 % ve věku 15 až 29 let, v roce 2015 byl podíl roven 16,4 %). Ve věkové skupině 45 až 59 let je zřejmý mírný nárůst u zaměstnaných.

Specifická míra nezaměstnanosti podle věku se v jednotlivých věkových skupinách liší. Jestliže v roce 2015 činila obecná míra nezaměstnanosti 5,9 %, specifická míra nezaměstnanosti se ve věkové skupině 15 až 29 let vyšplhala na 9,3 %, naproti tomu ve věkové skupině 45 až 59 let byla pouze 4,8 %.

Také ve struktuře zaměstnaných podle sektorů dochází k postupným změnám. Srovnáme-li rok 2015 s rokem 1995, podíl zaměstnaných se v primárním sektoru snížil z 9,8 % na 4,3 %, naopak v terciárním sektoru se podíl zvýšil ze 44,9 % na 53,5 %.

Ve struktuře zaměstnaných trvale převažují zaměstnanci...

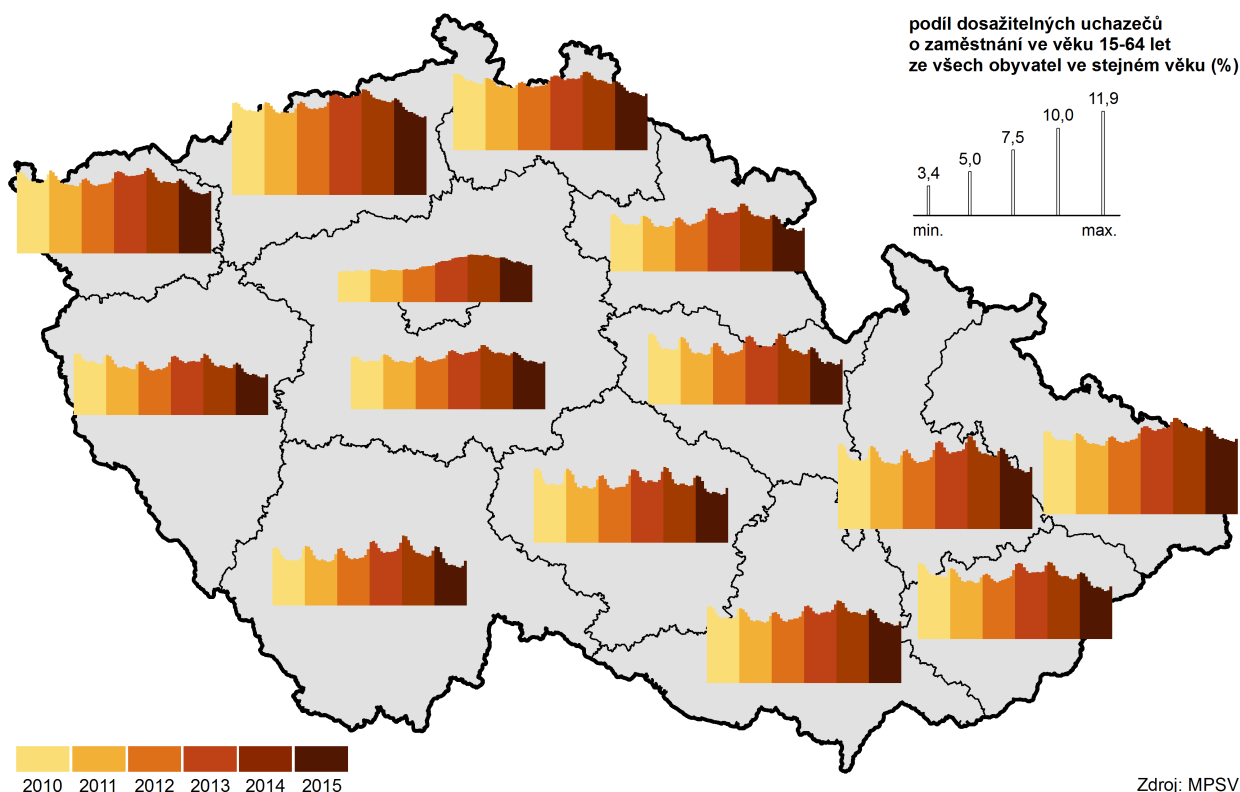
Z hlediska postavení v zaměstnání mezi zaměstnanými dlouhodobě převažují zaměstnanci (v roce 2015 tvořili 85,6 % zaměstnaných). Celkem 13,1 % ze zaměstnaných byli podnikatelé (3,2 % zaměstnavatelé a 9,9 % pracující na vlastní účet).

Meziročně klesl počet uchazečů o zaměstnání...

Podle údajů MPSV bylo k 31. 12. 2015 na úřadech práce Olomouckého kraje registrováno 31 058 uchazečů o zaměstnání. Ve srovnání s koncem roku 2014 se jejich počet snížil o necelých 8 tisíc osob (o pětinu). Porovnáme-li však stav s koncem roku 2008, v jehož průběhu vývoj začala ovlivňovat hospodářská krize, došlo k navýšení počtu nezaměstnaných o 7 588 osob (o 32,3 %).

Mezi uchazeči převažovali z 51,6 % muži, osoby se zdravotním postižením tvořily 12,3 % a absolventi a mladiství představovali 4,9 %. Do skupiny dosažitelných ve věku 15–64 let (tzn. těch, kteří splňují podmínku bezprostředního nastoupení do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa) patřilo 29 478 uchazečů (94,9 % z celku).

Nezaměstnanost v krajích v letech 2010 až 2015 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

Podporu v nezaměstnanosti pobíralo 7 650 uchazečů (24,6 %). Nejnižší částku do 1 500 Kč pobíralo pouze 22 uchazečů (0,3 % z celkového počtu osob pobírajících podporu v nezaměstnanosti), nejvyšší ve výši 11 501 a více korun pak 383 uchazečů (5,1 %). Nejvíce uchazečů pobíralo částku v rozmezí 2 501 až 3 500 Kč (1 811 uchazečů, tj. 23,7 %). Průměrná výše měsíční dávky v nezaměstnanosti činila 5 916 korun a byla o 335 korun nižší než celorepublikový průměr (6 251 Kč).

Nejvíce uchazečů o práci uvádí střední vzdělání bez maturity...

Podle vzdělání tvořily nejpočetnější skupinu nezaměstnaných osoby se středním vzděláním bez maturity (43,7 % z celkového počtu uchazečů). Druhou problematickou skupinou na trhu práce byly osoby se základním vzděláním a bez vzdělání (26,9 %). Ve struktuře podle věku převažují osoby ve věku 35 až 44 let (24,0 %). Pozitivním jevem je klesající podíl nezaměstnaných v nižší věkové skupině do 24 let. Zvyšuje se však podíl nezaměstnaných v nejvyšší věkové skupině 55 a více let. Průměrný věk nezaměstnaného se vyšplhal na 41,9 let a byl o téměř dva roky vyšší než před pěti lety.

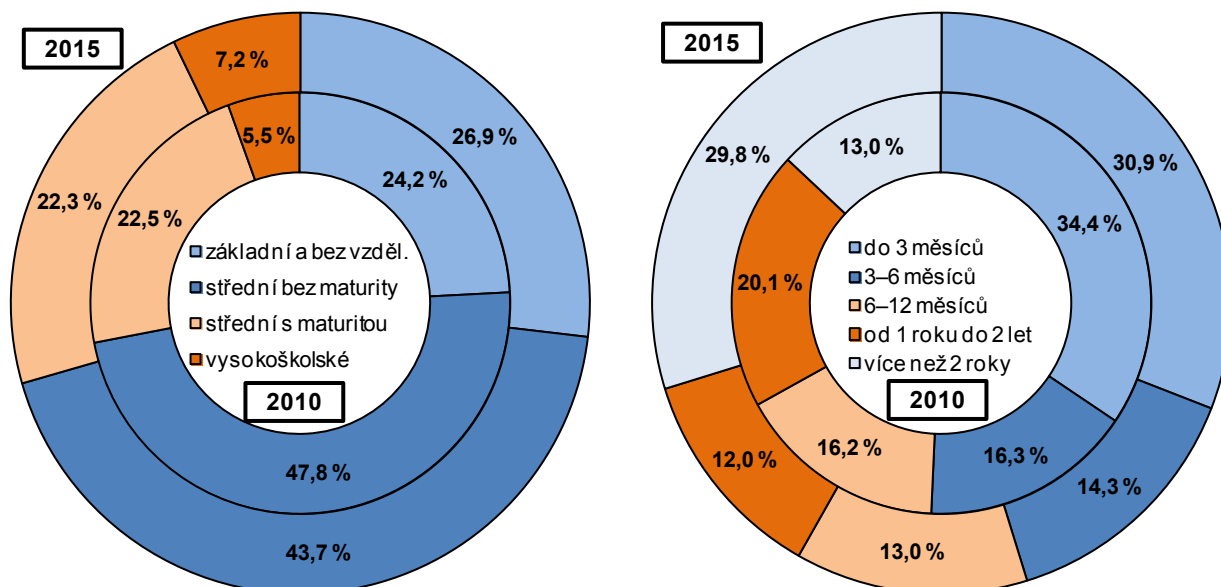
Trvalý problém je dlouhodobá nezaměstnanost. Ke konci roku 2015 bylo v kraji evidováno 12 984 uchazečů o zaměstnání po dobu delší než 1 rok. Jejich podíl na všech uchazečích dosáhl 41,8 % (meziroční pokles o 3,4 p. b.). Podíl dlouhodobě nezaměstnaných na osobách v produktivním věku (15–64 let) činil na konci roku 2015 v kraji 3,1 % a ve srovnání s předchozím rokem klesl o 1,1 procentní bod. Tento meziroční pokles byl mezi kraji nejvyšší. Mezi dlouhodobě nezaměstnanými převažovaly ženy (53,2 %).

V kraji pátá nejvyšší nezaměstnanost v ČR...

Podíl nezaměstnaných osob (vyjadřující podíl dosažitelných nezaměstnaných ve věku 15–64 let na všech obyvatelích ve stejném věku) dosáhl v Olomouckém kraji k 31. 12. 2015 hodnoty 7,01 %, což bylo o 0,77 procentních bodů více než činil republikový průměr. V porovnání s ostatními kraji ČR vykázal náš kraj pátou nejvyšší nezaměstnanost. Nejnižší podíl nezaměstnaných mělo Hlavní město Praha (4,20 %), nejvyšší hodnota byla zaznamenána v Ústeckém kraji (8,91 %).

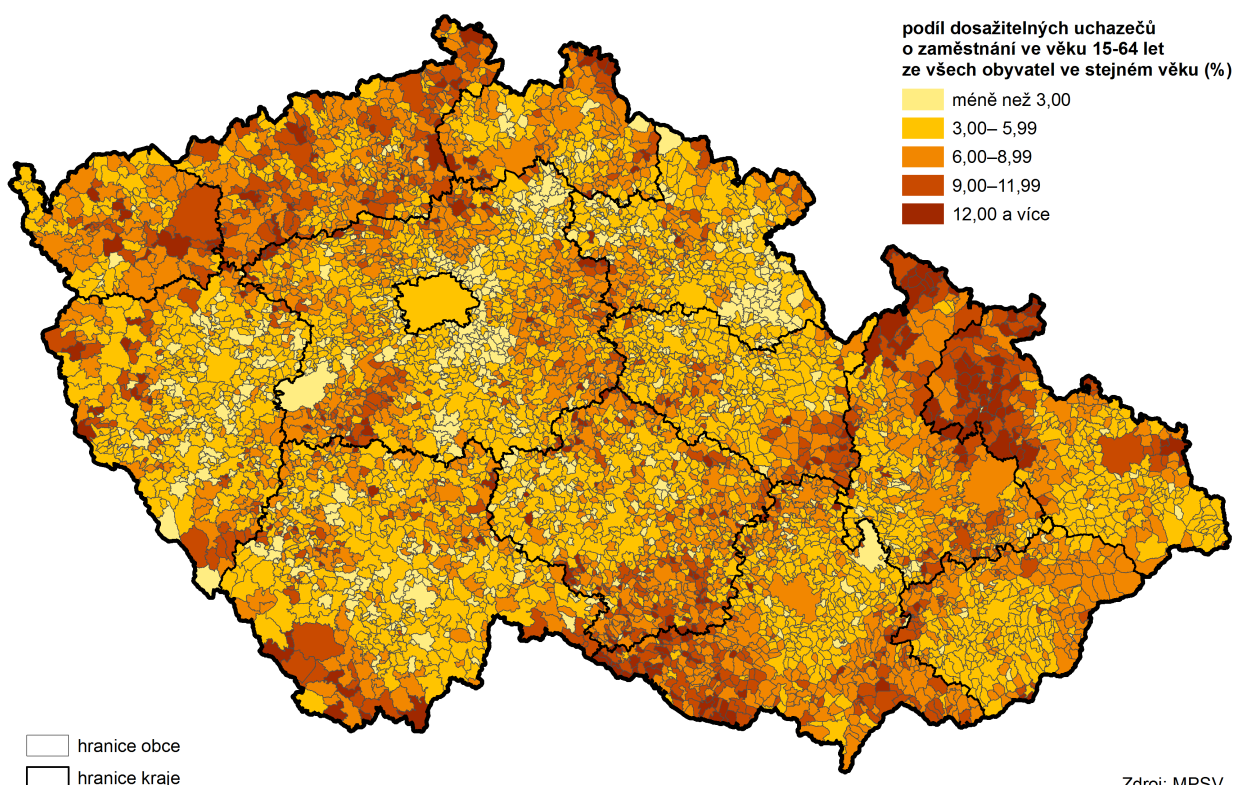
Graf: Uchazeči o zaměstnání podle vzdělání a délky trvání nezaměstnanosti v Olomouckém kraji

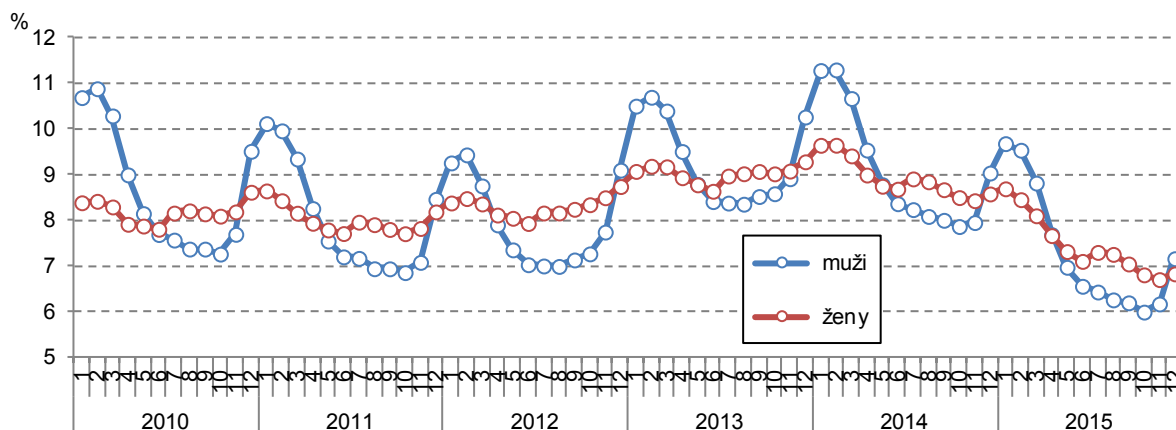
Nejnižší nezaměstnanost je na Prostějovsku...

Mezi okresy Olomouckého kraje vykázal ke konci roku 2015 nejnižší nezaměstnanost okres Prostějov (4,88 %), následoval okres Šumperk (6,90 %), okres Olomouc (6,96 %) a okres Přerov (8,17 %). Nejvyšší meziokresní hodnota byla zjištěna v okrese Jeseník (9,47 %).

Nezaměstnanost v obcích k 31. 12. 2015

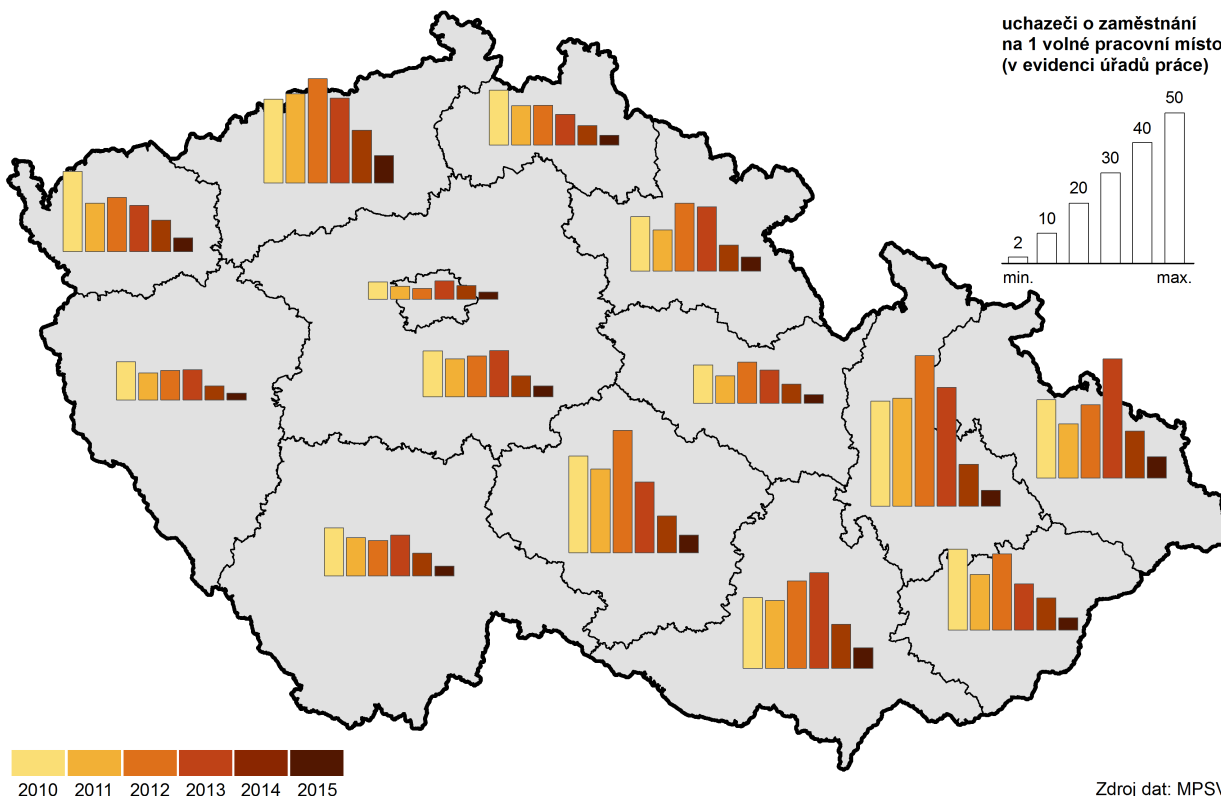
Graf: Podíl nezaměstnaných v Olomouckém kraji podle měsíců (MPSV)

Více než dvojnásobný nárůst počtu volných pracovních míst...

Úřady práce v kraji nabízely na konci roku 2015 celkem 5 912 volných pracovních pozic (jednalo se o výrazný více než dvojnásobný meziroční nárůst). Z celkového součtu bylo 1 520 míst určeno pro absolventy a mladistvé a 399 míst pro osoby se zdravotním postižením.

Uchazeči o zaměstnání na 1 volné pracovní místo v krajích v letech 2010 až 2015 (stav k 31. 12.)

Zdroj dat: MPSV

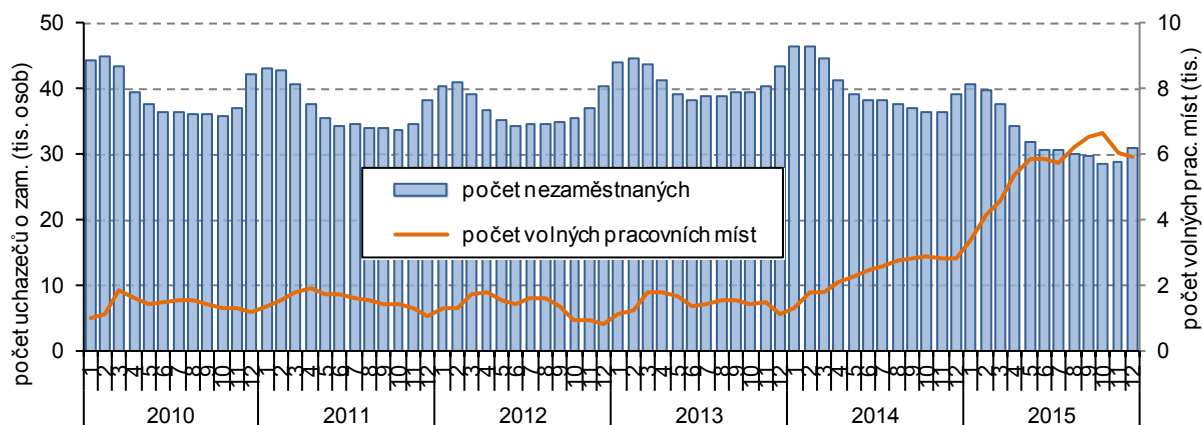
Na 1 volné pracovní místo 5 dosažitelných uchazečů...

Díky protichůdnnému trendu dvou základních charakteristik, tj. úbytku dosažitelných uchazečů a skokovému zvýšení počtu volných pracovních míst, došlo k meziročnímu snížení počtu dosažitelných uchazečů na jedno volné pracovní místo z 13,3 na 5,0. Tato hodnota je nejnižší od roku 2008 a ukazuje zlepšení kondice pracovního trhu.

Meziroční zlepšení nastalo ve všech okresech Olomouckého kraje. V okrese Jeseník bylo nově evidováno 11,2 dosažitelných uchazečů na VPM, v okrese Šumperk 5,3, v okrese Olomouc 5,2, v okrese Přerov 4,8 a v okrese Prostějov 3,2. Celorepublikový průměr činil 4,3 dosažitelných uchazečů na jedno volné pracovní místo.

Graf: Nezaměstnanost v Olomouckém kraji podle měsíců (MPSV)

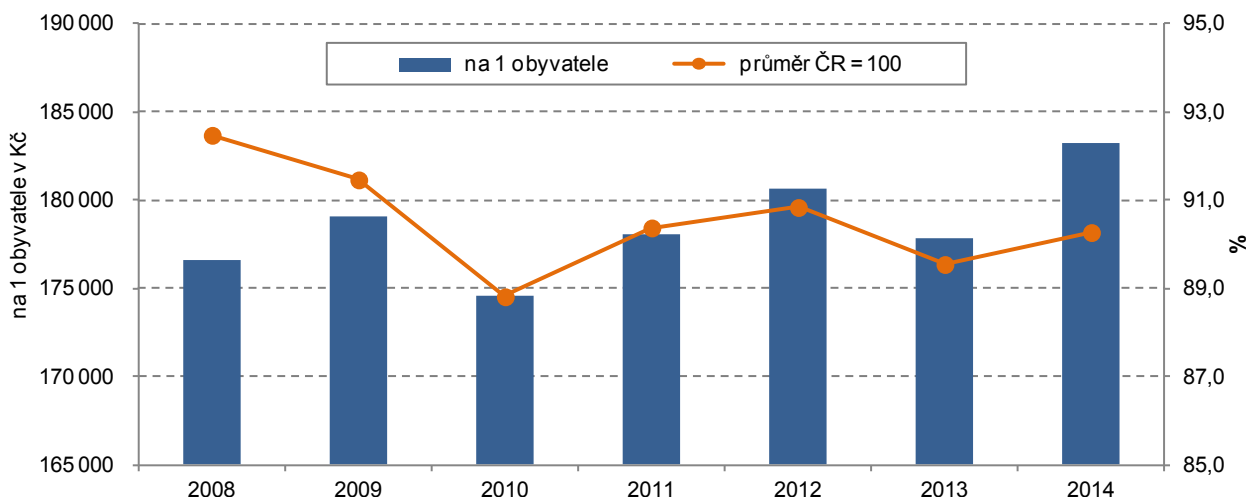

Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD) vyjadřuje úroveň materiálního bohatství domácností trvale bydlících v jednotlivých regionech a udává se v běžných cenách. Jeho hodnota dlouhodobě roste, ale v souvislosti s ekonomickým poklesem a růstem nezaměstnanosti se jeho růst v roce 2009 zpomalil. V letech 2010–2015 zaznamenal Olomoucký kraj dvakrát meziroční pokles ČDDD přepočteného na 1 obyvatele. V roce 2010 došlo k poklesu o 2,5 % a v roce 2013 o 1,5 %. V následujícím roce ČDDD na 1 obyvatele v Olomouckém kraji opět vzrostl a jeho meziroční nárůst o 3,0 % byl mezi kraji ČR čtvrtý nejvyšší.

Třetí nejnižší ČDDD na 1 obyvatele...

I přes vysoký meziroční růst měl Olomoucký kraj v roce 2014 třetí nejnižší čistý disponibilní důchod domácností v přepočtu na 1 obyvatele hned za kraji Ústeckým a Karlovarským. Jeho hodnota dosáhla výše 183,2 tis. Kč a byla výrazně pod průměrem celé ČR (dosáhla 90,3 % republikového průměru). Mezi kraji mají nadprůměrný ČDDD na 1 obyvatele tradičně Hlavní město Praha (o 30,2 % vyšší než průměr ČR) a Středočeský kraj (o 6,8 %). Celorepublikový průměr mírně překročily i kraje Plzeňský a Jihomoravský.

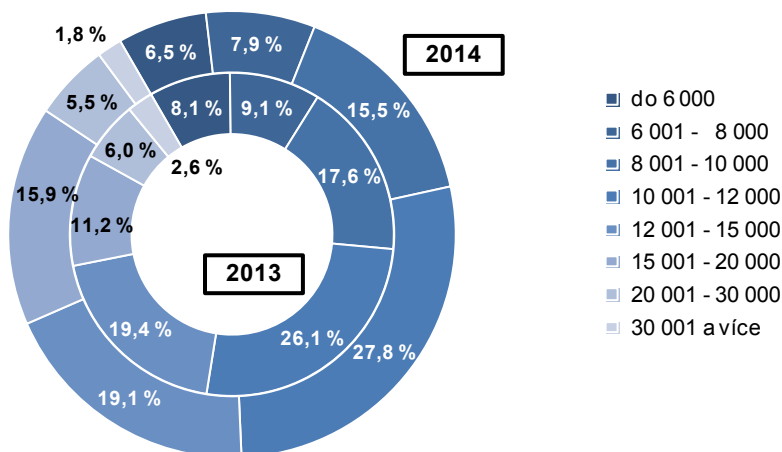
Graf: Čistý disponibilní důchod domácností v Olomouckém kraji

V roce 2015 se uskutečnil již jedenáctý ročník výběrového šetření Životní podmínky domácností. Toto šetření je zaměřeno na sociální a ekonomické podmínky českých domácností. Základním ukazatelem příjmové situace domácností je čistý disponibilní příjem domácností. Veškeré příjmy domácnosti, tj. příjmy ze zaměstnání, z podnikání či jiné samostatně výdělečné činnosti, příjmy z druhého zaměstnání a vedlejších činností, dále příjmy ze sociálního pojištění a sociální dávky, příjmy z pronájmu a z finančních aktiv, v neposlední řadě také přijaté a vyplacené výživné a finanční podpora mimo domácnost, jsou pro srovnání přepočteny na každou osobu domácnosti.

Z výsledků šetření v Olomouckém kraji dosáhl průměrný čistý příjem domácností v roce 2014 hodnoty 147,1 tis. Kč na osobu. Oproti předchozímu roku se zvýšil o 4,3 %. Toto zvýšení bylo vyšší než růst průměrné hodnoty za celou republiku (růst o 2,8 % na hodnotu 157,6 tis. Kč). Průměrný čistý měsíční příjem domácností v kraji meziročně vzrostl o více než 500 Kč na 12 258 Kč na osobu.

Graf: Podíl domácností podle čistého měsíčního příjmu na osobu v Olomouckém kraji

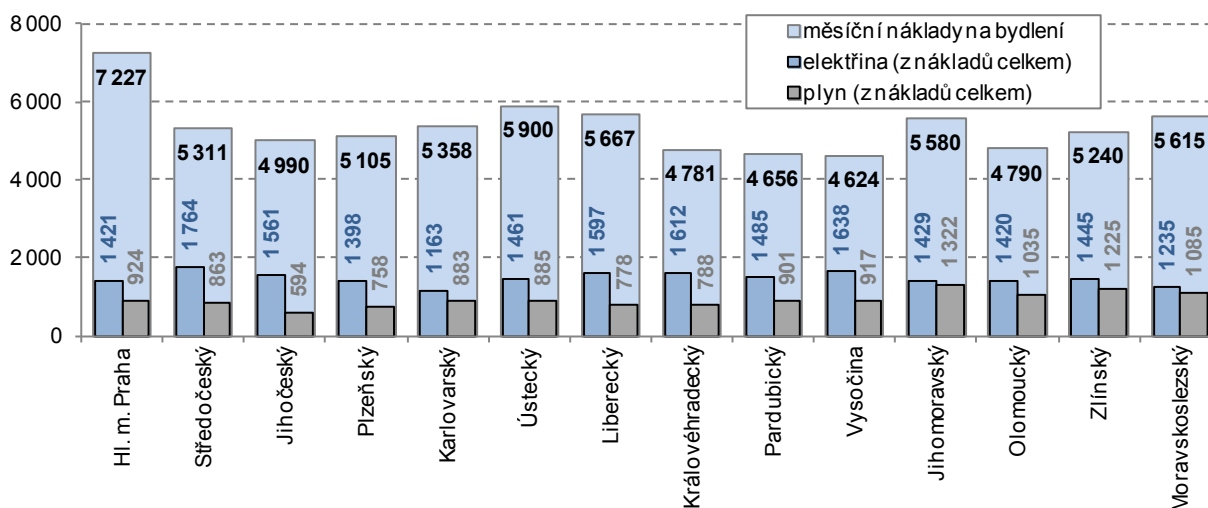

Snížil se podíl domácností s nejnižšími příjmy...

Zlepšení finanční situace domácností se ukázalo ve složení domácností podle měsíčního příjmu na jednu osobu. Snížil se podíl domácností s nejnižšími příjmy a zvýšil se podíl domácností s vyššími příjmy. Podle výsledků šetření sice došlo v kraji ke zlepšení finanční situace, ale i přesto jsou celorepublikové hodnoty daleko příznivější.

Zvýšení příjmů domácností se projevilo i v subjektivním hodnocení jak domácnost vycházela se svým příjmem. Poklesl podíl domácností, které se svými příjmy vycházely s velkými obtížemi nebo s obtížemi a vzrostl podíl domácností, které s příjmy vycházely docela snadno. Většina domácností uvedla, že s příjmem vycházela s menšími obtížemi anebo docela snadno.

Graf: Celkové měsíční náklady na bydlení domácnosti podle krajů v roce 2014 (v Kč)

Zhruba 41 % domácností si nemůže dovolit týdenní dovolenou mimo domov...

V Olomouckém kraji byl zjištěn i nižší podíl domácností, které si z finančních důvodů nemohly dovolit některé věci, služby či požitky. Zhruba 41 % domácností si nemohlo dovolit týdenní dovolenou mimo domov nebo zaplatit neočekávaný výdaj ve výši 9 700 korun.

Domácnosti byly také dotazovány na problémy ohledně bydlení. Celkem 13,5 % domácností trápí hluk z domu či ulice a podobně 13,2 % domácností vadí

znečištěné okolní prostředí. Vandalství a kriminalita v okolí byly problémem pro 7,3 % domácností v kraji, což bylo výrazně méně než údaj za republiku (12,3 % domácností v ČR).

Z celkového počtu domácností v kraji splácelo 12,4 % půjčku (kromě bytových) a pro polovinu z nich splácení představovalo velkou zátěž a problém s úhradou v posledních 12 měsících mělo 1,7 % domácností. Hypotéky a jiné půjčky na byt splácelo 15,9 % domácností v kraji.

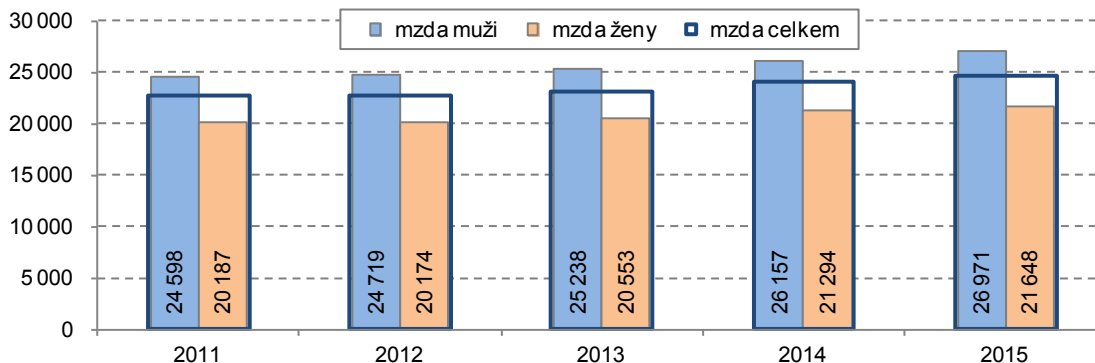
Na bydlení vydají domácnosti v průměru 15,8 % z čistých peněžních příjmů...

Pro čtvrtinu domácností (26,4 %) tvořily náklady na bydlení velkou zátěž, a to i přes jejich meziroční pokles. V průměru vydaly domácnosti v kraji na bydlení 15,8 % z čistých peněžních příjmů domácností. V předchozím roce to bylo 16,9 %. V peněžním vyjádření činila částka na bydlení měsíčně 4 790 Kč a byla o 144 Kč nižší než v předchozím roce. Pokles zaznamenaly zejména položky nájemné a elektřina.

Třetí nejnižší mzda mezi kraji...

Průměrná mzda¹ v Olomouckém kraji v roce 2015 dosáhla podle výsledků výběrového šetření částky 24 584 Kč a ve srovnání s ostatními kraji byla třetí nejnižší. Nižší mzdu pobírali pouze v kraji Zlínském (24 554 Kč) a v kraji Karlovarském (24 119 Kč). Od roku 2011 došlo v šetření mezd k metodické změně. Na rozdíl od předchozích let šetření zahrnuje i data za podniky s 1 až 9 zaměstnanci, fyzické osoby a neziskové instituce. Výsledky od roku 2011 nejsou plně srovnatelné s předchozími lety.

Graf: Vývoj průměrné měsíční mzdy v Olomouckém kraji podle pohlaví

Medián hrubé mzdy dosáhl 92,4 % průměru ČR...

K věrohodnějšímu posouzení mzdové úrovně slouží medián neboli střední hodnota. Medián hrubé měsíční mzdy zaměstnanců v kraji činil v roce 2015 celkem 21 918 Kč. V případě mužů dosáhl mzdový medián hladiny 23 789 Kč, v případě žen 19 640 Kč. Zatímco muži v Olomouckém kraji měli nejnižší mzdový medián než muži v ostatních krajích ČR, medián mezd žen v Olomouckém kraji převyšoval medián mezd v krajích Vysočina a Zlínském.

Placený čas představoval 174,4 hod. za měsíc a v případě mužů (175,6) byl o 2,7 hodiny vyšší než v případě žen (172,9).

Nejnižší mzdy pobírají ve službách a prodeji...

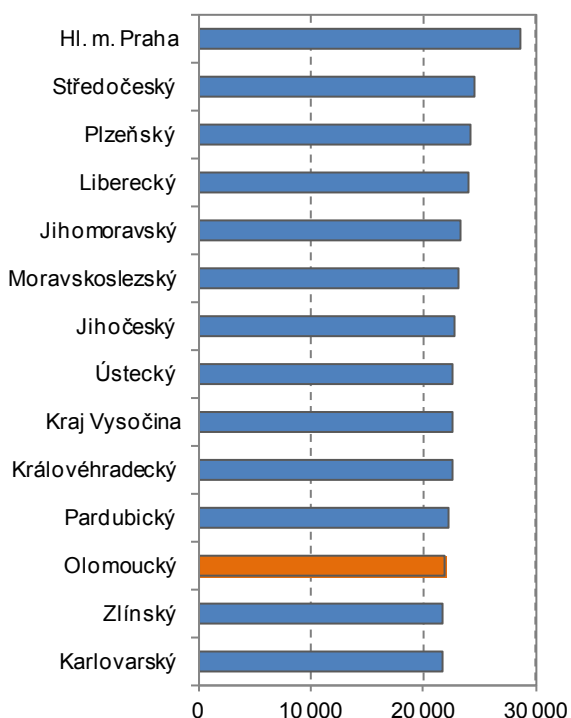
Důležitým výsledkem šetření mezd jsou jejich výstupy podle zaměstnání. K tomu je používána klasifikace zaměstnání ČSÚ (CZ-ISCO), vypracovaná na podkladě mezinárodního standardu. Podle klasifikace CZ-ISCO dosahoval krajský mzdový průměr u řídicích pracovníků 49 758 Kč, u specialistů 34 463 Kč a u technických a odborných pracovníků 26 220 Kč. Úředníci pobírali v průměru 21 203 Kč, pracovníci ve službách a prodeji 17 182 Kč, řemeslníci a opraváři 21 838 Kč, obsluha strojů a zařízení, montéři 21 548 Kč a pomocní a nequalifikovaní pracovníci 15 072 Kč. Průměrné mzdy v kraji byly ve všech kategoriích nižší než odpovídající hodnoty republikového průměru.

Rozdíl mezi průměrnou hrubou mzdou a mediánem mezd dosáhl v Olomouckém kraji v roce 2015 částky 2 666 korun. Nejvyšší rozdíl byl zjištěn v Hlavním

¹ Údaje o průměrných mzdách jsou výsledkem výběrového šetření mezd Ministerstva práce a sociálních věcí (šetření o průměrném výděлку) a Ministerstva financí ČR (šetření o platu). Toto výběrové šetření se odlišuje od ostatních mzdových zjišťování, neboť jsou přímo sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoli celkové objemy mzdových prostředků na úrovni podniků či organizací.

městě Praze (7 694 Kč), nejméně se hodnoty obou ukazatelů lišily v kraji Moravskoslezském (2 359 Kč).

Graf: Medián mezd podle krajů v roce 2015 (v Kč)

Graf: Průměrná hrubá měsíční mzda podle tříd CZ-ISCO v Olomouckém kraji v roce 2015 (v Kč)

Základním faktorem ovlivňujícím poptávku po vzdělání je vývoj porodnosti. Od 90. let minulého století pokračoval nepříznivý vývoj porodnosti. V Olomouckém kraji byl zlomovým rokem 2001. Od této doby byl až do roku 2009 registrován každoroční nárůst počtu narozených dětí, což se v následujících letech projevilo v počtech dětí absolvujících různé stupně vzdělání.

Počet dětí navštěvujících MŠ mírně klesá...

Předškolní vzdělávání je zajišťováno především mateřskými školami. Ty jsou zřizovány nejčastěji obcemi, dalšími zřizovateli jsou soukromí zřizovatelé, kraje, církve a výjimečně stát. S příznivým demografickým vývojem se zvyšovaly nároky na kapacity mateřských škol. Síť mateřských škol se za posledních 10 let v kraji rozrostla o 16 zařízení na 378 školek. Počet dětí navštěvujících mateřskou školu trvale rostl až do roku 2013. V následujícím školním roce došlo k nepatrnému poklesu počtů dětí ve školkách o 0,2 %. Pokles pokračoval i v roce 2015 (snížení o 1,4 %), přesto byl počet dětí navštěvujících předškolní zařízení v roce 2015 o 4 343 dětí vyšší než před deseti lety.

Počty žáků základních škol se mírně zvyšují...

Základní školy se naopak až do roku 2010 potýkaly s poklesem počtu žáků. V posledních pěti letech se stavy žáků začaly pomalu zvyšovat a v roce 2015 usedlo do školních lavic 52 899 žáků (meziroční nárůst o 2,7 %). Přesto je tento počet studentů o necelých 5 tisíc nižší než před deseti lety.

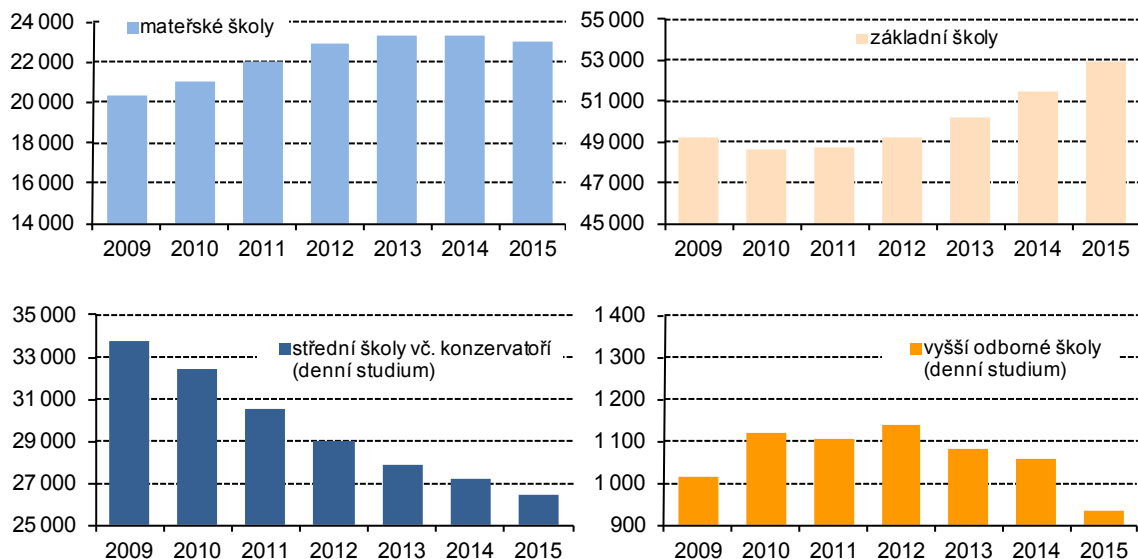
Situace na středních školách je ovlivněna nástupem slabých ročníků. Zatímco v roce 2010 studovalo na středních školách vč. konzervatoří 32 423 studentů, jejich počet se každoročně snižoval až na 26 420 studentů v roce 2015 (pokles o necelou pětinu). Každoročně klesá i zájem mladých o studium na vyšších odborných školách.

Vysoké školství zažívá útlum...

Útlum zažívá i vysoké školství. V roce 2015 studovalo na různých vysokých školách v ČR 18 085 studentů s trvalým bydlištěm v Olomouckém kraji. Jejich počet od roku 2011 neustále klesá (za posledních pět let více než pětinnový pokles). Stejně tak je každoročně nižší počet studentů, kteří do Olomouckého kraje přišli studovat z různých koutů republiky. Tři čtvrtiny vysokoškoláků studují v prezenčním studiu.

Graf: Děti, žáci a studenti v Olomouckém kraji k 30. 9.

Zdravotní péči v kraji zajišťuje 9 nemocnic...

Zdravotní péči v Olomouckém kraji zajišťuje 9 nemocnic. Jejich počet je v posledních pěti letech neměnný. Na 3 033 lůžkách se za 12 měsíců vystřídalo 132 562 pacientů, což v průměru na 1 000 obyvatel činilo 208 hospitalizovaných. Ve srovnání s předchozím rokem vzrostl počet hospitalizovaných o 3,1 % představujících 3 965 osob.

Zvyšuje se počet lékařů na tisíc obyvatel...

Celkový počet lékařů (vč. smluvních) od roku 2008 roste. V roce 2014 v kraji pracovalo 3 031 lékařů (meziroční zvýšení o 120 osob), z toho 2 217 pracovalo v nestátních zařízeních. V Olomouckém kraji připadlo v roce 2014 na jednoho lékaře 210 obyvatel a tato hodnota v čase klesá. Naproti tomu logicky roste počet lékařů na 1 000 obyvatel středního stavu (v roce 2014 vycházelo na 1 000 obyvatel 4,8 lékaře).

Průměrná ošetřovací doba se snižuje...

Průměrná ošetřovací doba se od roku 2010 postupně snižovala z 6,7 dne na 5,8 dne v roce 2014. V mezikrajovém srovnání byla průměrná doba pobytu v nemocnici v našem kraji nejnižší, nejvyšší byla zaznamenána v Královéhradeckém kraji (7,7 dnů).

Využití lůžek v nemocnicích Olomouckého kraje bylo rovno 256,0 dnů (meziroční nárůst o 3 dny), což představuje průměrný počet dnů v roce, kdy bylo lůžko obsazeno pacientem. Nárůst tohoto ukazatele představuje efektivnější využití lůžkové péče v nemocnicích.

Počínaje rokem 2012 zajišťuje ČSÚ veškeré údaje pro statistiku dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz zpracováním dat z administrativního zdroje Informačního systému ČSSZ. Tato změna metodiky sběru dat neumožňuje plnohodnotné porovnávání dat do roku 2011 s daty od roku 2012. Zaměstnancům, kteří byli uznáni dočasně pracovní neschopnými v době od 1. 1. 2014, zaměstnavatelé vyplácejí náhradu mzdy za období prvních 14 dnů trvání pracovní neschopnosti a od 15. kalendářního dne nemocenské vyplácí OSSZ. V letech 2011 až 2013 poskytoval zaměstnavatel po dobu prvních 21 dní dočasné pracovní neschopnosti náhradu mzdy a OSSZ vyplácely nemocenské až od 22. kalendářního dne trvání dočasné pracovní neschopnosti.

Nejčastější příčinou dočasné pracovní neschopnosti je nemoc...

Průměrný počet nemocensky pojištěných v Olomouckém kraji mezi roky 2015 a 2014 vzrostl o 1,6 % (3 630 osob) na 227 410 osob. Z celkového počtu pojištěnců bylo 49,2 % žen. Počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti meziročně vzrostl o 27,4 % (16 009 případů) na 74 438 událostí. Nejčastější příčinou byla nemoc (65,2 tis. případů, tj. 87,6 % z celku). Pro pracovní úraz bylo hlášeno 2,2 tis. případů (tj. 3,0 %) a pro ostatní úraz zbývajících 7,0 tis. případů (9,4 %).

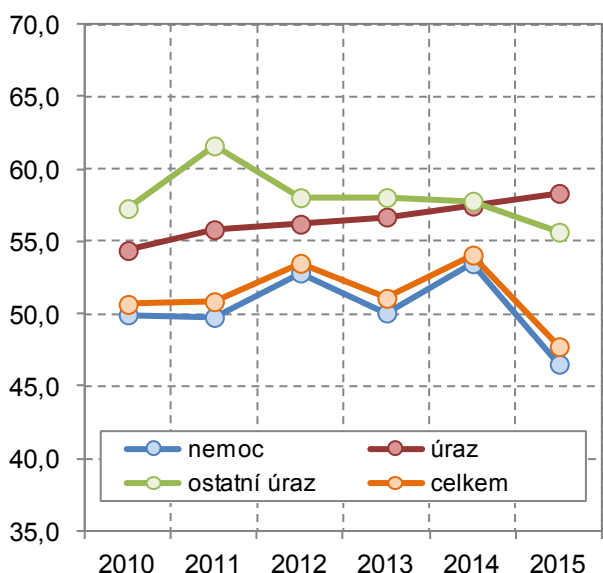
V kraji druhý nejnížší počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti na 100 pojištěnců...

V přepočtu na 100 pojištěnců zaznamenal Olomoucký kraj druhý nejnížší počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti v ČR (32,7). Nížší hodnota tohoto ukazatele byla zjištěna pouze v Hlavním městě Praze (29,4). Jeden nově hlášený případ dočasné pracovní neschopnosti v Olomouckém kraji trval v průměru 47,76 dnů (o 6,33 méně než v předchozím roce) a pohyboval se nad republikovým průměrem (42,74 dnů). Nejdéle se léčili pojištěnci ze Zlínského kraje (50,28 dnů), nejkratší dobu strávili v pracovní neschopnosti lidé z Hlavního města Prahy (38,68 dnů). Hodnota za Olomoucký kraj byla ve srovnání s ostatními kraji třetí nejvyšší.

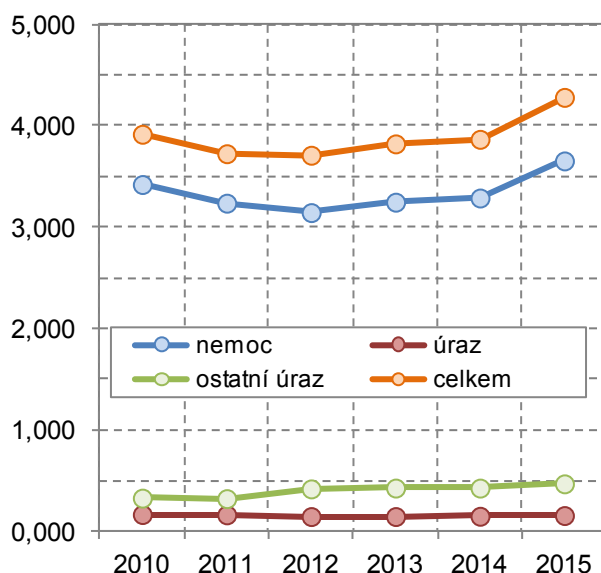
Ženy vykázaly vyšší průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti...

Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v roce 2015 v našem kraji dosáhlo 4,283 %. Tato hodnota udává, kolik ze 100 pojištěnců je průměrně každý den v dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc či úraz. Vyšší procento dočasné pracovní neschopnosti vykázaly ženy (4,482 %) než muži (4,154 %). Nejnížší hodnota tohoto ukazatele zůstává v roce 2015 na Hlavním městě Praze (3,120 %), naopak je tomu ve Zlínském kraji (4,894 %). Hodnota za náš kraj byla šestá nejnížší.

Graf: Průměrná doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti v Olomouckém kraji (v kalendářních dnech)

Graf: Průměrné procento pracovní neschopnosti v Olomouckém kraji (v %)

Příjemců starobních důchodů je meziročně nepatrně více...

Na konci roku 2015 pobíralo v Olomouckém kraji starobní důchod celkem² 147 343 osob. Jejich počet se zvýšil pouze nepatrně, tj. o 1 133 osob (0,8 %). Zatímco v roce 2010 na 1 000 obyvatel Olomouckého kraje připadlo 219 osob pobírajících starobní důchod celkem, v roce 2015 jich bylo o 13 více (232 osob). Mezi příjemci starobních důchodů celkem z pohledu pohlaví v kraji dlouhodobě převažují ženy, v roce 2015 jich bylo 62,3 %. Převážná část příjemců starobních důchodů celkem (téměř tři čtvrtiny) pobírala pouze starobní důchod sólo (bez souběhu).

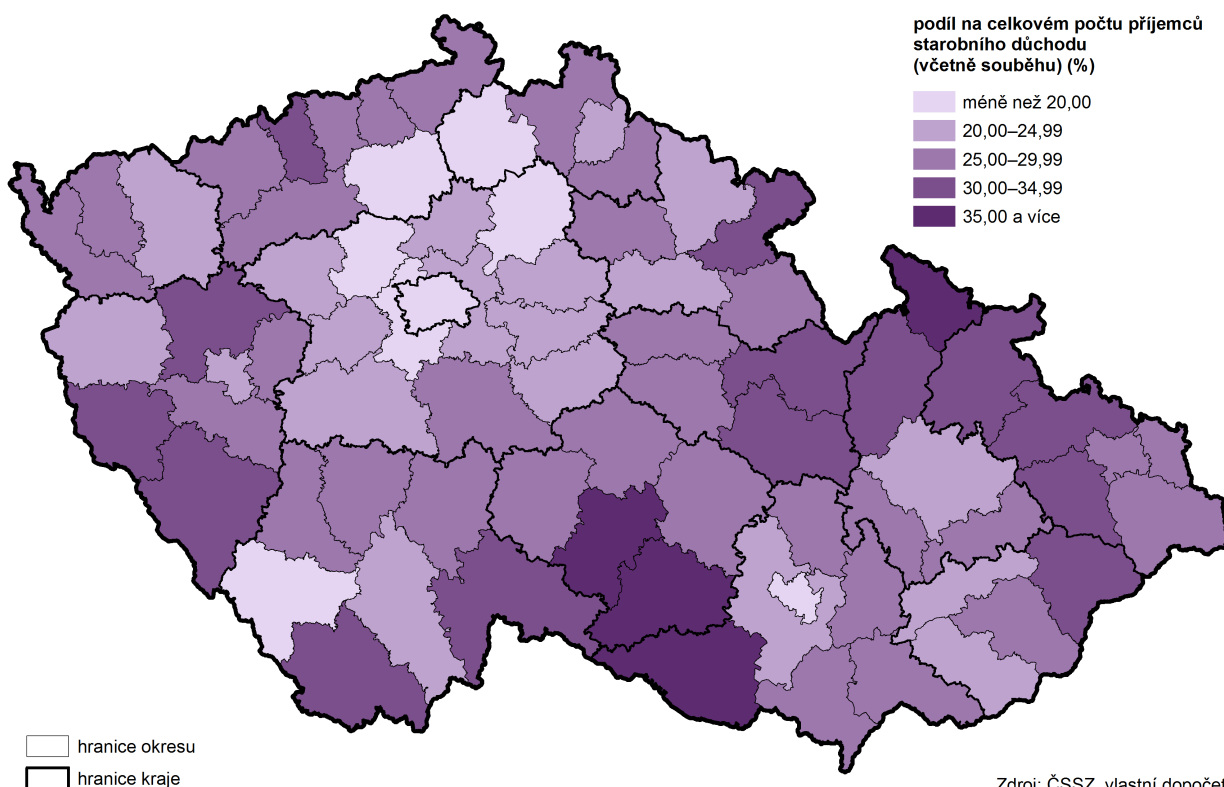
² Došlo ke změně výpočtu starobních důchodů a poměrných starobních důchodů (zpětně dopočteno od roku 2010) podle metodiky MPSV a ČSSZ. Do počtu starobních důchodů celkem jsou započtení příjemci starobního důchodu sólo (bez souběhu) i se souběhem (s vdovským nebo vdoveckým), podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu. Průměrné měsíční starobní důchody jsou uváděny sólo.

Počet příjemců předčasných důchodů roste...

Každoročně se zvyšuje počet osob, které volí předčasný odchod do důchodu. Důvodem jsou nejčastěji ztráta zaměstnání a složitější uplatnění na trhu práce a zdravotní problémy. V roce 2010 popíralo předčasný starobní důchod 20,7 % osob z celkového počtu příjemců starobního důchodu celkem. O pět let později počet těchto důchodců překročil 40tisícovou hranici, což představovalo 27,8 % příjemců starobních důchodů celkem. Mezi příjemci předčasného starobního důchodu z 56,2 % převažují ženy.

Příjemci předčasného starobního důchodu v okresech v prosinci 2015

V našem kraji pobírají lidé nejnižší důchody...

Průměrný měsíční starobní důchod sólo (bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým, podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu) činil v roce 2015 v Olomouckém kraji 11 009 korun, meziročně se navýšil o 265 korun (o 2,5 %). Ve srovnání s průměrem ČR byl o 354 Kč nižší a mezi 14 kraji nejnižší. V případě mužů pak činil tento důchod 12 121 Kč a byl o 2 058 korun vyšší než v případě žen (10 063 Kč).

Ze srovnání hodnot za jednotlivé okresy Olomouckého kraje vyplývá, že nejvyšší průměrný měsíční starobní důchod sólo pobírali příjemci v okrese Olomouc (11 191 Kč), nejnižší pak v okrese Jeseník (10 694 Kč). Mezi 76 okresy ČR byla hodnota tohoto důchodu v okrese Jeseník nejnižší.

Uvedený průměrný starobní důchod sólo představoval 50,2 % mzdového mediánu v Olomouckém kraji a byl o 4,3 procentní body vyšší než před pěti lety.

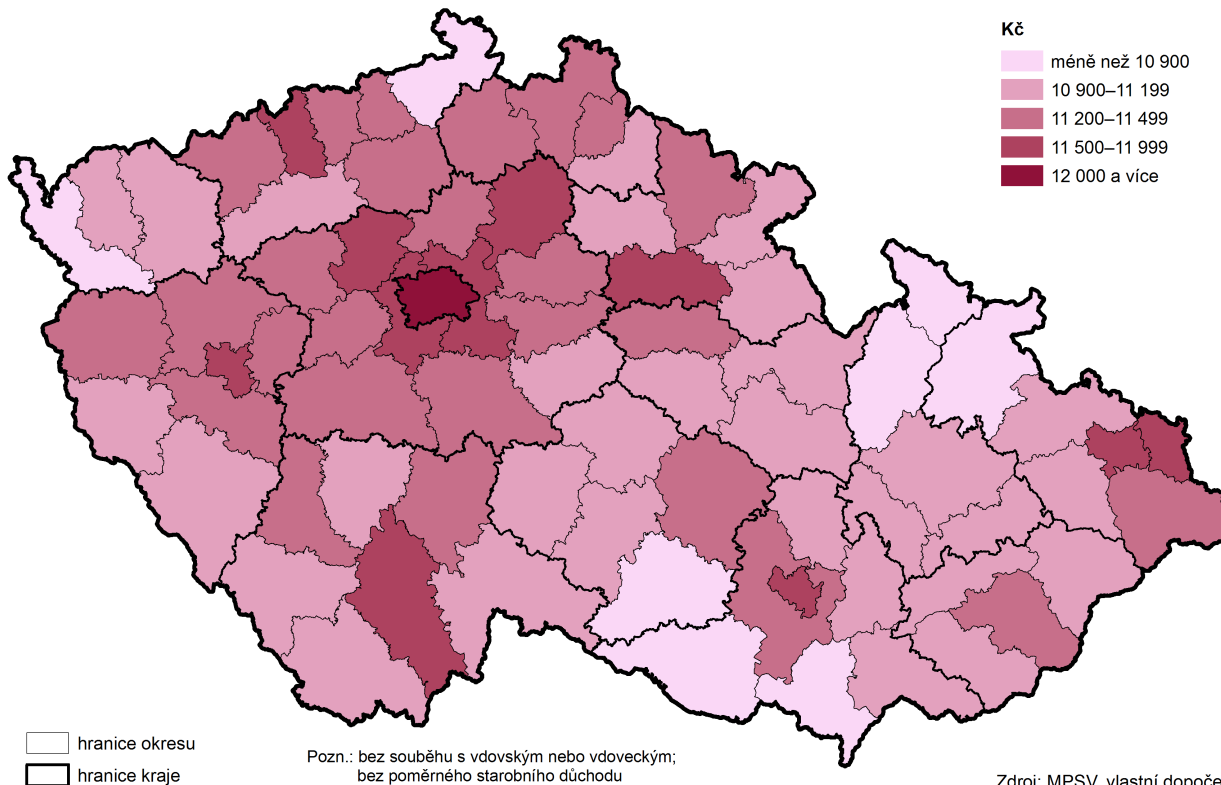
Pro seniory existuje různorodá nabídka sociálních služeb. Mezi nejčastěji nabízené pobytové služby seniorům patří zejména domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a domovy s pečovatelskou službou. Zařízení sociální péče upravuje zákon o sociálních službách.

V kraji je 34 domovů pro seniory s celkovou kapacitou 2 600 lůžek...

Počet domovů pro seniory se za poslední čtyři roky v kraji nezměnil, vzrostl ale počet lůžek v těchto zařízeních. Celkem 34 domovů pro seniory nabízelo 2 600 lůžek, což představovalo meziroční navýšení o 56 lůžek. Podle dostupných údajů z Ministerstva práce a sociálních věcí bylo v roce 2015 v kraji 15 domovů se zvláštním režimem s celkovou kapacitou 710 míst. Jejich počet se meziročně zvýšil o 2 zařízení, lůžek přibýlo 102. Tento druh zařízení je určen

pro lidi nemocné stařeckou demencí, Alzheimerovou nemocí a ostatními typy demencí, kteří mají z důvodu těchto onemocnění sníženou soběstačnost a proto potřebují pravidelnou pomoc jiné osoby. Tento druh zařízení není určen výhradně jen seniorům. V domovech pro osoby se zdravotním postižením bylo v roce 2015 k dispozici 1 073 lůžek. Počet těchto zařízení (11) je dlouhodobě neměnný, lůžek v těchto domovech dlouhodobě ubývá (ve srovnání s rokem 2015 snížení o 51 lůžek, za posledních pět let pokles o 173 lůžek).

Průměrný měsíční starobní důchod (sólo) v prosinci 2015

Nejnižší počet trestných činů od roku 1991...

V roce 2015 bylo v Olomouckém kraji zjištěno 12 609 trestných činů, tj. o jednu desetinu méně než v předchozím roce. Jednalo se o nejnižší hodnotu od roku 1991. Ve srovnání s ostatními kraji byl počet trestných činů v roce 2015 šestý nejvyšší. Z relativního pohledu šlo o sedmou nejvyšší kriminalitu (19,9 trestných činů na 1 000 obyvatel). V celé České republice bylo vykázáno 247 628 trestných činů, podíl našeho kraje představoval 5,1 %. Mezi kraji byla nejvyšší kriminalita vykázána v Hlavní město Praze (64 095 trestných činů, 50,8 činů na 1 000 obyvatel).

Z hlediska klasifikace zjištěných trestných činů v Olomouckém kraji převažovala obecná kriminalita (67,5 % z celkového počtu zjištěných trestných činů), v rámci ní krádeže prosté (38,4 %) a krádeže vloupáním (20,3 %). V roce 2015 bylo v Olomouckém kraji spácháno 10 vražd, a devět jich bylo objasněno. Celkově bylo v kraji objasněno 6 812 trestných činů.

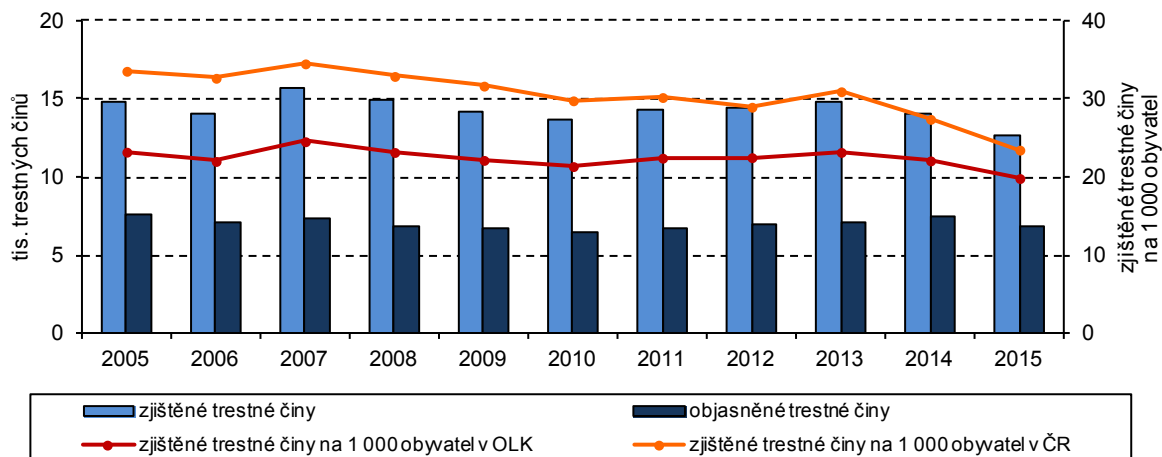
V roce 2015 šetřila policie ČR na pozemních komunikacích Olomouckého kraje 4 738 dopravních nehod, při kterých bylo usmrceno 51 osob, 116 osob těžce zraněno a 1 418 osob zraněno lehce. Hmotná škoda se vyšplhala k hodnotě 237,4 mil. Kč.

Hlavní příčinou nehod je nesprávný způsob jízdy...

Hlavními příčinami nehod byly nesprávný způsob jízdy (52,3 % z celkového počtu nehod) a nepřiměřená rychlost (14,1 %). Nepřiměřená rychlost se stala nejtragičtější příčinou dopravních nehod, připadla na ni pětina z celkového počtu usmrcených.

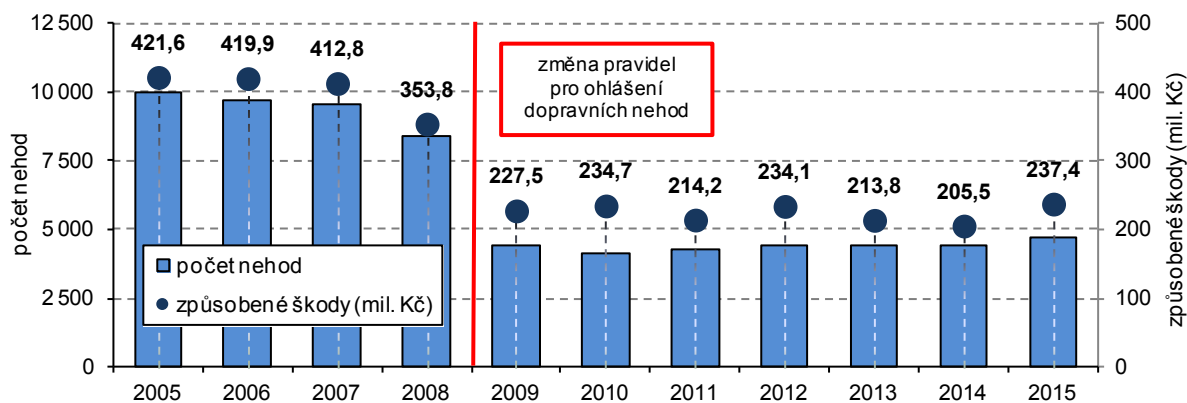
Graf: Celková kriminalita v Olomouckém kraji

Nehodovost v kraji je šestá nejvyšší...

Od počátku roku 2009 došlo ke změně ohlašovací povinnosti při dopravní nehodě. Přesto od roku 2010 pokračuje trend postupného růstu nehodovosti. Meziročně se počet nehod zvýšil o 6,5 %. Ve srovnání s ostatními kraji byla nehodovost v absolutním vyjádření na Olomoucku v roce 2015 šestá nejvyšší. Nejvíce nehod se stalo v Hlavním městě Praze (17,0 nehod na 1 000 obyvatel), nejméně v kraji Plzeňském (5,6 nehod na 1 000 obyvatel). Přepočteme-li počet usmrcených na tisíc hlášených nehod, nejtragičtější následky nehod byly v kraji Jihočeském (na tisíc hlášených nehod 15,8 usmrcených). Naopak v Praze připadlo na tisíc nehod pouze 1,2 usmrcených.

Graf: Dopravní nehody v Olomouckém kraji

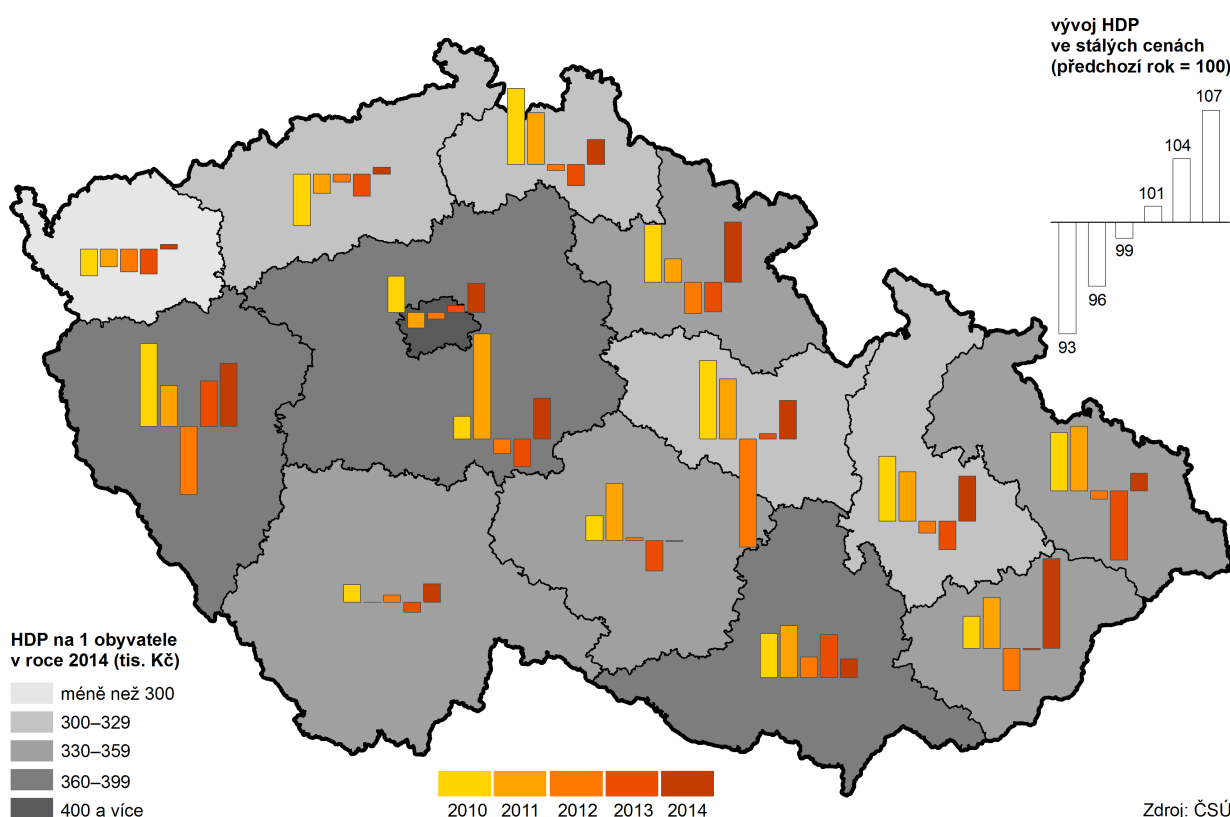
Rozdílný způsob povinnosti ohlašování dopravních nehod se projevil i v průměrné hodnotě škody způsobené dopravní nehodou. V letech 2005 až 2008 se průměr škod způsobených dopravní nehodou pohyboval v rozmezí 42 až 43 tisíc Kč. V roce 2009 průměrná škoda jedné dopravní nehody vzrostla na 52 tisíc a od roku 2010 se pohybuje mezi 46 až 56 tisíci. V roce 2015 byla v Olomouckém kraji průměrná škoda na jednu nehodu 50,1 tisíc korun a v rámci ČR byla třetí nejvyšší.

3. Ekonomický vývoj

Regionální HDP se v roce 2014 zvýšil a poprvé překonal hranici 200 mld. Kč...

Pro hodnocení výkonnosti ekonomiky můžeme využít ukazatele regionálního hrubého domácího produktu (HDP), který zachycuje hodnotu produkovaných statků a služeb na území kraje. Z dlouhodobého pohledu kopíroval regionální HDP Olomouckého kraje základní trendy ekonomického vývoje celé ČR. Pozvolný meziroční růst hodnoty HDP od roku 2000 byl nahrazen výrazným meziročním poklesem v roce 2009 (v kraji o 4,0 %, v ČR o 4,8 % ve srovnatelných cenách). Následující dvouleté období křehkého hospodářského růstu bylo vystřídáno dvěma roky s pozvolným poklesem. Nárůst krajského HDP v roce 2014 o 2,8 % předznamenal definitivní ukončení období recese. K navýšení HDP došlo ve všech krajích s tím, že průměrný republikový růst dosáhl 2,0 %. Podle předběžných údajů v roce 2014 překročila hodnota HDP v Olomouckém kraji hranici 200 mld. Kč. Na tvorbě hrubého domácího produktu ČR se Olomoucký kraj podílel 4,7 % a tento podíl zůstává dlouhodobě neměnný.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2010 až 2014

HDP na 1 obyvatele patří v mezikrajském srovnání mezi nejnižší...

V přepočtu na 1 obyvatele dosáhl hrubý domácí produkt v kraji hodnoty 314,5 tisíc Kč, což bylo pouze 77,7 % průměru ČR (404,8 tisíc Kč/obv.). Vzhledem k tomu, že téměř čtvrtina HDP byla vytvořena v Hl. m. Praze (24,3 %), dochází k významnému ovlivnění průměrné hodnoty HDP na 1 obyvatele za celou ČR. Při srovnání průměrného HDP mimopražských krajů na 1 obyvatele s hodnotou Olomouckého kraje dosáhl přepočtený průměr 90,5 % průměru. Dosažená výše HDP na 1 obyvatele v Olomouckém kraji byla po kraji Karlovarském a Ústeckém třetí nejnižší v ČR. V mezinárodním přepočtu HDP na 1 obyvatele v PPS (tj. ve standardu kupní síly) dosáhl Olomoucký kraj 65,8 % průměru Evropské unie (EU 28).

...stejně jako HDP na 1 zaměstnaného...

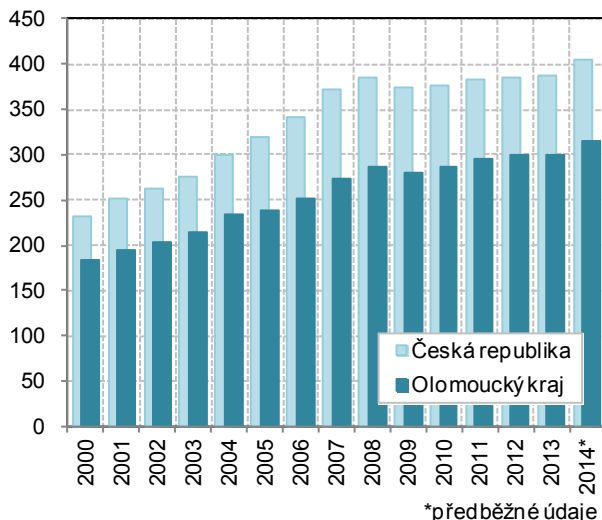
Menší odstup za národním průměrem vykázal hrubý domácí produkt přepočtený na 1 zaměstnaného. V roce 2014 dosáhl v Olomouckém kraji úrovně 707,2 tisíc Kč, tj. 84,8 % průměru ČR. V mezikrajském srovnání se jednalo o třetí nejnižší hodnotu po kraji Karlovarském a Pardubickém.

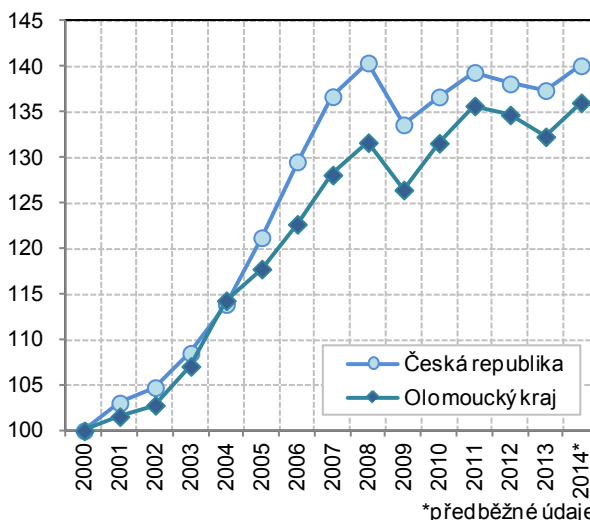
Meziročně vzrostla HPH v průmyslových odvětvích...

Pro zjištění podílu jednotlivých odvětví na tvorbě HDP se využívá ukazatel hrubé přidané hodnoty (HPH), který představuje HDP bez daní a dotací na produkty. V Olomouckém kraji je oproti hodnotám za celou ČR tradičně vyšší zastoupení primárního a sekundárního sektoru. Podle předběžných údajů roku 2014 tvořil podíl zemědělství, lesnictví a rybářství 4,1 % z celkového krajského objemu 181,0 mld. Kč HPH (v ČR pouze 2,7 %) a podíl průmyslu a stavebnictví 41,6 % (v ČR pouze 38,0 %). Podíl terciárního sektoru v Olomouckém kraji (54,3 %) je naopak nižší než v ČR (59,3 %).

Graf: Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v tis. Kč (běžné ceny)

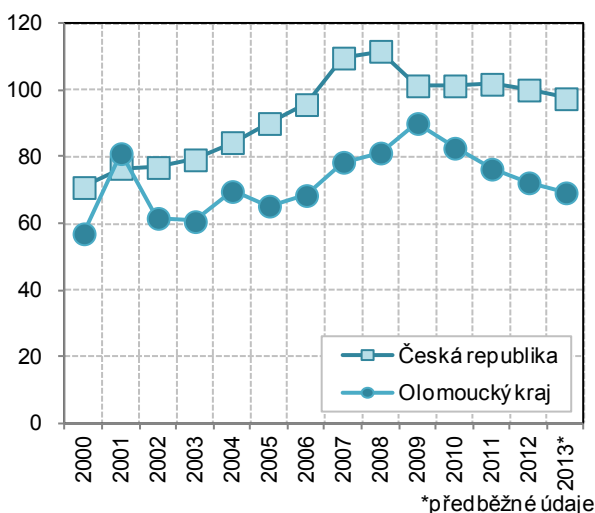
Graf: Vývoj HDP ve stálých cenách (rok 2000 = 100 %)

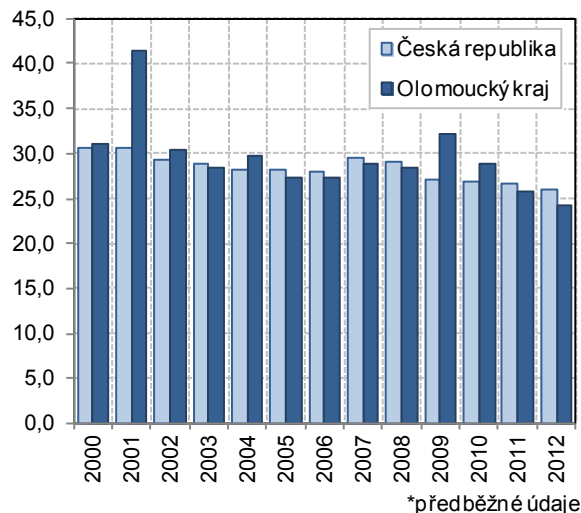
V roce 2013 byla míra investic nejnižší ve sledovaném období od roku 1995...

Investiční aktivita vyjádřená tvorbou hrubého fixního kapitálu (THFK) v kraji v posledních letech klesá. Podle předběžných údajů bylo v roce 2013 investováno 44 102 mil. Kč. Na celkové republikové tvorbě hrubého fixního kapitálu se kraj podílel 4,3 %. Po přepočtu na 1 obyvatele kraje (69 271 Kč) tvořila hodnota tohoto ukazatele pouze 71,0 % republikového průměru. V porovnání s ostatními kraji byla šestá nejnižší. Podíl THFK v běžných cenách na úhrnu HDP v roce 2013 dosáhl 23,1 %. Tato míra investic byla v letech 2009 a 2010 vyšší než republikový průměr, poslední tři roky ale již průměru nedosáhla.

Graf: Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele v tis. Kč (běžné ceny)

Graf: Míra investic v %

Výdaje na VaV se v roce 2014 zvýšily...

V Olomouckém kraji každoročně přibývá pracovišť výzkumu a vývoje (VaV). Statistickým dotazníkem bylo v roce 2014 osloveno 151 pracovišť se sídlem v kraji. Z uvedeného počtu bylo 134 pracovišť zařazeno do sektoru

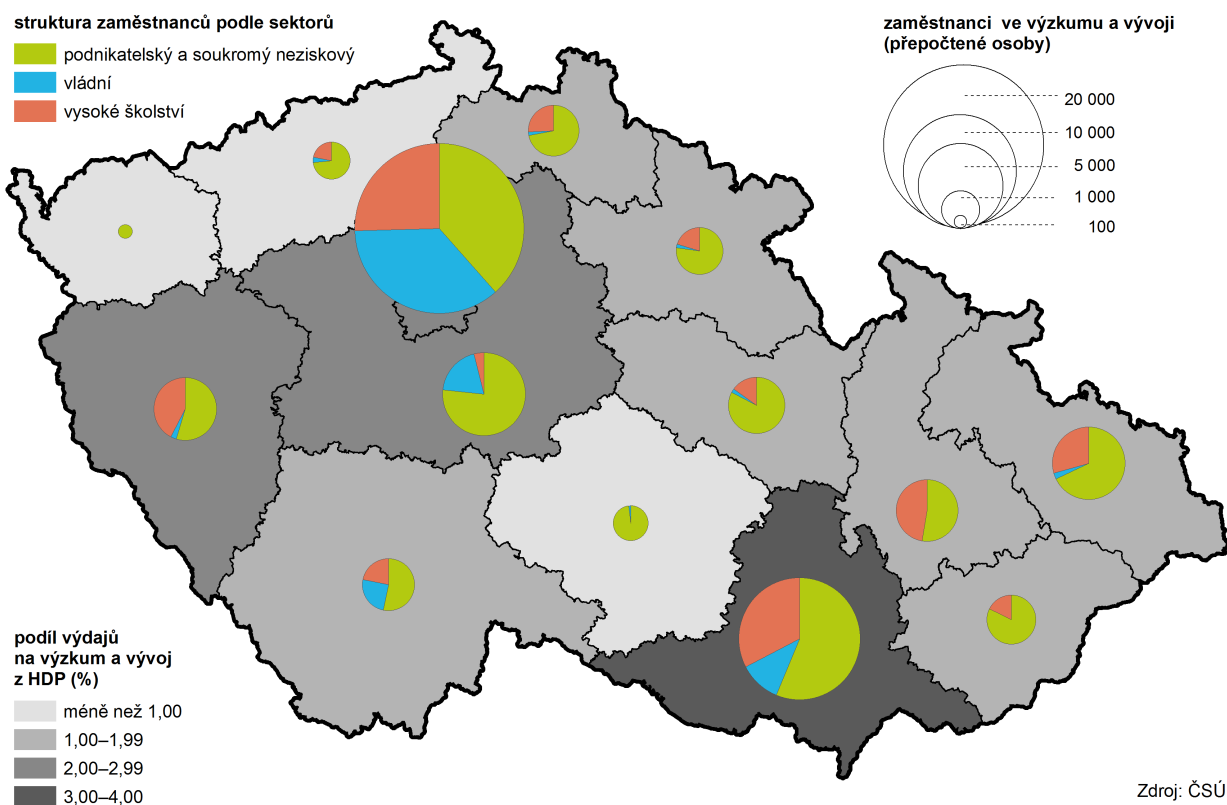
podnikatelského, 2 pracoviště do sektoru vládního, 12 pracovišť patřilo vysokoškolskému sektoru a 3 pracoviště byla soukromá nezisková. V roce 2014 činily výdaje na VaV 3 373,0 mil. Kč a na celkových výdajích na VaV v ČR se podílely 4,0 %. Z hodnoty HDP v kraji tvořily výdaje na VaV 1,7 %.

Polovina všech krajských výdajů na VaV směřovala do základního výzkumu...

Více než polovina výdajů (54,1 %) byla v roce 2014 vynaložena na vysokoškolských pracovištích, kde našla uplatnění především v základním výzkumu. Naproti tomu výdaje podnikatelského sektoru, které tvořily 45,3 % z celkových výdajů, byly zaměřeny na uplatnění výzkumu v praxi. Přes 60 % výdajů podnikatelského sektoru bylo investováno do experimentálního vývoje pro další technické zlepšení výrobků, postupů či služeb a další třetinu výdajů tvořily výdaje na aplikovaný výzkum.

Více než dvě třetiny z celkových výdajů na VaV v regionu zahrnovaly neinvestiční výdaje (78,1 %) jako mzdové náklady, náklady na energie, materiál a vybavení, administrativní a další náklady. Zbytek tvořily investiční výdaje zahrnující pořízení pozemků, staveb, dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku nezbytného pro potřeby prováděného VaV.

Výzkum a vývoj v krajích v roce 2014

Pětina výdajů na VaV pochází ze zahraničí...

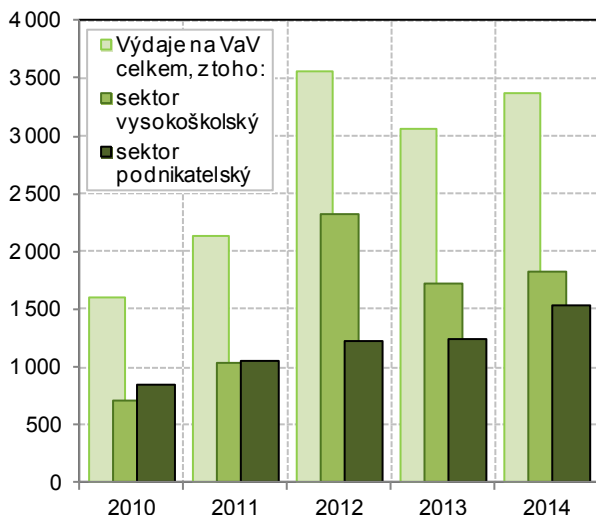
Z hlediska financování nákladů na VaV bylo 40,6 % zajištěno z podnikatelských zdrojů, dalších 36,9 % z veřejných zdrojů z ČR a 19,4 % pocházelo z veřejných zdrojů ze zahraničí z EU a z ostatních mezinárodních organizací. Zbývající 3,1 % byla financována z vlastních příjmů vysokých škol a soukromého neziskového sektoru.

Počet zaměstnanců věnujících se VaV meziročně roste...

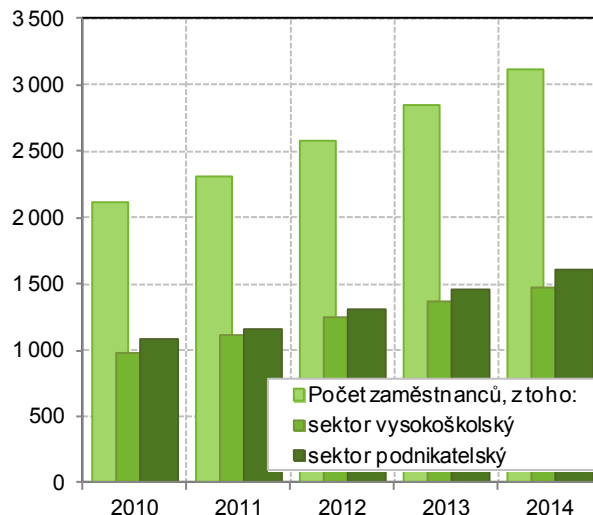
Počet zaměstnanců, kteří se zabývají VaV, dlouhodobě roste. V Olomouckém kraji bylo na konci roku 2014 evidováno 4 897 zaměstnanců VaV. Během posledních 5 let se jejich počet zvýšil o 41,1 %. Ne všichni zaměstnanci se ale VaV věnují celou pracovní dobu. Po přepočtu na plně zaměstnané byl jejich počet nižší a dosáhl hodnoty 3 116 zaměstnanců. Od konce roku 2010 se tento počet zvýšil o tisíc osob. Třetinu zaměstnanců VaV tvořily ženy (34,3 %). Více než polovina zaměstnanců VaV (51,7 %) pracovala v podnikatelském sektoru. Na vysokých školách bylo zaměstnáno 47,1 % z celkového počtu zaměstnanců VaV. Mezi výzkumné pracovníky bylo zařazeno 1 899 zaměstnanců.

Graf: Výdaje na výzkum a vývoj v mil. Kč

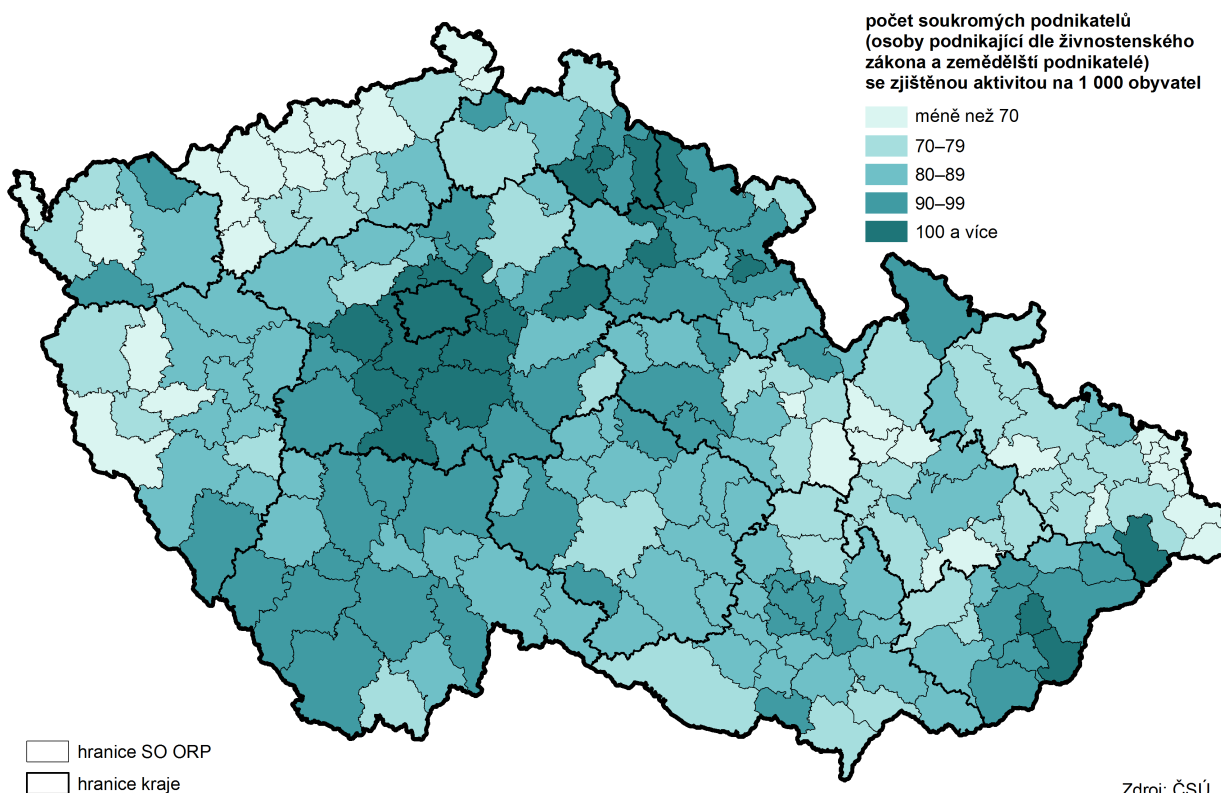
Graf: Zaměstnanci VaV (přečtené osoby)

Nízká vybavenost domácností počítači v mezikrajském srovnání...

Vybavenost domácností výpočetní technikou je možné hodnotit pomocí výsledků z výběrového šetření o využívání informačních a komunikačních technologií. Podle tohoto šetření roste v Olomouckém kraji vybavenost domácností osobním počítačem. V průměru let 2012 až 2014 mělo osobní počítač 64,1 % domácností v kraji, což bylo po Ústeckém kraji nejméně v ČR. Připojení k internetu uvedlo 62,2 % domácností Olomouckého kraje. Osobní počítač používalo 65,3 % jednotlivců z celkového počtu osob starších 16 let. Podíl jednotlivců starších 16 let s mobilním telefonem sice už tvořil 94,4 % populace, ale jednalo se o nejnižší hodnotu ve srovnání krajů.

Soukromí podnikatelé ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2015

V Olomouckém kraji mělo sídlo 5 % subjektů evidovaných v RES...

V Registru ekonomických subjektů (RES) bylo na konci roku 2015 evidováno přes 139 tisíc subjektů se sídlem v Olomouckém kraji. RES zahrnuje všechny právnické a fyzické osoby s postavením podnikatele a organizační složky státu,

kteře jsou účetní jednotkou. Pro statistické účely ČSÚ zjišťuje ekonomickou aktivitu jednotlivých subjektů. K 31. 12. 2015 byla aktivní pouze polovina z evidovaných subjektů (50,5 %). Nižší zjištěná aktivita byla charakteristická pro fyzické osoby, které v registru převládají. Z 111,9 tisíc fyzických osob bylo aktivních 55,0 tisíc osob (tj. 49,1 %). Ve struktuře fyzických osob převažují osoby podnikající podle živnostenského zákona (88,3 %). Zemědělských podnikatelů bylo evidováno 2,4 tisíc, zahraničních fyzických osob 1 tisíc a osob podnikajících podle jiných zákonů 9,7 tisíc. Na 1 000 obyvatel připadalo v Olomouckém kraji 176 fyzických osob, což byla hodnota pod republikovým průměrem (198). Z okresů kraje vykazuje zvýšený zájem o podnikání dlouhodobě okres Jeseník, u něhož z 1 000 obyvatel mělo živnostenské či jiné oprávnění k podnikání 217 osob. Ekonomicky aktivních osob podnikajících dle živnostenského zákona a zemědělských podnikatelů pak bylo 92,5 osob z 1 000 obyvatel okresu Jeseník.

Polovinou právnických osob jsou obchodní společnosti...

Právnických osob se sídlem na území Olomouckého kraje bylo v RES evidováno 27,2 tisíc, z toho ekonomickou aktivitu vykazovalo 15,2 tisíc (57,9 %). Polovinu z právnických osob (50,8 %) tvořily obchodní společnosti, nejvíce zastoupeny společnostmi s ručením omezeným (12,7 tisíc). Na konci roku 2015 bylo v RES evidováno 571 družstev, 5 státních podniků, 689 příspěvkových organizací a např. 6,9 tisíc spolků či pobočných spolků. Počet registrovaných subjektů meziročně vzrostl o 0,5 %. V roce 2015 vzniklo 4 270 nových jednotek, naopak zaniklo 3 257 subjektů. Dle počtu zaměstnanců převládaly v registru podniky s neuvedeným počtem zaměstnanců (58,6 %) nebo bez zaměstnanců (31,1 %). Pouze 10 % subjektů mělo zaměstnance. Mikropodniků do 10 zaměstnanců bylo v kraji 11,2 tisíc. Malých podniků od 10 do 49 zaměstnanců bylo 2,4 tisíc, středních podniků od 50 do 249 zaměstnanců bylo 582 a velkých podniků s 250 a více zaměstnanci bylo zjištěno 98.

Zemědělská produkce v kraji tvořila 6,9 % produkce v republice...

Produkcí zemědělského odvětví v Olomouckém kraji lze hodnotit ze semidefinitivních dat za rok 2014. Podle předběžných údajů zemědělská produkce v kraji dosáhla v roce 2014 rekordních výsledků. Celkový objem zemědělské produkce 9,45 mld. Kč byl nejvyšší od sledovaného roku 2003. Meziroční nárůst dosáhl 8,2 % (v běžných cenách). Vysoká sklizeň zaručila 5,96 mld. Kč z rostlinné výroby s meziročním zvýšením o 5,8 %. Ještě vyšší růst o 12,1 % na 3,07 mld. Kč byl zjištěn u živočišné produkce. Po přepočtu zemědělské produkce na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (38,8 tisíc Kč/ha) se výsledky Olomouckého kraje pohybovaly ve středu mezikrajského srovnání (6. nejvyšší) těsně pod průměrem ČR (39,0 tisíc Kč/ha). Podniky se sídlem v Olomouckém kraji hospodařily k 31. 5. 2015 na rozloze 241,3 ha, z toho 173,0 ha tvořila orná půda. Meziročně došlo k opětovnému snížení rozlohy obhospodařované orné půdy o 1,3 %.

Nadprůměrná sklizeň hlavních obilovin...

Sklizeň zemědělských plodin v roce 2015 dosáhla opět výborných výsledků. Dosažené výnosy hlavních plodin v zemědělských podnicích v kraji sice nebyly rekordní jako v roce 2014, ale patřily mezi nejvyšší ve sledovaných letech. Příznivé vegetační podmínky ovlivnily především vysoký výnos u hlavních obilovin. Naopak pokles produkce zaznamenala kukuřice sklizená na zrno i na zeleno a siláž, cukrovka technická a řepka.

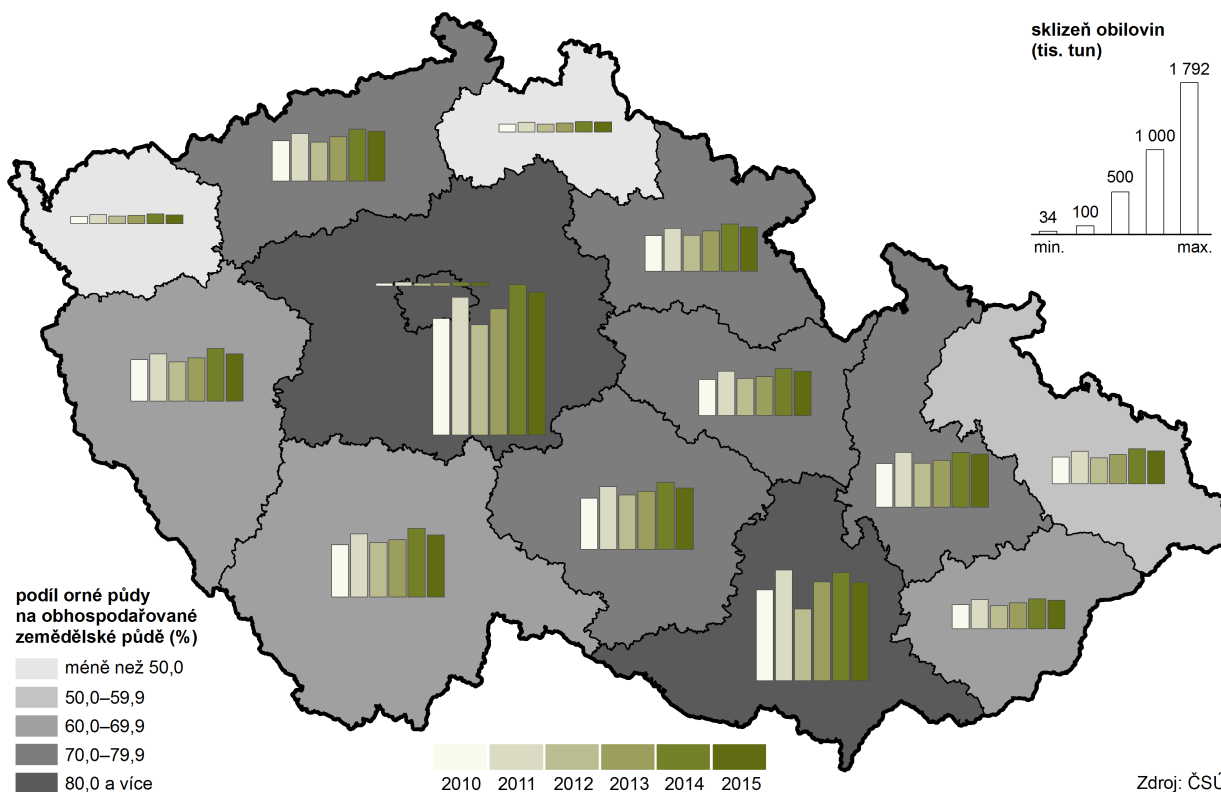
Sklizeň obilovin se podílela na celkové sklizni v ČR ze 7,7 %...

Osevní plocha obilovin se stejně jako v předchozím roce pohybovala pod 100 tisíc ha. Dosažený vysoký průměrný výnos 6,35 t/ha byl však druhý nejvyšší od sledovaného roku 2002. Celková sklizeň byla pouze o 3,1 % nižší než v předchozím roce a činila 632,8 tisíc tun. Osevní plochy nejvýznamnější obiloviny - pšenice ozimé - poklesly v kraji pod 50 tisíc ha, ale průměrný výnos 6,96 t/ha byl na úrovni rekordního roku 2014. Díky tomu byla získána vysoká sklizeň 343,9 tisíc tun. Dosažený výnos byl druhý nejvyšší i v mezikrajském srovnání po Hl. m. Praze, kde však byla sklizeno pouze 0,6 % celkové sklizně pšenice ozimé. Produkce v Olomouckém kraji činila 6,8 % z 5 054,6 tisíc tun sklizených v celé České republice. Nárůst osevních ploch v kraji vykázala druhá významná obilovina - ječmen jarní. Z plochy 34,5 tisíc ha bylo sklizeno 208,1 tisíc tun ječmene s průměrným výnosem 6,03 t/ha, který byl dokonce vyšší než v roce 2014. Sklizeň ječmene jarního v zemědělských podnicích

v Olomouckém kraji se na celkové sklizni v ČR podílela ze 14,7 % a v porovnání krajů byla druhá nejvyšší po sklizni ve Středočeském kraji. Z menší plochy 5,4 tisíc ha byla sklizena kukuřice na zrno. Protože průměrný výnos této obiloviny 6,03 t/ha byl o třetinu menší než v předchozím roce a sklizeň 32,5 tisíc tun byla nejnižší ve sledovaných letech. Z ostatních obilovin byla na ploše 2,8 tisíc ha pěstována pšenice jarní, podobně i ječmen ozimý. Jejich výnosy byly druhé nejvyšší po roce 2014. Nejvyšší výnos od roku 2002 dosáhl oves (3,56 t/ha) pěstovaný na 1,9 tis. ha.

Sklizeň obilovin v krajích v letech 2010 až 2015

Mezi doplňkové plodiny v kraji se řadí luskoviny nebo brambory...

Luskoviny nepatří mezi významné plodiny Olomouckého kraje. Meziročně vzrostla jejich osevní plocha o 61,3 % na 1 394 ha. Také průměrný výnos 3,06 t/ha byl o 7,8 % vyšší, což se projevilo v nárůstu sklizně o 73,8 % na 4 266 tun. Okrajovou záležitostí je i pěstování brambor v kraji. V roce 2015 byly v zemědělských podnicích pěstovány pouze na ploše 405 ha a jejich sklizeň dosáhla pouze 9 453 tun.

Sklizeň cukrovky technické v kraji představovala 19,4 % ze sklizně v ČR...

Naproti tomu významnou plodinou v Olomouckém kraji je cukrovka technická. V roce 2015 byly klimatické podmínky pro její pěstování nepříznivé. Průměrný výnos 60,34 t/ha činil pouze 84,6 % výnosu v předchozím roce 2014. To spolu s poklesem osetých ploch na 11,0 tisíc ha znamenalo nižší sklizeň o 22,4 % oproti skutečnosti předchozího roku.

Menší plocha byla také oseta řepkou. V roce 2015 byla pěstována na 23,1 tisíc ha. Rovněž průměrný výnos řepkového semene 3,53 t/ha byl o 12,8 % nižší než v roce 2014. Celková sklizeň byla podobně jako u cukrovky technické o 22,5 % nižší a činila 81,6 tisíc tun.

Horké léto se podepsalo na nízkém výnosu píce a kukuřice na zeleno. Výrazný čtvrtinový pokles výnosu kukuřice na zeleno a siláž spolu s mírným snížením sklizňových ploch znamenal snížení sklizně této plodiny o 27,4 %. Průměrný výnos 33,5 t/ha patřil v dlouhodobé časové řadě k nejnižším. Podobný vývoj ukazatelů měly i pícniny na orné půdě. Oproti předchozímu roku zaznamenaly mírný pokles ploch a výrazný pokles průměrného výnosu na hodnotu 6,36 t/ha. Dosažená sklizeň 178,7 tisíc tun v seně byla o 25,5 %

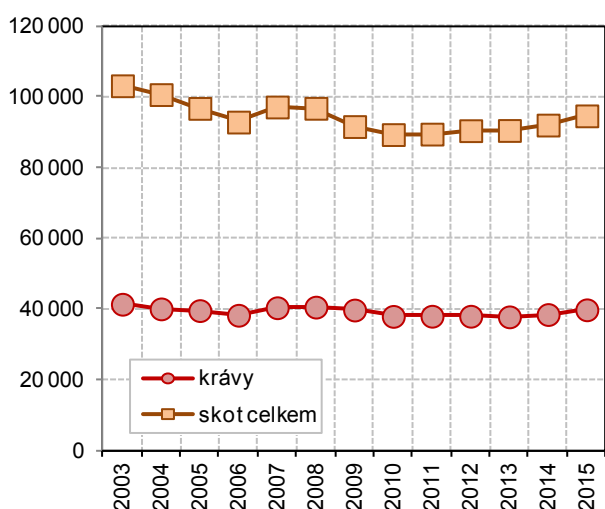
nižší než v roce předchozím. Také rozloha trvalých travních porostů mírně poklesla. Sklizeno bylo 200,4 tisíc tun píce v seně při průměrném výnosu 3,13 t/ha.

Olomoucký kraj je spolu se Středočeským a Ústeckým krajem producentem chmele. V roce 2015 byla v kraji započtena sklizeň z 549 ha plodících chmelnic. Sklidilo se 777 tun chmele při průměrném výnosu 1,42 t/ha. Produkce chmele v kraji tvořila 16,1 % z celkové produkce v ČR.

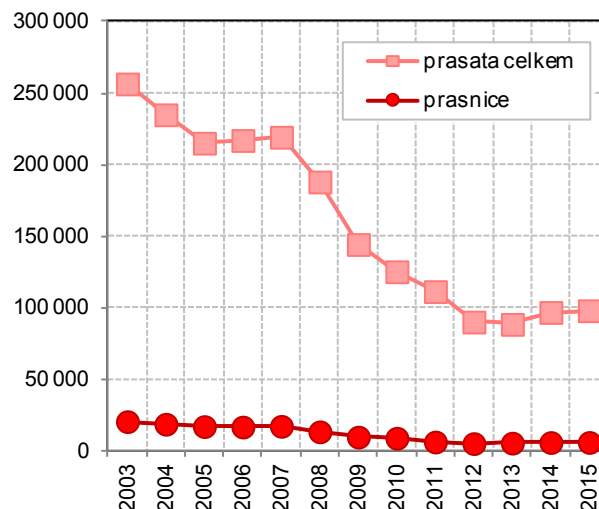
V roce 2015 zjištěno pouze mírné zvýšení počtu skotu a prasat...

Počty hospodářských zvířat zjišťované u zemědělských podniků v kraji k 1. dubnu každého roku ukázaly v roce 2015 mírné navýšení jednotlivých chovů. O 2,8 % se zvýšil počet chovaného skotu na 94,7 tisíc kusů, vzrostl i počet krav na 39,9 tisíc kusů. Celkem 1,2% navýšení vykázal počet prasat na celkem 98,0 tisíc kusů, včetně zvýšení počtu prasnic na 5,9 tisíc kusů. Počet chovaných ovcí poklesl pod desetitisícovou hranici, koní bylo v kraji zjištěno téměř 1,7 tisíc. Počty drůbeže dosáhly 616,2 tisíc kusů.

Graf: Stav skotu k 1. 4.

Graf: Stav prasat k 1. 4.

Výroba mléka v kraji se podílela 6,9 % na celkové produkci v republice...

Výroba mléka v Olomouckém kraji se v loňském roce zvýšila o 2,4 % na 202,0 mil. litrů. Díky rekordní dojivosti krav poprvé v historii kraje překročila dvousetmilionovou hranici. Průměrná roční dojivost krávy vzrostla o 2,6 % na 8 078,5 litrů, což o 77,2 litrů převýšilo celorepublikový průměr. Prodej mléka vzrostl na 195,4 mil. litrů, což odpovídalo tržnosti 96,7 %.

Krajská výroba jatečného skotu vzrostla v uplynulém roce o 3,3 % na 25 300 kusů. Celková živá hmotnost jatečného skotu se v důsledku vyššího stavu zvýšila na šestileté maximum, tj. o 2,7 % na 12 058 tun. Průměrná živá hmotnost jatečného skotu naopak klesla na šestileté minimum. Kus jatečného skotu vážil v Olomouckém kraji průměrně 476,6 kg a byl v porovnání s národním průměrem o 12,1 kg lehčí.

Výroba jatečných prasat v zemědělských podnicích Olomouckého kraje dosáhla v uplynulém roce 19 363 tun živé hmotnosti. V rozporu s národním poklesem se meziročně zvýšila o 2,2 % a tvořila 6,5 % celorepublikové produkce. Ačkoliv oproti předchozímu roku vzrostla na své čtyřleté maximum, v delší časové řadě patřila k nejnižším. Od roku 2004 se výroba jatečných prasat v Olomouckém kraji snížila o 56,8 %, což byl čtvrtý nejvyšší pokles mezi kraji.

Z hlediska chovu drůbeže nepatří výsledky za kraj mezi nejvýznamnější. Celková produkce jatečné drůbeže v roce 2015 v podnicích se sídlem na území kraje činila 4,2 tis. tun živé hmotnosti a tvořila pouze 1,7 % z celkové produkce v republice. Snáška konzumních vajec v roce 2015 přes 40,4 mil. ks zaujímala 3,2 % na celkové snášce v ČR.

Plochy dřevin v Olomouckém kraji činily podle Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů 177,5 tisíc ha. Jednu třetinu zaujímají listnaté lesy (32,3 %) a dvě třetiny

porosty jehličnaté (67,7 %). Na celkové ploše dřevin se kraj podílel 6,9 %. V roce 2015 bylo zalesněno 1 761 ha. Jehličnatými porosty bylo zalesněno 920 ha, nejvíce smrkem. Na zalesnění 841 ha listnatých lesů byl nejvíce využit buk.

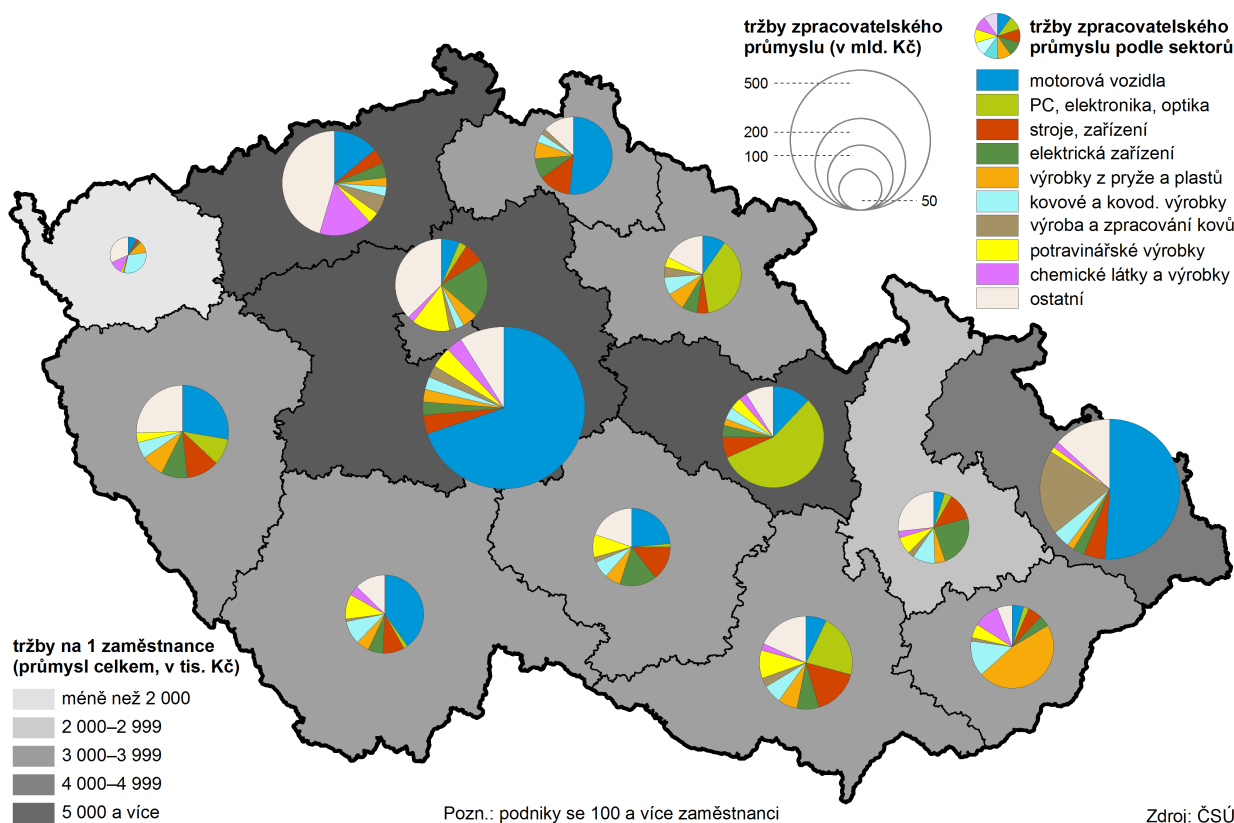
Zvýšení těžby dřeva z důvodů nahodilé těžby a kalamit...

Těžba dřeva v roce 2015 byla o 30,6 % vyšší než v předchozím roce, celkem dosáhla 2 029 tisíc m³ b.k. Na těžbě dřeva v ČR se produkce z kraje podílela 12,6 %. Těžba zahrnovala především jehličnaté dřevo (92,7 %), z toho nejvíce smrkové. Zvýšení těžby bylo způsobeno vysokou nahodilou těžbou (81,4 % z celkové těžby). Meziročně se o polovinu zvýšila nahodilá živelní těžba (na 801,5 tisíc m³ b.k.). Ve sledovaných 8 letech byla rekordní nahodilá hmyzová těžba (492,1 m³ b.k.) s meziročním zvýšením o 109,6 %.

Mzda v průmyslových podnicích v kraji druhá nejnižší...

Průmyslu se v roce 2015 dařilo. V Olomouckém kraji mělo v roce 2015 sídlo 149 velkých průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci. V těchto podnicích bylo zaměstnáno 44 247 osob. Jejich průměrná hrubá měsíční mzda činila 25 798 Kč. V porovnání s předchozím rokem 2014 se zvýšila o 631 Kč, tj. o 2,5 %. Stejným tempem vzrostla mzda ve velkých průmyslových podnicích v celé ČR.

Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy v krajích v roce 2015

Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (bez DPH) dosáhly ve sledovaných podnicích 122,5 mld. Kč. Meziročně došlo k růstu o 10,3 %, přesto uvedená hodnota tržeb se na celkových tržbách velkých průmyslových podniků v ČR podílela pouze 3,6 %. Produktivita práce získaná přepočtem tržeb na 1 zaměstnance činila 2 769 tis. Kč a byla druhá nejnižší v mezikrajském srovnání.

Tržby z přímého vývozu vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (bez DPH) dosáhly 82,9 mld. Kč a na celkových tržbách v kraji se podílely 67,7 %. Vysokým podílem tržeb za vývoz (90,3 %) se v roce 2015 vyznačovalo nejvýznamnější odvětví v kraji – výroba elektrických zařízení. Téměř čtvrtina tržeb (24,0 %, tj. 29,3 mld. Kč) byla vytvořena ve 14 velkých podnicích v kraji s uvedeným odvětvím. Toto odvětví také vykázalo jeden z nejvyšších meziročních nárůstů (o 25,2 % vyšší tržby). Mezi další významná odvětví

z hlediska tržeb můžeme zařadit velké podniky zabývající se výrobou strojů a zařízení neuvedených v jiných odvětvích (12,3 % z tržeb, tj. 15,1 mld. Kč). Jednou desetinou se na tržbách podílely podniky s výrobou kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (10,1 %, tj. 12,3 mld. Kč). V kraji je významná i výroba potravinářských výrobků (7,9 %, tj. 9,7 mld. Kč) a odvětví zahrnující výrobu ostatních dopravních prostředků a zařízení kromě motorových (7,0 %, tj. 8,5 mld. Kč tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy).

V kraji bylo spotřebováno 5,3 % z celkové spotřeby elektřiny v ČR...

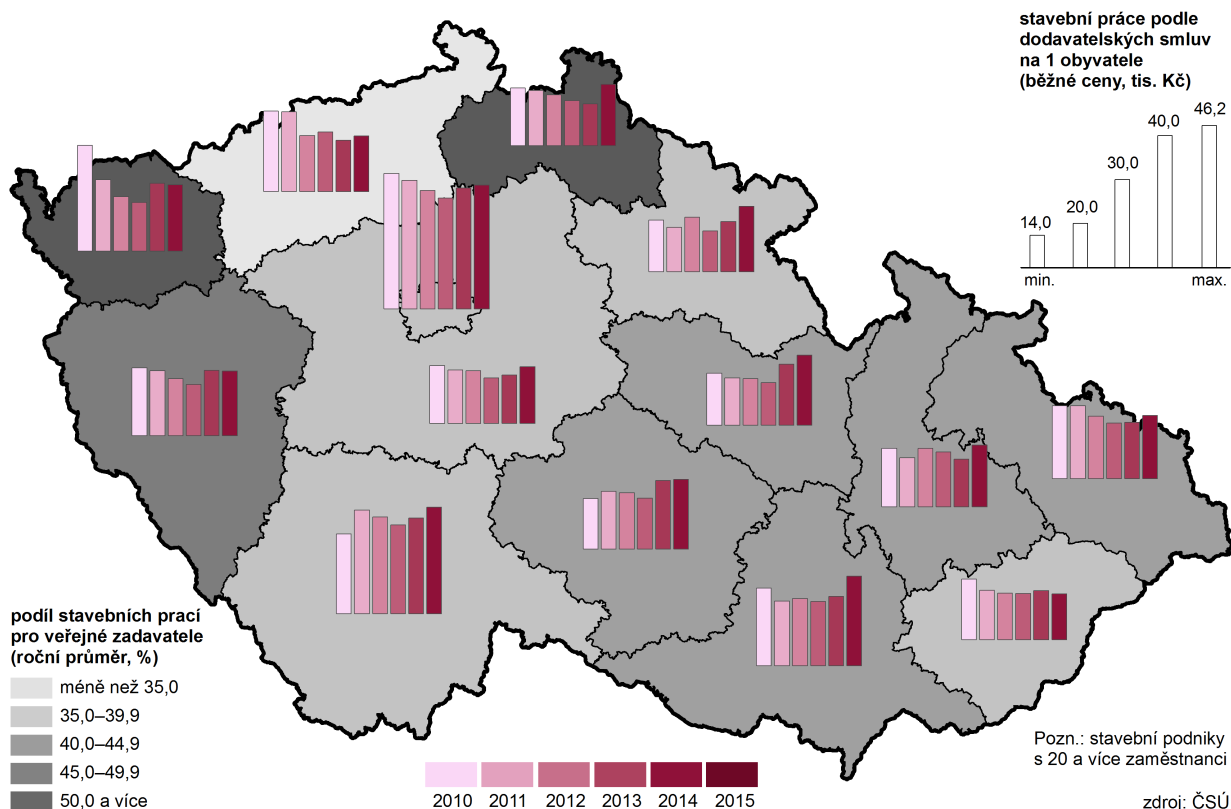
Olomoucký kraj nepatří mezi kraje, které se podílejí zásadní měrou na výrobě elektřiny. Podle údajů Energetického regulačního úřadu vyrobené množství elektřiny v kraji (1 582,9 GWh brutto v roce 2015) tvořilo jen 1,9 % z celkové výroby v ČR. Významným podílem však přispívá do sítě výroba elektřiny ve vodních a přečerpávacích elektrárnách v kraji, zejména ve známé přečerpávací vodní elektrárně Dlouhé stráně.

Na spotřebě elektřiny v kraji (3 004,6 GWh netto v roce 2015) se podílela především průmyslová odvětví (38,9 %), domácnosti (25,6 %) a odvětví obchodu, služeb, školství a zdravotnictví (24,6 %). Průměrná spotřeba elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele (1 212 kWh) byla pod republikovým průměrem (1 364 kWh).

Hodnota ZSV velkých stavebních podniků v kraji poklesla...

Situace velkých stavebních firem s více než 50 zaměstnanci se sídlem v Olomouckém kraji není příznivá. Jejich počet stále klesá, v roce 2015 jich bylo zjištěno pouze 20. V těchto podnicích bylo zaměstnáno 2,5 tisíc osob, u nichž byla zjištěna průměrná hrubá měsíční mzda ve výši 27 058 Kč. Základní stavební výroba (ZSV) ve sledovaných podnicích dosáhla hodnoty 4,1 mld. Kč v běžných cenách. Na celkové hodnotě ZSV ve velkých podnicích v ČR se podílela pouze 2,4 %. Stavební práce provedené krajskými firmami na pozemních stavbách v tuzemsku dosáhly hodnoty 2,0 mld. Kč a na inženýrských stavbách 1,9 mld. Kč.

Stavební práce podle místa stavby v krajích v letech 2010 až 2015

Objem stavebních prací v kraji vzrostl...

V roce 2015 podniky s 20 a více zaměstnanci na území Olomouckého kraje provedly podle dodavatelských smluv stavební práce za 13,3 mld. Kč. Více než

čtvrtinový meziroční nárůst (o 28,9 %) byl realizován především v nové výstavbě, rekonstrukci a modernizaci. Pro veřejného zadavatele byly provedeny stavební práce v kraji v hodnotě 6,7 mld. Kč a meziročně vzrostly o jednu třetinu (o 32,4 %). Téměř polovina stavebních prací byla provedena na území okresu Olomouc (47,3 %). Nejméně stavebních prací bylo realizováno na území okresu Jeseník, pouze 4,3 % z hodnoty za celý kraj.

Po přepočtu na 1 obyvatele dosáhla hodnota stavebních prací s místem stavby v kraji 21,0 tisíc Kč a byla 5. nejnižší v mezikrajském srovnání. Republikový průměr dosáhl hodnoty 25,4 tisíc Kč/obyv., nejvíce bylo investováno v Hl. m. Praze (42,4 tisíc Kč/obyv.).

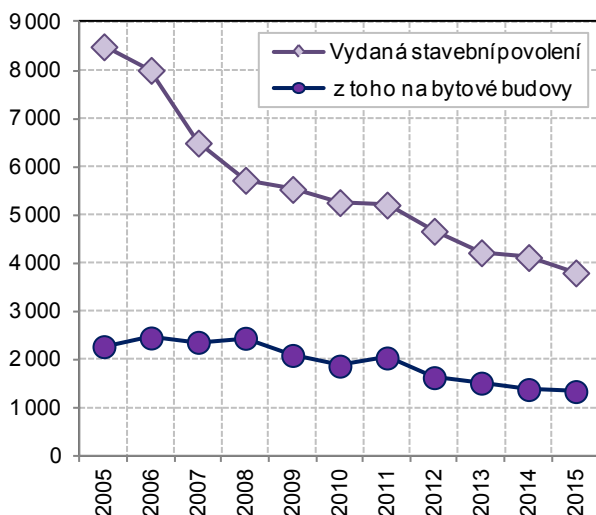
V kraji bylo vydáno 4,8 % stavebních povolení z celkového počtu v ČR...

V roce 2015 bylo stavebními úřady v kraji vydáno 3 800 stavebních povolení s celkovou orientační hodnotou staveb 10 956 mil. Kč. Počet vydaných stavebních povolení se meziročně snížil o 7,7 % a Olomoucký kraj se zařadil mezi polovinu krajů s poklesem počtu vydaných povolení. Předpokládaná hodnota stavebních povolení naopak zaznamenala meziroční nárůst o 4,5 %.

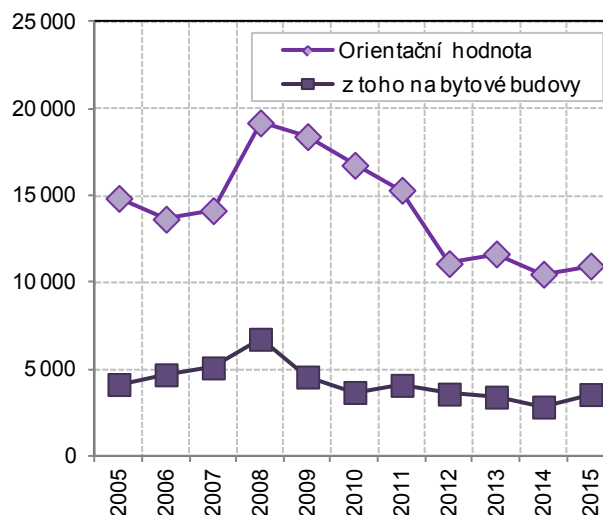
Nejvíce stavebních povolení v kraji směřovalo na stavbu bytových budov (1 338), přičemž více povolení bylo na změnu již dokončených staveb (713). Stejně tak bylo povoleno více změn dokončených nebytových budov (566) než nových staveb nebytových budov (353). Na ochranu životního prostředí bylo vydáno 514 povolení a na ostatní stavby 1 029 povolení. Průměrná orientační hodnota na jedno vydané stavební povolení dosáhla 2 883 tisíc Kč.

Meziroční pokles počtu stavebních povolení zaznamenaly všechny okresy kraje. Orientační hodnota vydaných stavebních povolení se zvýšila pouze v okrese Olomouc a Prostějov. Nejvíce staveb bylo povoleno v okrese Olomouc, a to 1 424. Jejich orientační hodnota dosáhla 5 244 mil. Kč a meziročně vzrostla o 15,9 %. V okrese Prostějov se hodnota povolených 745 staveb zvýšila o 7,9 % na 1 951 mil. Kč. Vysoký počet stavebních povolení charakterizoval okres Přerov, kde bylo vydáno 856 stavebních povolení v orientační hodnotě 2 297 mil. Kč. V okrese Šumperk stavební úřady povolily 523 staveb v hodnotě 921 mil. Kč. Nejméně stavebních povolení (252) bylo v okrese Jeseník v orientační hodnotě 543 mil. Kč.

Graf: Vydaná stavební povolení

Graf: Orientační hodnota vydaných stavebních povolení v mil. Kč

V roce 2015 bylo v kraji zahájeno nejvíce bytů za posledních 6 let...

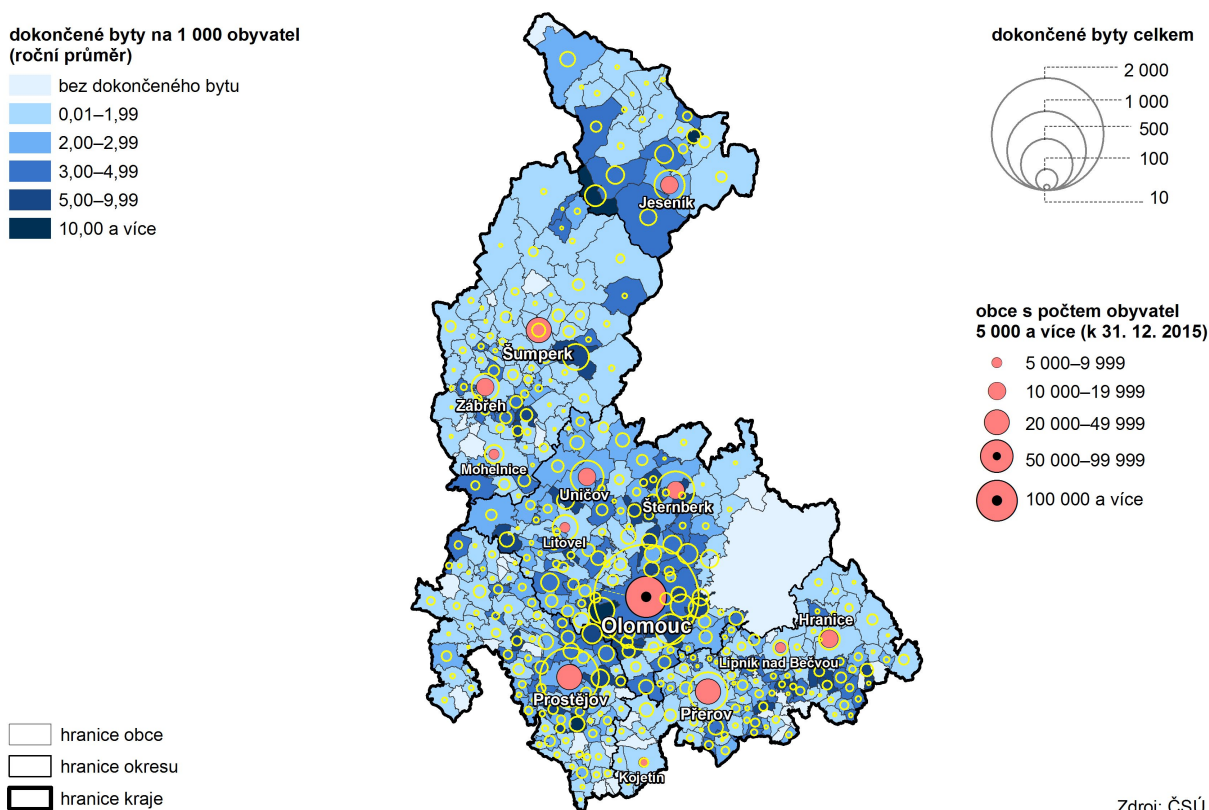
Zahájená výstavba bytů zaznamenala v Olomouckém kraji v roce 2015 výrazný nárůst. Celkem byla zahájena výstavba 1 468 bytových jednotek. Meziroční nárůst o 37,8 % byl nejvyšší mezi všemi kraji. Z celkového počtu zahájených bytů v ČR bylo v kraji zahájeno 5,6 %.

Ke zvýšení počtu zahájených bytů v Olomouckém kraji došlo u většiny druhů staveb. Nejvíce bytů v kraji bylo opět zahájeno v rodinných domech, a to 634. Meziročně jich bylo zahájeno o 68 více a nárůst činil 12,0 %. Zahájená výstavba bytů v bytových domech činila 491 bytů a byla o 360 bytů vyšší než

v předchozím roce 2014. Zvýšila se i zahájená výstavba bytů v nástavbách, přístavbách a vestavbách k bytovým domům na 188 bytů, zatímco k rodinným domům se snížila na 68 bytů. Zatímco v roce 2014 nebyla zahájena žádná výstavba bytů v domovech – penzionech a domovech pro seniory, v roce 2015 byla zahájena výstavba celkem 39 bytů v těchto zařízeních v kraji.

Přes 60 % zahájených bytů v kraji bylo v loňském roce evidováno v okrese Olomouc (celkem 886 bytů). Výrazný nárůst výstavby v bytových domech se týkal především tohoto okresu, v bytových domech v okrese bylo zahájeno 455 bytů. Meziroční nárůst počtu zahájených bytů dosáhl na Olomoucku 70,7 %. Téměř 70% zvýšení počtu zahájených bytů bylo zaznamenáno také v okrese Přerov, kde však byla zahájena výstavba pouze 180 bytů. Minimální meziroční pokles počtu zahájených bytů se týkal okresu Šumperk se 126 zahájenými byty i okresu Prostějov, kde bylo zahájeno 228 bytů. Více než třetinový pokles počtu zahájených bytů byl zjištěn v okrese Jeseník. Pokles zahájených bytů v tomto okrese pokračuje už čtvrtým rokem a v roce 2015 zde byla zahájena výstavba pouze 48 bytů.

Bytová výstavba v obcích Olomouckého kraje v letech 2010 až 2015

Vloni bylo dokončeno nejméně bytů za posledních 10 let...

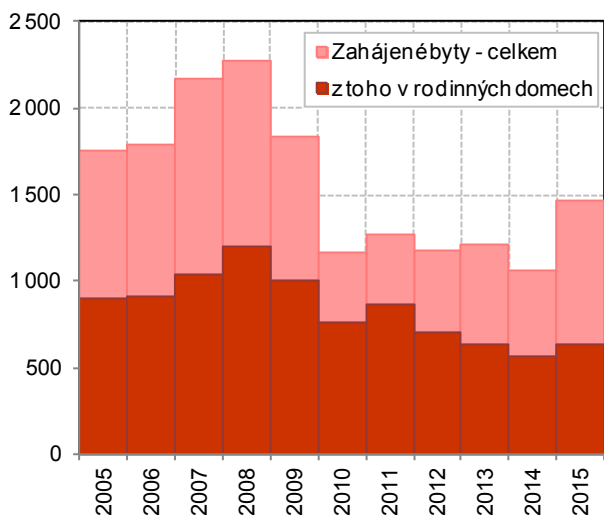
Celkový počet dokončených bytů v roce 2015 na území Olomouckého kraje činil 1 095 bytů. Meziročně jich bylo dokončeno o 325 méně, což odpovídá poklesu o 22,9 %. Toto snížení dokončených bytů bylo v mezikrajském srovnání nejvyšší a Olomoucký kraj se současně zařadil mezi 5 krajů, kde došlo k poklesu. V kraji bylo dokončeno 4,4 % bytů z celkového počtu ČR. Nejvíce, téměř 60 % bytů, bylo dokončeno v rodinných domech. V rodinných domech bylo zkolaudováno 647 bytů, což bylo o 14,9 % méně než v roce 2014. Výrazný pokles, téměř na poloviční hodnotu, byl zaznamenán u dokončených bytů v bytových domech, kterých bylo dostavěno 209. Snížil se i počet dokončených bytů v nástavbách, přístavbách a vestavbách, a to jak ke stávajícím rodinným domům (51 bytů), tak k domům bytovým (25 bytů). Na polovinu se také snížil počet dokončených bytů v nebytových budovách, kterých bylo dokončeno 27. Pouze ve stavebně upravených nebytových prostorách bylo v roce 2015 dokončeno více bytů, a to 136 bytů (zvýšení o 88,9 %).

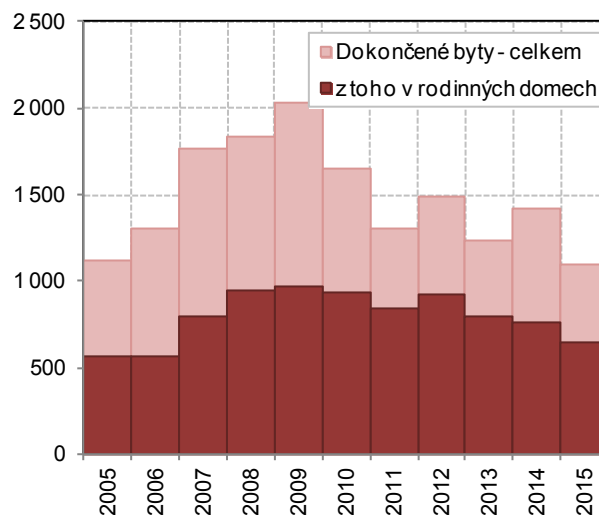
O polovinu více bytů než v předchozím roce 2014 bylo dokončeno v okrese Jeseník. V okrese byla ukončena výstavba 105 bytových jednotek. Dalším okresem, který zaznamenal meziroční nárůst počtu dokončených bytů, byl okres Prostějov s 207 byty. V ostatních okresech byl evidován pokles počtu dokončených bytů. V okrese Přerov bylo zkolaudováno 138 bytů, v okrese Šumperk 111 bytů a v okrese Olomouc 534 bytů.

Po přepočtu na 1 000 obyvatel bylo v kraji dokončeno pouze 1,7 bytů. Mezi okresy kraje tato hodnota kolísala od 2,7 v okrese Jeseník po 0,9 v okrese Šumperk. Nicméně v roce 2015 bylo dokončeno nejméně bytů za posledních 10 let, v průměru roků 2010 až 2015 bylo v kraji dokončeno 2,1 bytů na 1 000 obyvatel ročně.

Graf: Zahájené byty

Graf: Dokončené byty

V samotném městě Olomouci bylo od roku 2010 postaveno více než 1 800 nových bytů. V počtu dokončených bytů podle obcí kraje následovala po Olomouci další velká města – Prostějov (570), Přerov (244), Šternberk (237), Uničov (178) a Jeseník (148). Celkem ve 34 obcích kraje nebyl během posledních 6 let postaven žádný byt. V přepočtu na 1 000 obyvatel bylo nejvíce bytů postaveno v obci Ostružná na Jesenícku v souvislosti s rozvojem cestovního ruchu v této destinaci. Další nárůst počtu nových bytů v jednotlivých obcích probíhal v zázemí měst. Vysokou intenzitou dokončených bytů na 1 000 obyvatel za posledních 6 let se např. vyznačovaly obce Mrsklesy, Hněvotín, Bukovany, Štarnov, Babice, Velký Týnec, Bystročice a Přáslavice na Olomoucku.

Počet osobních aut v kraji se meziročně zvýšil o 5,5 %...

Dopravní síť v evidenci Ředitelství silnic a dálnic ČR v Olomouckém kraji zahrnuje 3 569 km silnic a dálnic. V souvislosti se změnou zákona o pozemních komunikacích bylo v kraji vyčleněno 127 km dálnic, z nichž 36 km bylo zařazeno do dálnic I. třídy. Z 3 442 km silnic tvořily 350 km silnice I. třídy určené pro dálnkovou a mezinárodní dopravu, dalších 927 km silnice II. třídy zajišťující dopravu mezi okresy. Silnice III. třídy s délkou 2 166 km byly určené k vzájemnému spojení obcí. Do dopravní sítě kraje patří i 603 km železničních tratí a v roce 2015 byly nově určeny 2 km splavných vodních cest pro pravidelnou vodní dopravu. Podle Ministerstva dopravy ČR veřejná autobusová doprava v roce 2015 přepravila v rámci kraje 25,7 mil. osob, městská hromadná doprava 61,4 mil. osob a po železnici se přepravilo 8,6 mil. osob v rámci kraje, dalších 3,3 mil. osob vyjelo z kraje a přibližně stejný počet lidí také do kraje po železnici přijel. V kraji bylo na konci roku 2015 evidováno 268 tisíc osobních aut, 65 tisíc motocyklů a 33 tisíc nákladních aut. Silniční nákladní doprava zaznamenala meziročně mírný pokles přepraveného zboží, železniční zase nízký nárůst, přesun věcí však nadále zůstává záležitostí především silniční nákladní dopravy.

Vzrostl zájem hostů o ubytování v kraji...

Rok 2015 byl charakteristický i zvýšeným počtem hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních cestovního ruchu v kraji. V roce 2015 jejich počet po roce opět překročil půl milionovou hranici. Celkem se zde ubytovalo 547,5 tisíc hostů. Od roku 2012, kdy došlo k revizi dat na základě projektu Ministerstva pro místní rozvoj „Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu“, se jednalo o nejvyšší počet. Z celkového počtu hostů v ubytovacích zařízeních v ČR jich nejvíce navštívilo Hl. m. Prahu (38,4 %), podíl ubytovaných v Olomouckém kraji zaujímal 3,2 %.

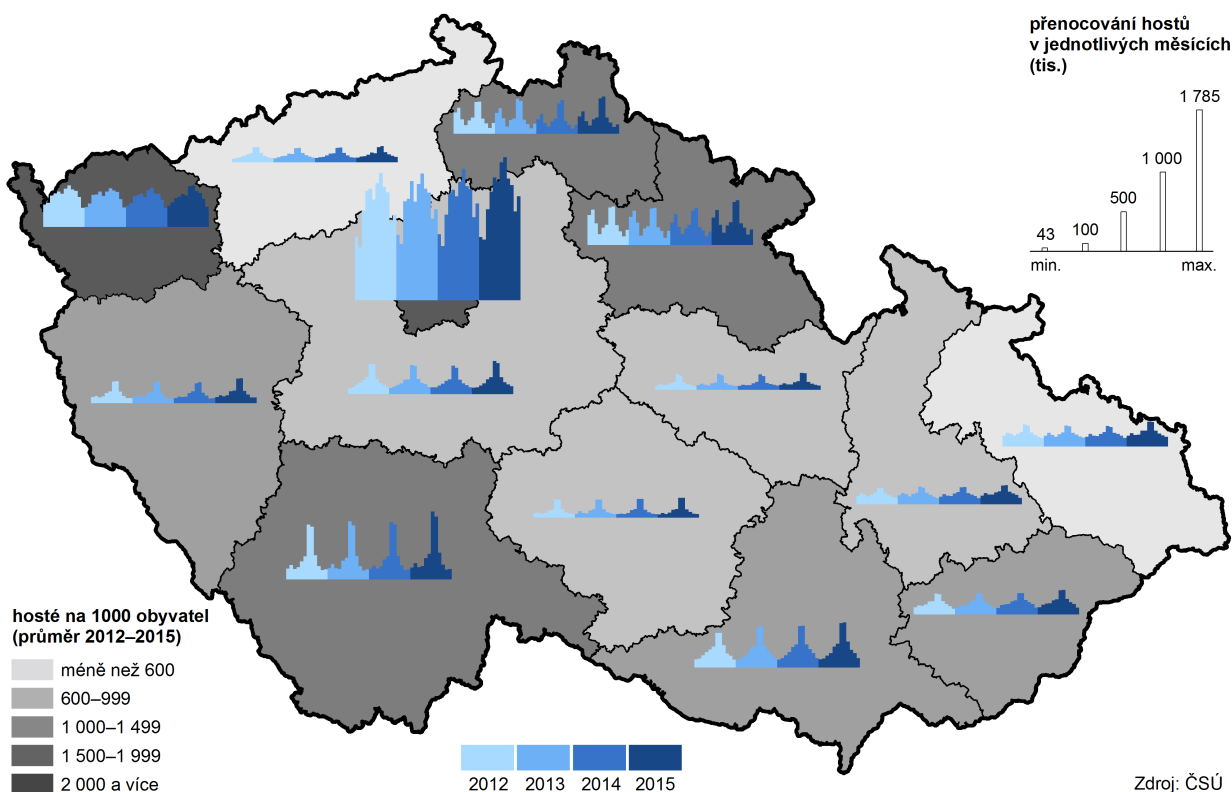
V 465 zařízeních v regionu strávili hosté 1 779 tisíc nocí. Celkem 115,0 tisíc hostů z ciziny (nerezidentů) se ubytovalo na 244 tisíc nocí. Průměrný počet přenocování u nich přesáhl 2 noci. Většina ubytování se tedy týkala domácích hostů (rezidentů), kterých bylo 432,5 tisíc. Ti strávili v regionu 1 535 tis. nocí. Průměrná doba přenocování u nich činila 3,5 noci. Čisté využití lůžek v hotelech a podobných ubytovacích zařízeních v regionu dosáhlo 23,4 %, využití pokojů 28,0 %.

Mezi nerezidenty bylo nejvíce hostů ze Slovenska (21,4 tisíc), Německa (19,5 tisíc), Polska (14,4 tisíc), Ruska (5,7 tisíc) a Rakouska (5,4 tisíc). Nejvíce nocí v krajských zařízeních strávili hosté z Německa (49,9 tisíc) s průměrnou dobou přenocování 2,6 noci.

Mnoho návštěvníků přitahuje okres Olomouc, kde v samotném krajském městě našlo ubytování 136,6 tisíc hostů, kteří zde strávili 228,4 tisíc nocí. Další turisticky zajímavou oblastí jsou Jeseníky. Ve 142 ubytovacích zařízeních v okrese Jeseník bylo ubytováno 121,1 tisíc hostů a ve 130 zařízeních v okrese Šumperk 143,4 tisíc hostů.

Lázeňská zařízení v Olomouckém kraji navštívilo v roce 2015 celkem 62,3 tisíc hostů, což bylo o 1,8 % více než v předchozím roce. Hosté v lázeňských zařízeních strávili 650 tisíc nocí, což odpovídalo meziročnímu růstu o 9,4 %. Průměrná doba přenocování dosáhla 10,4 noci.

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2012 až 2015

4. Životní prostředí

Dlouhodobý trend úbytku orné půdy pokračoval...

Z celkové rozlohy Olomouckého kraje 5 267 km² připadalo v uplynulém roce 52,8 % na půdu zemědělskou a 47,2 % na půdu nezemědělskou. Mírný pokles podílu zemědělské půdy je trvalým a dlouhodobým jevem, který odpovídá celorepublikovému trendu. Od roku 2000 ubylo v kraji téměř 54 km² zemědělských ploch. Hlavní příčinou je dlouhodobý úbytek půdy orné. V roce 2015 bylo v Olomouckém kraji evidováno 2 056 km² orné půdy, tj. o 82 km² méně než v roce 2000. Část orné půdy se v minulosti transformovala do trvalých travních porostů. Jejich výměra vzrostla od roku 2000 o 30 km² na 567 km². Bez výrazných změn naopak zůstávají dlouhodobé plochy zahrad (121 km²), ovocných sadů (27 km²) nebo chmelnic (10 km²).

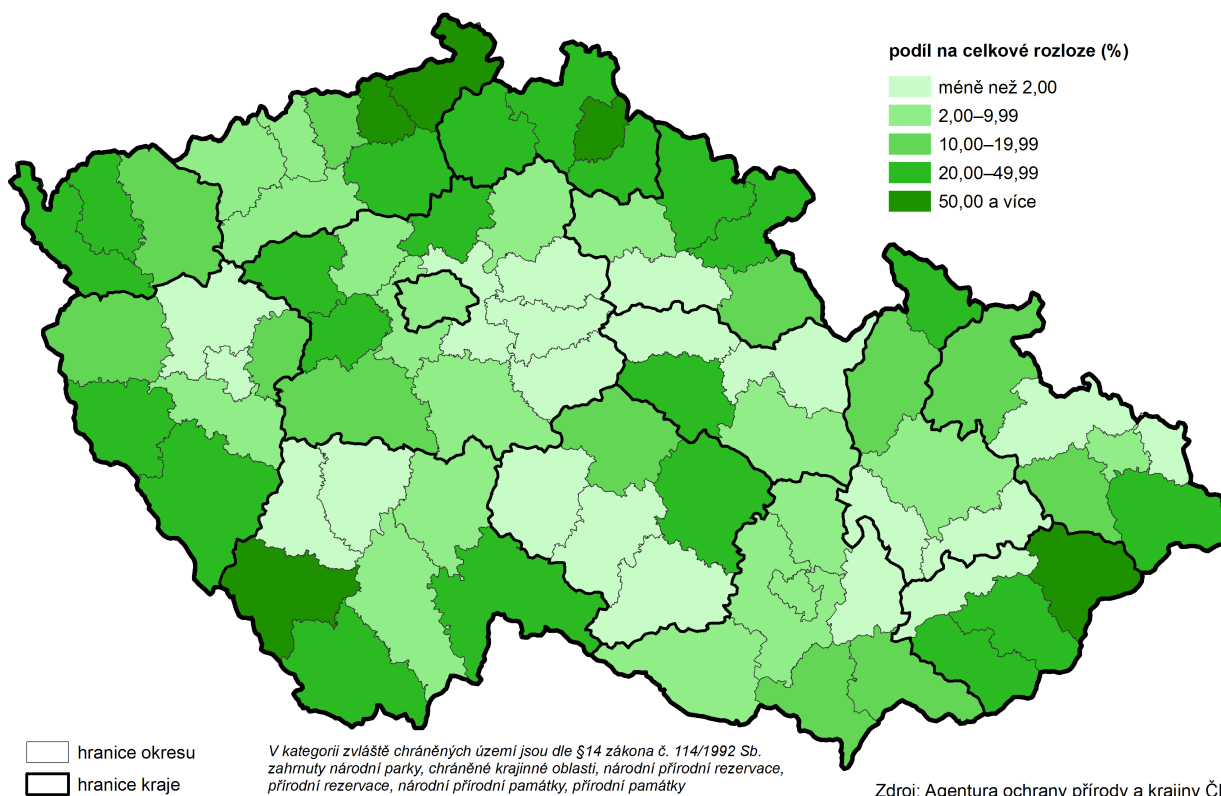
Tři čtvrtě nezemědělské půdy tvoří lesní pozemky...

Mezi nezemědělskou půdou převládají v Olomouckém kraji lesní pozemky, které v roce 2015 zaujímaly 1 852 km². Zbývající část připadala na zastavěné plochy a nádvoří (84 km²), vodní plochy (60 km²) a plochy ostatní (489 km²), mezi které patří například dráhy, pozemní komunikace nebo veřejná zeleň. Celková výměra zastavěných ploch s nádvořími se mezi roky 2000 a 2015 zvýšila o 389 tisíc metrů čtverečných, tj. o necelých 0,4 km².

V ekologickém zemědělství 350 km² půdy...

Podle Ministerstva zemědělství bylo v Olomouckém kraji evidováno 350 km² půdy v ekologickém zemědělství. Meziročně její výměra mírně poklesla a představovala 8,1 % z celkové půdy v ekologickém zemědělství v České republice.

Zvláště chráněná území v okresech k 31. 12. 2015

V kraji dvě chráněné krajinné oblasti: Jeseníky a Litovelské Pomoraví...

V Olomouckém kraji bylo podle stavu z roku 2014 vymezeno 165 chráněných území, která zahrnovala 2 chráněné krajinné oblasti a 163 maloplošných chráněných území. Celková rozloha všech chráněných území se meziročně zvýšila o 0,3 % na 634 km², a to především díky rozšířené výměře národních přírodních rezervací. Chráněné krajinné oblasti Jeseníky a Litovelské Pomoraví se rozkládá na území o výměře 558 km². Počet chráněných území se v předloňském roce zvýšil o 11 přírodních památek.

Podíl obyvatel zásobovaných vodou vzrostl na své maximum...

Délka vodovodní sítě Olomouckého kraje činila v uplynulém roce 4 524 km, čímž byla o 23 km delší než před rokem. Na veřejný vodovod bylo napojeno 91,4 % obyvatel, tj. nejvíce v historii kraje. V mezikrajském srovnání byl zjištěn podíl čtvrtý nejnižší s tím, že celorepublikový průměr činil 94,2 %. V celém kraji bylo 127,4 tis. vodoměrů a 124,7 tis. vodovodních přípojek.

Cena vodného vzrostla na 31,8 Kč/m³...

V Olomouckém kraji bylo v loňském roce vyrobeno 28,0 mil. m³ pitné vody. Jednalo se o nejnižší hodnotu v historii kraje, která představovala 4,7 % celorepublikového úhrnu. Z celkem vyrobené pitné vody v kraji pocházelo 25,8 mil. m³ z vod podzemních. Vyfakturováno bylo 25,2 mil. m³ pitné vody. Většina z ní byla určena pro domácnosti (69,1 %). Spotřeba vody v roce 2015 vzrostla, a to i přes stále rostoucí ceny. Zatímco v roce 2010 činila cena vodného 27,5 Kč/m³, o pět let později vzrostla na 31,8 Kč/m³ (bez DPH). Specifické množství vody fakturované celkem se zvýšilo na 119,1 l/os./den. I přes meziroční růst byla zjištěná spotřeba o 12,4 l nižší než hodnota celorepublikového průměru. Nefakturováno bylo v uplynulém roce 5,2 mil. m³ vody, a to zejména díky ztrátám vody v trubicí síti (4,5 mil. m³ vody). Množství nefakturované vody meziročně opět kleslo, a to o 5,5 %.

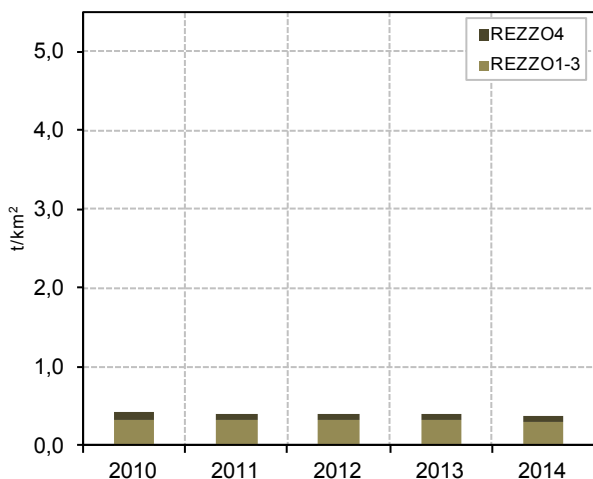
Podíl obyvatel v domech napojených na kanalizaci dosáhl 82,4 %...

Délka kanalizační sítě dosáhla vloni 2 898 km, což bylo o 84 km více než v roce 2014. Počet kanalizačních přípojek překonal stotisícovou hranici a činil 103,0 tis. Tempo budování kanalizační sítě bylo 28x vyšší než rozšiřování sítě vodovodní. V domech napojených na kanalizaci bydlelo v roce 2015 celkem 523 532 osob, tj. 82,4 % obyvatel Olomouckého kraje. Naprostá většina z nich (95,8 %) bydlela v domech s napojením na kanalizaci s ČOV. Na čističku odpadních vod tak bylo poprvé napojeno přes půl milionu obyvatel v kraji.

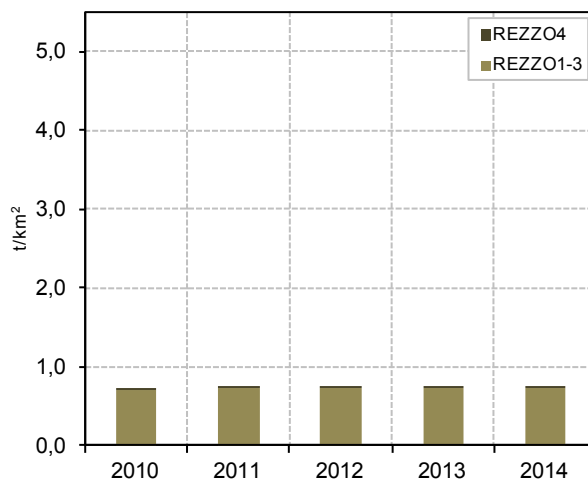
Cena stočného vzrostla na 29,3 Kč/m³...

Do sítě bylo v loňském roce vypuštěno 31,8 mil. m³ odpadních vod, z toho 57,3 % vod bylo splaškových. Množství čištěných vod dosáhlo úrovně 48,5 mil. m³, přičemž většina připadala na vody srážkové (48,0 %) a splaškové (35,9 %). Podíl čištěných odpadních vod činil 94,3 %. Cena stočného se od roku 2010 zvýšila o 6,8 Kč/m³ na 29,3 Kč/m³.

Graf: Měrné emise tuhých látek podle zdroje znečištění v Olomouckém kraji v letech 2010 až 2014 (v t/km²)

Graf: Měrné emise oxidu siřičitého podle zdroje znečištění v Olomouckém kraji v letech 2010 až 2014 (v t/km²)

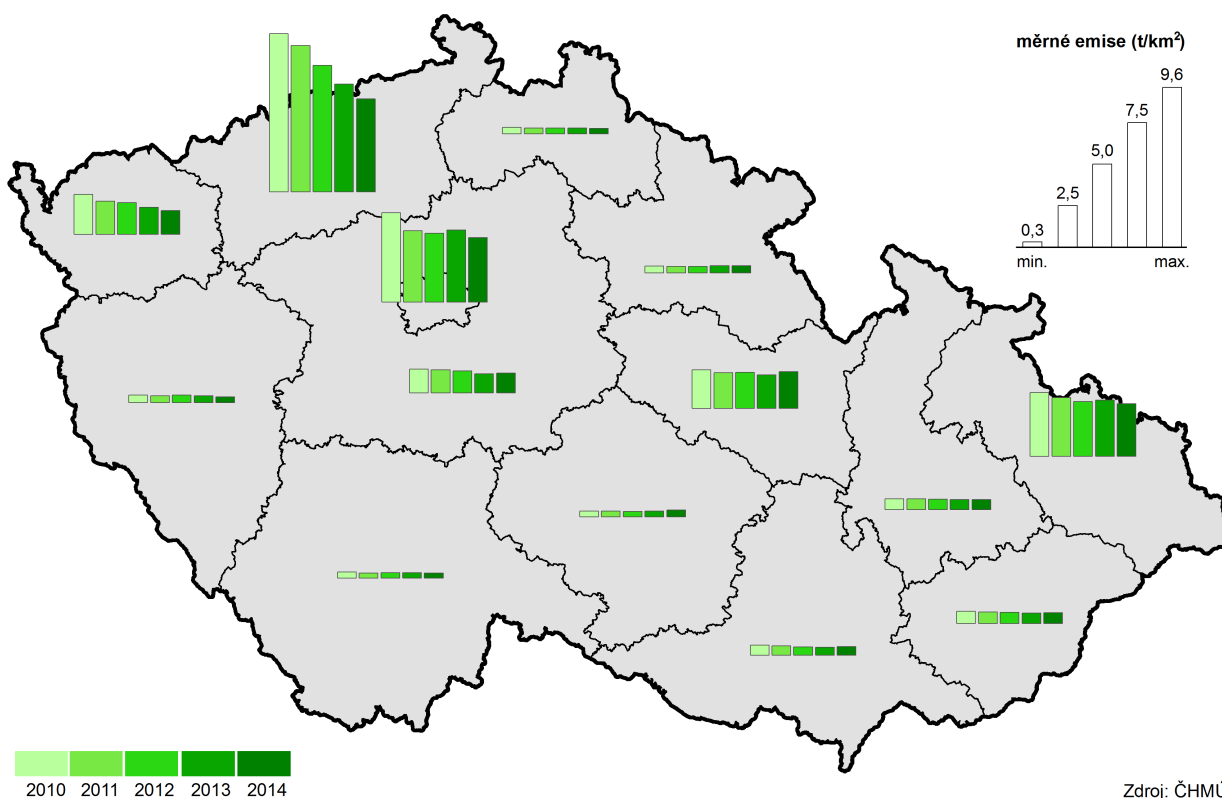

Kvalita ovzduší v kraji se stále zlepšuje...

Český hydrometeorologický ústav provedl v roce 2014 z důvodů nové struktury stacionárních zdrojů přepočtení celé časové řady. Emisní bilance od roku 2013 byla zpracována pro všechny kategorie zdrojů z aktuálních dostupných podkladů a odpovídá požadavkům na mezinárodní inventarizaci emisí. V porovnání s ostatními kraji lze emisní bilanci Olomouckého kraje označit za dlouhodobě příznivou. Mezi roky 2010 a 2014 došlo k úbytku měrných emisí tuhých látek, oxidů dusíku i oxidu uhelnatého. U oxidu siřičitého byly hodnoty v uvedených mezních letech srovnatelné. Nejvýznamnější pokles byl od roku 2010 zaznamenán u největšího znečišťovatele, tj. oxidu uhelnatého (pokles o 15,8 % na 4,27 t/km²), a to z důvodu menšího znečišťování mobilními zdroji.

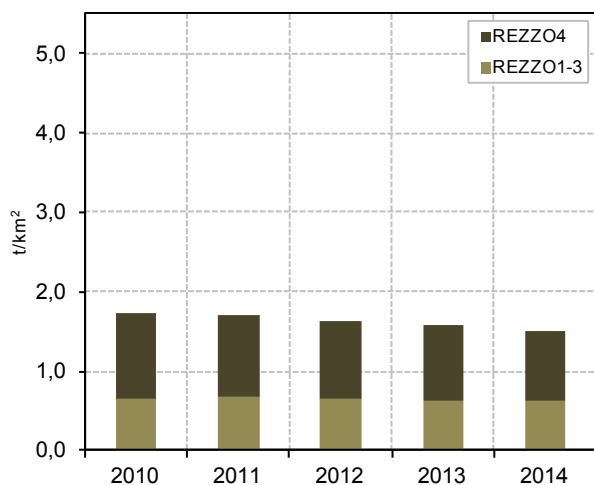
Emise oxidů dusíku (REZZO 1–3) v krajích v letech 2010 až 2014

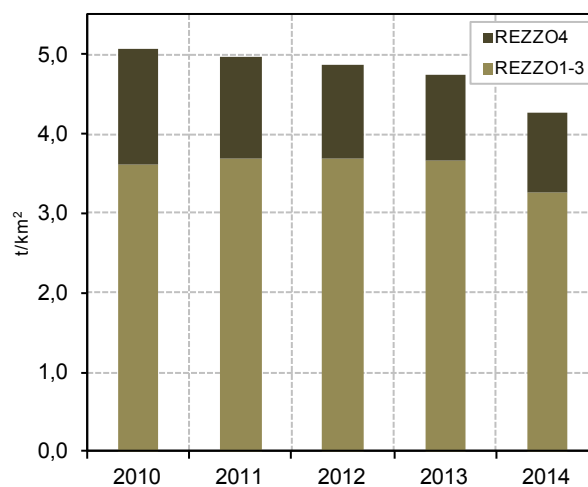
Nejvíce znečištěné ovzduší v kraji na Přerovsku...

Příznivý vývoj byl mezi roky 2010 a 2014 vykázán také u měrných emisí tuhých látek (pokles na 0,38 t/km²) a oxidů dusíku (pokles na 1,52 t/km²). Měrné emise oxidu siřičitého činily v obou sledovaných letech 0,72 t/km². Na emisích tuhých látek, oxidu siřičitého a oxidu uhelnatého se nejvíce podílí stacionární zdroje (REZZO 1–3), na emisích oxidů dusíku naopak zdroje mobilní (REZZO 4). Z územního hlediska jsou nejvíce postiženy oblasti v těsné blízkosti zdrojů. V Olomouckém kraji náleží nejhorší kvalita ovzduší okresu Přerov, kde jsou sledované měrné emise vyšší než ve zbývajících částech kraje. Zhoršené ovzduší sužuje díky husté dopravě také všechna větší města a blízká okolí vytížených dopravních tras.

Graf: Měrné emise oxidů dusíku podle zdroje znečištění v Olomouckém kraji v letech 2010 až 2014 (v t/km²)

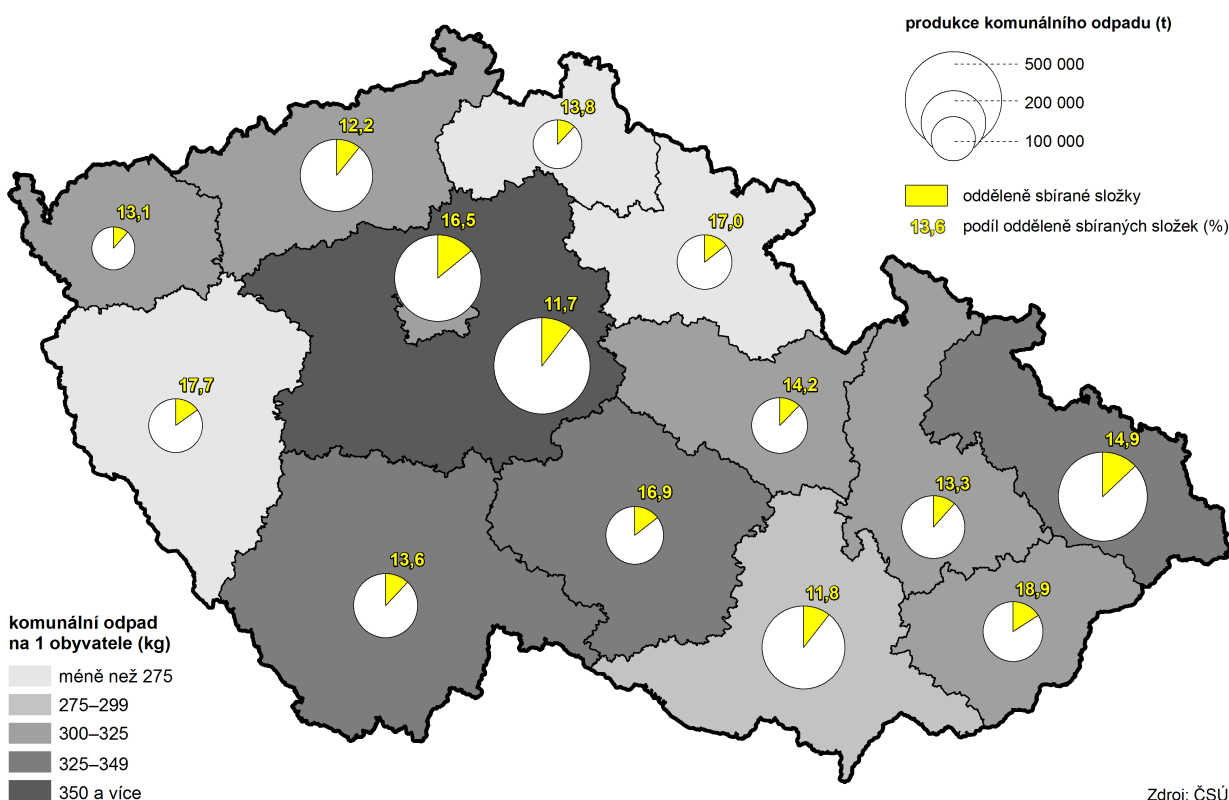
Graf: Měrné emise oxidu uhelnatého podle zdroje znečištění v Olomouckém kraji v letech 2010 až 2014 (v t/km²)

V roce 2014 klesla produkce podnikového odpadu a vzrostla produkce komunálního odpadu...

Krajská produkce podnikového odpadu dosáhla v předminulém roce 647,6 tis. tun a meziročně klesla o 12,6 % na své tříleté minimum. Hlavním producentem zůstalo stavebnictví (51,9 %) následované zpracovatelským průmyslem (29,3 %). Z celkového množství podnikových odpadů bylo 3,6 % nebezpečných. Ačkoliv podíl nebezpečného odpadu meziročně vzrostl, zůstal pod celorepublikovým průměrem (5,7 %). Produkce komunálního odpadu vzrostla meziročně o 1,2 % na 198,5 tis. tun (312,1 kg/obyv.). Dvě třetiny komunálního odpadu připadaly na běžný svoz. Objem i podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu meziročně stoupl, v roce 2014 na něj připadalo 26,4 tis. tun (tj. 13,3 % z celku). Každý obyvatel Olomouckého kraje v průměru vyprodukoval 41,4 kg odděleně sbíraných složek komunálního odpadu.

Komunální odpad v krajích v roce 2014

Investice na ochranu životního prostředí druhé nejvyšší za posledních 10 let...

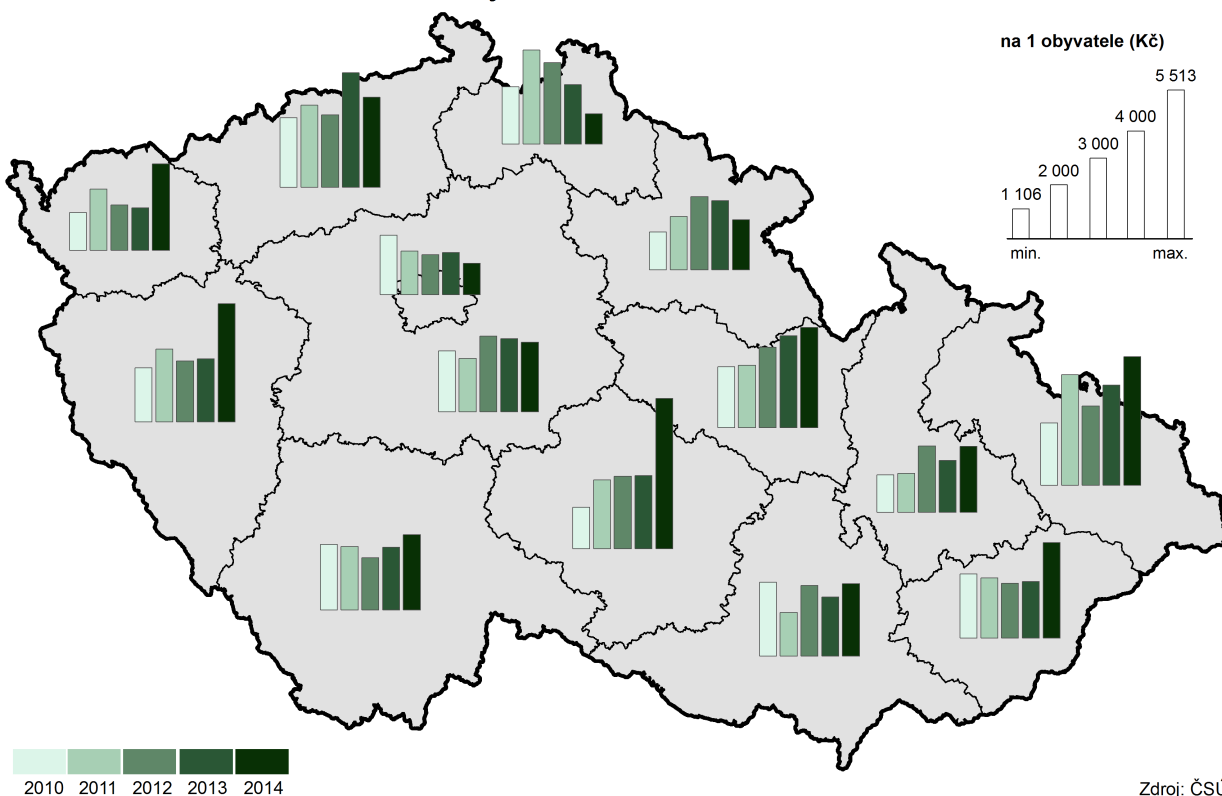
Ačkoliv výdaje na ochranu životního prostředí meziročně kolísají, v předminulém roce vzrostly na desetileté maximum. V roce 2014 dosáhly pořízené investice na ochranu životního prostředí na území Olomouckého kraje 1 538,4 mil. Kč. V přepočtu na 1 obyvatele dosáhly pořízené investice hladiny 2 418 Kč, což odpovídalo čtvrté nejvyšší hodnotě mezi všemi kraji České republiky. Celostátní průměr představoval 2 983 Kč/obyv. s tím, že nejvyšší hodnotu vykázal Kraj Vysočina a nejnižší hodnotu kraj Liberecký.

Podíl grantů a dotací na investicích činil 41,5 %...

Investoři se sídlem v Olomouckém kraji vynaložili na ochranu životního prostředí 1 454,2 mil. Kč investičních a 2 558,6 mil. Kč neinvestičních nákladů. Nadpoloviční podíl investičních nákladů byl určen na nakládání s odpadními vodami (753,8 mil. Kč). S velkým odstupem následovaly investice na nakládání s odpady (261,5 mil. Kč) a na ochranu ovzduší a klimatu (208,7 mil. Kč). Podíl grantů a dotací z veřejných rozpočtů na výše uvedených investičních nákladech činil 19,0 % a podíl ostatních grantů a dotací 22,6 %. Relativní výše všech grantů a dotací (41,5 %) byla v mezikrajském srovnání pátá nejvyšší. V případě neinvestičních nákladů převažovaly výdaje na nakládání s odpady (1 270,4 mil. Kč) a na nakládání s odpadními vodami (1 053,6 mil. Kč).

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2010 až 2014

5. Mezikrajské srovnání

Ekonomice se v roce 2015 dařilo, což dokládá nárůst hrubého domácího produktu (HDP) České republiky o víc než 4 % – nejvyšší za posledních osm let. V regionálním pohledu jsou však informace o vývoji HDP k dispozici pouze do roku 2014 (výsledky za rok 2015 budou zveřejněny v prosinci 2016). Hospodářský vývoj v roce 2014 ukončil období recese, když HDP ve srovnatelných cenách (s. c.) meziročně neklesl v žádném kraji – ve 13 krajích vzrostl a v jednom kraji stagnoval. Takto příznivý meziroční vývoj z hlediska všech krajů byl naposledy zjištěn v roce 2007. V letech 2008–2013 pak regionální HDP v s. c. každým rokem klesal minimálně ve dvou krajích. Jednotlivé kraje zaznamenaly v tomto období meziroční pokles HDP nejčastěji třikrát. Pouze jednou (v roce 2009) HDP poklesl v Jihomoravském kraji. Naopak vleklé hospodářské problémy měly Karlovarský a Ústecký kraj, ve kterých HDP v s. c. klesal po celé období 2008–2013, respektive v letech 2009–2013.

Populace stárne ve všech krajích, lidé se dožívají vyššího věku...

Demografický vývoj v jednotlivých krajích sdílel v letech 2010–2015 řadu společných rysů. V celém státě populace stárla, což dokumentoval rostoucí průměrný věk obyvatel. Zvýšil se podíl dětí i seniorů, vzrostl průměrný věk snoubenců při prvním sňatku a podíl dětí narozených mimo manželství. Ve srovnání mezních let uvedeného časového intervalu klesl ve všech krajích počet narozených dětí i počet rozvodů, naopak vzrostl absolutní počet zemřelých. S ohledem na celospolečenský vývoj, životní styl nebo pokroky v medicíně se neustále zvyšovala střední délka života. Naděje dožití mužů i žen díky tomu vzrostla ve všech krajích.

Od roku 2010 je nejlidnatějším územím kraj Středočeský...

I přes výše uvedené společné demografické tendence lze vysledovat mnoho územních disparit, z nichž některé si udržely déletrvající platnost. Vysoká různorodost byla v mezikrajském srovnání zachována u počtu obyvatel a hustoty zalidnění. Výměrou největšími kraji České republiky zůstaly kraje Středočeský a Jihočeský, nejmenším krajem je Hlavní město Praha. Od vzniku současné podoby krajů (k 1. 1. 2000) se jejich vnější hranice měnily minimálně, proto se pořadí krajů podle katastrální výměry nezměnilo. Poslední úpravy hranic krajů proběhly k 1. lednu 2016 v souvislosti s redukcí vojenských újezdů.

Dynamičtější vývoj byl ve sledovaném období zaznamenán v počtu obyvatel a s tím spojené hustotě zalidnění. Až do roku 2008 byl nejlidnatějším kraj Moravskoslezský, v roce 2009 Praha a od roku 2010 žije nejvíce obyvatel v kraji Středočeském. Především díky výrazné migrační vlně se populace Středočeského kraje v letech 2000–2015 zvětšila o 209,0 tis. osob. Druhý nejvyšší přírůstek obyvatel (114,4 tis.) příslušel druhému nejlidnatějšimu kraji Hlavnímu městu Praze, a to opět zásluhou vysokých počtů přistěhovalých. Třetí nejlidnatější kraj Moravskoslezský charakterizoval trend opačný. Od roku 2000 přišel o nejvíce obyvatel ze všech krajů (o 46,9 tis. osob). Převažující populační úbytek byl v letech 2000–2015 vykázan v šesti ze čtrnácti krajů, přičemž k nejvýraznějšímu úbytku došlo na východě republiky. Dlouhodobý pokles počtu obyvatel charakterizoval také nejzápadnější a nejméně lidnatý kraj Karlovarský, především vlivem zvýšeného počtu vystěhovalých po roce 2008.

Jihočeský kraj má mezi kraji nejnižší hustotu zalidnění...

Nejvyšší hustota zalidnění, 2 555 obyvatel na km², náležela Hlavnímu městu Praze, kde druhý nejvyšší počet obyvatel žije na nejmenší ploše. Hustota obyvatel v Praze byla více než jedenáctkrát vyšší než u druhého v pořadí - kraje Moravskoslezského. Celorepublikový průměr 134 obyvatel km² překonaly ještě kraje Jihomoravský, Ústecký, Zlínský a Liberecký. Odlišnou sídelní strukturu charakterizuje především rozlehlý kraj Jihočeský s hustotou 64 obyvatel na km², v jehož příhraničí se nachází řídko osídlená část Šumavy.

Nejvyšší úbytek obyvatel stěhováním je dlouhodobě v kraji Moravskoslezském...

Dlouhodobou převahu živě narozených nad zemřelými vykazovala od roku 2000 trojice krajů Liberecký, Středočeský a Hl. m. Praha. Od roku 2010 se k nim přiřadily kraje Jihomoravský, Kraj Vysočina, Pardubický a Jihočeský. Opačný jev byl typický především pro kraj Moravskoslezský a Zlínský, pro které je převaha živě narozených nad zemřelými spíše ojedinělá. Dlouhodobou stálost si uchovávají i základní migrační proudy. Suverénně nejvyšší kladné saldo stěhování měl v relativním pohledu v letech 2000–2015 kraj Středočeský, s odstupem následovaný Prahou a dále krajem Plzeňským. Trvale kladné migrační saldo si od roku 2000 držel vedle Středočeského kraje pouze kraj Jihočeský. Opačný trend nastal v kraji Moravskoslezském. Déletrvající převaha

vystěhovaných nad přistěhovanými je dále typická pro kraje Karlovarský, Olomoucký, Zlínský a Kraj Vysočina.

V roce 2015 poprvé převážily počty osob starších 65 let nad počty dětí do 15 let ve všech krajích...

Ke změně věkového složení a stárnutí populace docházelo ve všech krajích České republiky. Zatímco v roce 2000 byla nejmladší populace Karlovarského kraje s průměrným věkem 37,7 let, o 15 let později byli v průměru nejmladší obyvatelé Středočeského kraje s věkem 40,8 let. Jelikož stěhování je častější u mladší generace, nejvyšší růst průměrného věku vykázaly kraje s vysokým migračním úbytkem. Naopak velmi pozvolné bylo stárnutí populace v Praze a Středočeském kraji. Hlavní město v roce 2013 ztratilo pozici věkově nejstaršího kraje, kterou do té doby zastávalo, v roce 2015 bylo dokonce pátým nejmladším mezi 14 kraji. Nejstarším krajem byl v letech 2013–2015 kraj Královéhradecký. V roce 2000 měly všechny kraje (s výjimkou Hlavního města Prahy) více dětí do 15 let než osob ve věku 65 a více let. Stárnutím populace kraje postupně přišly o převahu dětí nad seniory, jako poslední ji zaznamenal Středočeský kraj v roce 2014 a v roce 2015 již bylo ve všech krajích více seniorů než dětí.

Nejvyšší úmrtnost v Moravskoslezském a Ústeckém kraji...

Dlouhodobě nejvyšší úmrtnost obyvatel charakterizuje území s vysokým zastoupením těžebního průmyslu a výrazným znečištěním ovzduší, tj. kraj Moravskoslezský a Ústecký (shodně 11,2 zemřelých na 1 000 obyvatel). Za touto dvojicí se v roce 2015 řadil kraj Olomoucký a Plzeňský. Úmrtnost je kromě věkové struktury, struktury zaměstnanosti a kvality životního prostředí ovlivňována širokou škálou faktorů – od genetických po kvalitu a dostupnost zdravotní péče. Také proto dosahuje horších výsledků nejen pohraničí, ale i odlehlejší oblasti (tzv. vnitřní periferie). Nejpriznivější úmrtnostní poměry naopak vykazuje většina velkých měst a jejich zázemí. Z pohledu krajů byla nejnižší úmrtnost v roce 2015 zaznamenána v Hlavním městě Praze (9,8 zemřelých na 1 000 obyvatel).

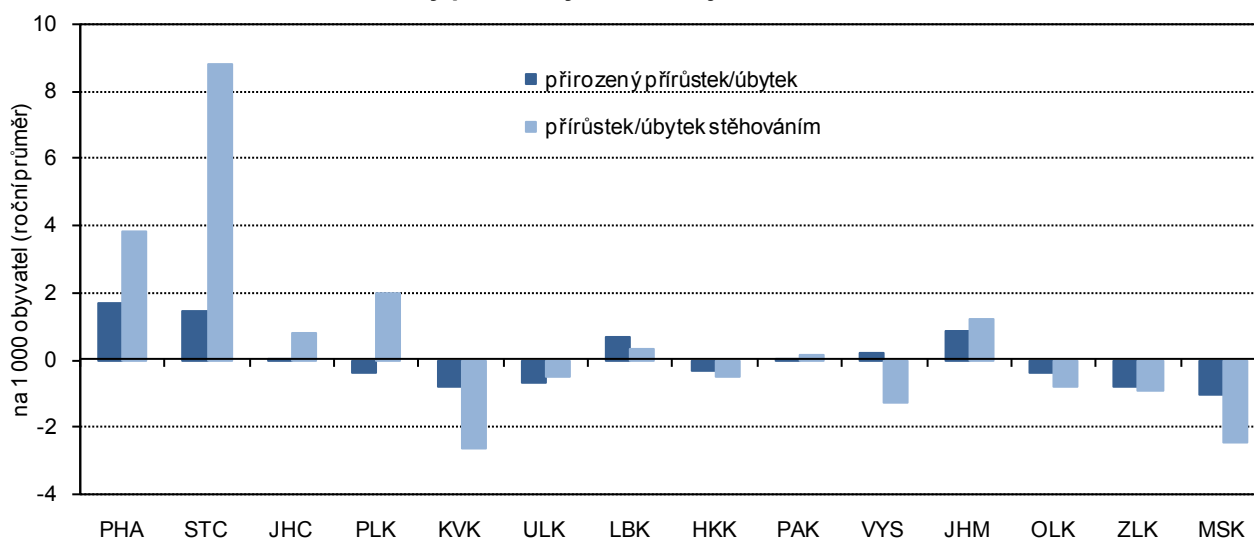
Nejvyšší naděje dožití je v Praze...

Zlepšování úmrtnostních poměrů se dlouhodobě promítá i do rostoucí naděje dožití. Nejvyšší naděje dožití měly v letech 2010–2015 děti narozené v Praze, kde naděje dožití chlapce narozeného v letech 2014–2015 činila 77,7 let a dívky 82,6 let. Na opačném pólu se umístil kraj Ústecký, naděje dožití zde u chlapců činila 73,9 let a u dívek 79,6 let. Od roku 2010 vzrostla střední délka života ve všech krajích. Nejvyšší růst byl u mužů zaznamenán v kraji Zlínském a u žen v kraji Olomouckém.

Podíl cizinců vzrostl ve všech krajích, nejvíc jich žije v Praze...

Zastoupení cizinců v populaci se od roku 2011 postupně mírně zvyšuje, v roce 2015 se meziročně zvýšilo ve všech krajích. Jejich nejvyšší podíl byl v Praze (13,5 %), kde mezi roky 2010 a 2015 vzrostl počet cizinců o téměř 23 tis. osob. V ostatních krajích se v roce 2015 pohyboval podíl cizinců od 6,4 % v kraji Karlovarském po 1,5 % v kraji Zlínském. Z celkového počtu 464,7 tis. cizinců v České republice jich nejvíce žilo v Praze (36,9 %).

Graf 5.1 Změny počtu obyvatel v krajích v letech 2010 až 2015

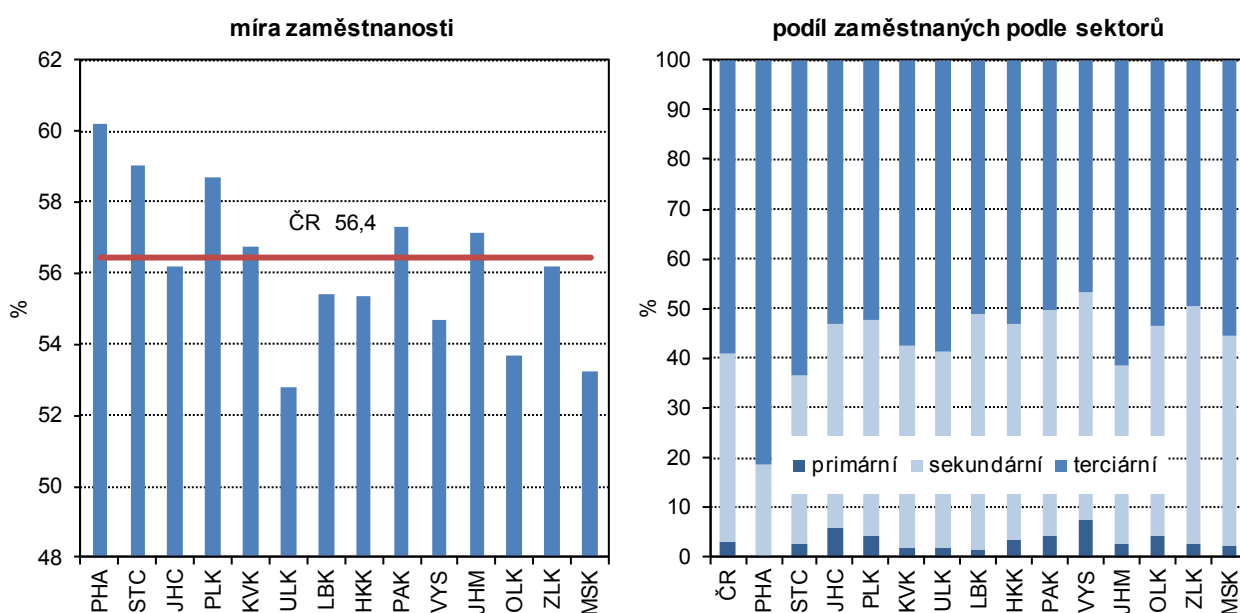
Zaměstnanost roste od roku 2011, nejrychlejší tempo růstu v roce 2015...

Růst ekonomiky zlepšoval situaci na trhu práce. Zaměstnanost rostla v posledních pěti letech; v roce 2015 bylo tempo růstu nejrychlejší. Hodnoty ukazatele v krajích přitom odrážejí vedle demografického vývoje také ekonomickou kondici podniků na území jednotlivých regionů. V roce 2015 byla nejvyšší zaměstnanost v Hl. městě Praze, Středočeském a Plzeňském kraji a naopak nejnižší v regionech na severu Čech a Moravy (v Ústeckém a Moravskoslezském kraji). Zaměstnanost rostla proti roku 2014 meziročně nejrychleji ve čtyřech krajích (Plzeňský, Karlovarský, Olomoucký a Zlínský) shodně o 1,5 procentního bodu; ve dvou krajích (Hl. městě Praze a Kraji Vysočina) došlo k meziročnímu poklesu.

Největší rozdíly v zaměstnanosti mezi pohlavími v kraji Libereckém...

Zaměstnanost mužů a žen se od sebe logicky liší ve vazbě na mateřství a větší zapojení žen do výchovy dětí. U obou pohlaví byla nejvyšší zaměstnanost v Hlavním městě Praze; u mužů se přes meziroční pokles přiblížila k hodnotě 70 %, u žen se přehoupla přes 50% hranici. Největší rozdíl v zaměstnanosti obou pohlaví byl zaznamenán v Libereckém kraji, v roce 2015 činil 19 procentních bodů.

Graf 5.2 Míra zaměstnanosti a zaměstnanost podle sektorů v krajích v roce 2015

Dlouhodobý růst zaměstnanosti v sektoru služeb...

V současnosti je nejvýznamnějším sektorem z hlediska zaměstnanosti sektor služeb (terciární sektor). Dlouhodobě počet zaměstnaných v tomto sektoru roste a dlouhodobě se zvyšuje i jeho podíl na celkové zaměstnanosti. Zastoupení sektoru služeb se v jednotlivých krajích značně liší. Více než 80 % zaměstnaných v tomto sektoru má Hlavní město Praha, naopak v Kraji Vysočina a ve Zlínském kraji je ve službách zaměstnána necelá polovina z celkového počtu zaměstnaných osob v kraji.

Oživení zaměstnanosti v sektoru průmyslu a stavebnictví...

V posledních letech se zvýšila zaměstnanost v průmyslu a stavebnictví. Zatímco po roce 2008 došlo v tomto sektoru k výraznému útlumu, v posledních dvou letech je vidět oživení. Meziroční nárůst počtu zaměstnaných v sekundárním sektoru proti roku 2014 se nejvíc projevil v Královéhradeckém kraji, kde zaměstnanost meziročně stoupla o 3,9 %, v dalších dvou krajích (Karlovarském a Jihočeském) byl nárůst více než 3%.

Nejvíce volných pracovních míst v Hlavním městě Praze a Středočeském kraji...

Svížný růst ekonomiky se kladně promítl i do nezaměstnanosti. Zatímco na sklonku roku 2014 nabízely úřady práce 59 tis. volných pracovních míst, o dvanáct měsíců později to bylo téměř 103 tis. volných pozic. Nejvíce jich bylo k dispozici v Hl. městě Praze a ve Středočeském kraji, tedy v regionech s nižší nezaměstnaností. Tento nesoulad mezi nabídkou volných pracovních míst a počty uchazečů o zaměstnání má vedle regionálního rozměru i aspekt kvalifikační.

Nezaměstnanost klesala ve všech krajích, u mužů rychleji než u žen...

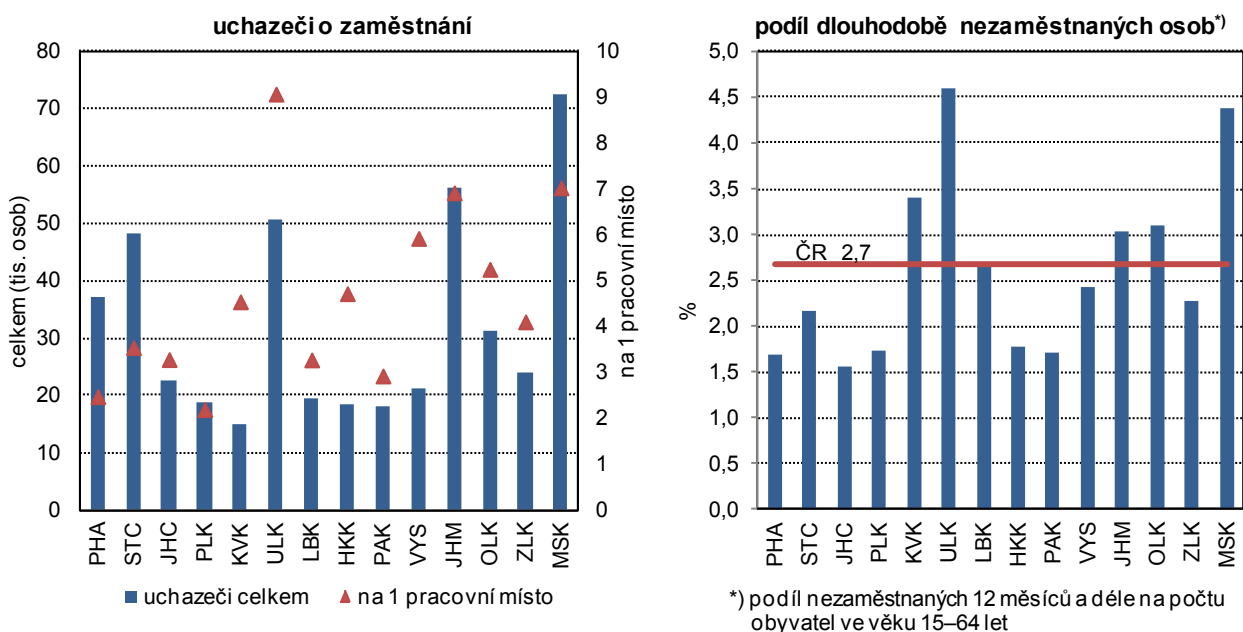
Z dlouhodobého hlediska podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku od roku 2009 rostl (s víceméně pravidelnými cyklickými výkyvy) a kulminoval počátkem roku 2014, kdy se nezaměstnanost vyšplhala k 8,6 %. V průběhu celého roku 2015 se podíl nezaměstnaných snižoval, nejnižší úroveň byla na podzim (v říjnu a listopadu shodně 5,9 %), mírný nárůst nastal v závěru roku. Proti konci roku 2014 se nezaměstnanost snížila o 1,2 procentního bodu, pokles podílu nezaměstnaných mužů byl rychlejší než u žen.

Největší meziroční pokles nezaměstnanosti v Olomouckém a Ústeckém kraji...

Ve všech krajích došlo k meziročnímu snížení podílu nezaměstnaných, nejvýraznější pokles byl v krajích Olomouckém a Ústeckém; obdobný vývoj nezaměstnanosti byl zaznamenán u obou pohlaví. Navzdory příznivému vývoji se nezaměstnanost v Ústeckém a Moravskoslezském kraji pohybovala na sklonku roku 2015 výrazně přes 8 %. Podíl nezaměstnaných mužů byl nejvyšší v kraji Moravskoslezském (8,7 %) a žen v kraji Ústeckém (9,3 %).

Dobrym signálem je úbytek uchazečů, kteří hledají své místo na trhu práce déle než jeden rok. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob meziročně klesl ve všech krajích, nejvíc v kraji Olomouckém a Ústeckém.

Graf 5.3 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a dlouhodobá nezaměstnanost podle krajů k 31. 12. 2015

Příjmy domácností se postupně zvyšují, ale rozdíly mezi kraji zůstávají...

Z výsledků výběrového šetření o sociální a ekonomické situaci domácností Životní podmínky 2015 vyplývá, že čistý peněžní příjem domácností na osobu vzrostl v posledním zjišťovaném roce (2014) oproti roku předchozímu v průměru o 4,4 tis. Kč, pouze v Kraji Vysočina došlo meziročně k poklesu příjmů. Nejvýraznější (více než desetiprocentní) nárůst zaznamenaly příjmy v kraji Karlovarském, v peněžním vyjádření to představuje vzestup o více než 14 tis. Kč na osobu za rok. Peněžní příjmy domácností v krajích se výrazně liší v závislosti na ekonomické situaci v regionu. Nejlépe jsou na tom domácnosti v Hl. městě Praze a naopak nejnižší čisté příjmy měly domácnosti v kraji Moravskoslezském.

Oživení růstu mezd v posledních dvou letech...

Stoupající poptávka po pracovní síle se projevila i v oblasti mezd. Jejich relativně rychlý růst se po roce 2008 značně zpomalil a až v posledních dvou letech je znát oživení. Tempo růstu mezd v roce 2015 bylo nejrychlejší za posledních sedm let a v průběhu roku se zrychlilo (z 1,6 % v 1. čtvrtletí na 3,3 % v závěru roku).

Mzdy v Praze o téměř 30 % vyšší oproti ostatním krajům...

Podle předběžných výsledků roku 2015 rostly meziročně mzdy v průměru o 2,7 %, nejrychleji pak v Karlovarském a Jihočeském kraji (o 4,4, resp. 4,2 %), nejpomaleji v Hl. městě Praze (o 1,2 %). Diference mezi kraji zůstávají zachovány, i když náskok Hl. města Prahy se v čase mírně snižuje. Nejvyšší průměrné mzdy v roce 2015 byly vypláceny v Hl. městě Praze (33 852 Kč) a proti nejnižším mzdám v Karlovarském kraji (22 750 Kč) byly o 11 tis. Kč vyšší. V těchto dvou krajích byly zaznamenány i nejvyšší a nejnižší hodnoty mediánu mezd avšak rozdíl mezi nimi nebyl tak výrazný (necelých 7 tisíc korun).

Starobní důchody mužů jsou o pětinu vyšší než důchody žen...

Výše starobních důchodů vzrostla v roce 2015 meziročně o 2,5 % a tempo růstu bylo nejrychlejší za poslední čtyři roky. Rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším průměrným starobním důchodem vypláceným v Hlavním městě Praze a v Olomouckém kraji byl 10% a v čase se nemění. Obdobně rozdíl v důchodech mezi oběma pohlavími je stálý, muži pobírají dlouhodobě o více než pětinu vyšší důchod než ženy. V jednotlivých krajích se rozdíly mezi pohlavími ve vyplácených starobních důchodech pohybují od 18 % v Hlavním městě Praze po téměř 32 % v kraji Moravskoslezském.

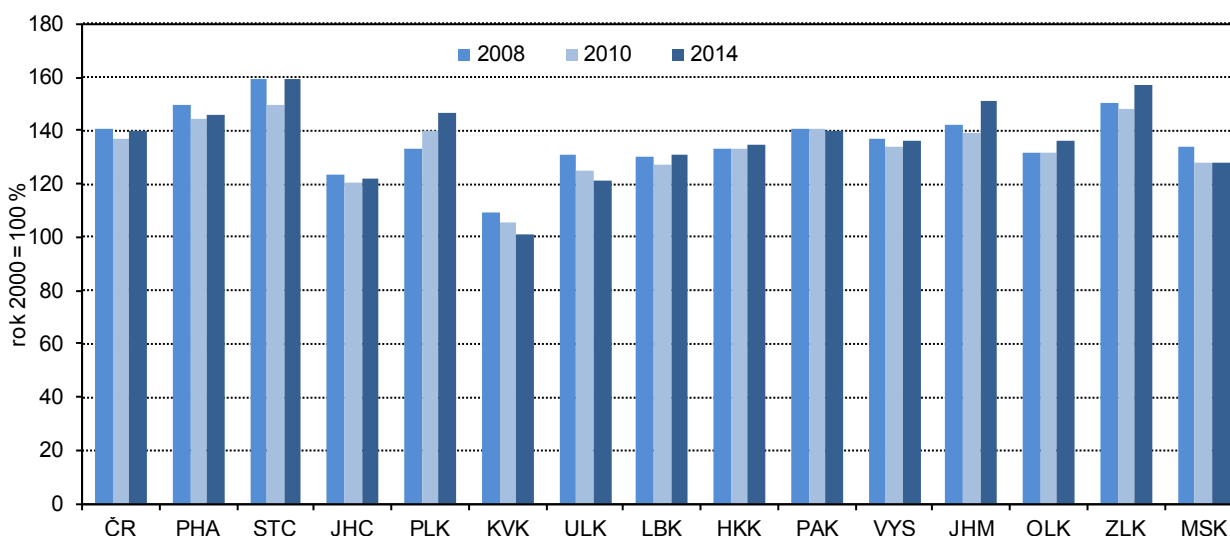
Tempo růstu podílu příjemců předčasných důchodů zpomalilo...

I když se ekonomice v roce 2015 dařilo, podíl příjemců předčasných důchodů z celkového počtu příjemců starobních důchodů dále rostl. Tempo růstu se ale výrazně zpomalilo a bylo čtyřikrát nižší než v roce 2011. Nejvyšší podíl předčasných důchodů má Kraj Vysočina (31,1 %); v tomto kraji spolu s Jihočeským, Pardubickým a Olomouckým rostl podíl předčasných důchodů meziročně nejrychleji. Z hlediska pohlaví převažuje ve všech krajích podíl předčasných důchodů mužů. Největší rozdíl v roce 2015 byl v kraji Olomouckém, kde předčasný důchod pobíralo 32 % starobních důchodců - mužů a 25 % starobních důchodkyň - žen..

HDP v roce 2014 nepřekonal v polovině krajů předkrizový rok 2008...

Z hlediska hospodářského vývoje po období recese došlo v roce 2014 již prakticky ve všech krajích k oživení ekonomiky, pouze v jednom kraji HDP ve srovnatelných cenách (s. c.) stagnoval. Tento pozitivní vývoj však v celé polovině krajů nestačil k dosažení hodnot předkrizového roku 2008. To platí i pro výkonnost české ekonomiky, která se nad úroveň roku 2008 dostala až v roce 2015. Mezi kraji nejpříznivější vývoj a největší nárůst HDP v s. c. ve srovnání s rokem 2008 dosáhly kraje Plzeňský, Jihomoravský a Zlínský. Naopak nejvíc se za rokem 2008 opožďují Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský kraj.

Graf 5.4 Regionální HDP ve srovnatelných cenách v letech 2008, 2010 a 2014 podle krajů

Ve struktuře hrubé přidané hodnoty klesal po roce 2010 podíl stavebnictví a služeb...

Do vývoje HDP se promítají změny ve struktuře hrubé přidané hodnoty (HPH). Na rozdíl od dlouhodobých trendů se v letech 2010 až 2014 ve všech krajích zvyšoval podíl primárního sektoru a s výjimkou Prahy klesal podíl terciéru. Ze sekundárního sektoru se ve všech krajích snížilo zastoupení stavebnictví a zvýšilo zastoupení zpracovatelského průmyslu. Váha zpracovatelského průmyslu nejvíce vzrostla v krajích Moravskoslezském, Královéhradeckém, Ústeckém, Kraji Vysočina a Středočeském kraji.

Nejvyšší ekonomickou výkonnost má Hlavní město Praha...

Krajem s nejvyšší ekonomickou výkonností je Hlavní město Praha, které má mezi kraji výlučné postavení i vysokým podílem terciárního sektoru na HPH (84 %). HDP Prahy v přepočtu na obyvatele překračuje již od roku 2001 dvojnásobek republikového průměru a v posledních osmi letech je trojnásobný v porovnání s nejméně úspěšným Karlovarským krajem. Ani ostatní kraje republikový průměr nedosahují, nejvíc se mu přibližuje Jihomoravský kraj.

Zemědělská produkce v roce 2014 nejvyšší v historii ve všech krajích kromě Jihomoravského...

Zemědělská produkce roku 2014 v b. c. byla ve všech krajích kromě Jihomoravského historicky nejvyšší. Tomuto výsledku napomohla rekordní sklizeň většiny plodin. Výsledek Jihomoravského kraje, který je naším největším pěstitelem vinné révy, ovlivnila horší úroda hroznů. V mezikrajském srovnání měl v letech 2012 až 2014 nejvyšší zemědělskou produkci na hektar zemědělské půdy Pardubický kraj, který patří k největším producentům jatečné drůbeže, a naopak nejnižší produkci mají dlouhodobě kraje Karlovarský a Liberecký.

V roce 2015 výsledky sklizně horší, v chovu skotu lepší...

Sklizeň roku 2015 sice nepřekonala rekordní rok 2014, ale produkce obilovin a řepky byla relativně vysoká. Suché a teplé počasí v průběhu vegetace však nepříznivě poznamenalo sklizeň brambor a píce. V živočišné výrobě se v roce 2015 zvýšila meziročně výroba mléka, jatečného skotu a drůbeže, naopak klesla snáška vajec a výroba jatečných prasat. Jak se tyto změny společně s cenovým vývojem projeví na hodnotě zemědělské produkce za rok 2015, bude zveřejněno koncem roku 2016.

Již dva roky se zvyšuje zaměstnanost v průmyslu. Roste podíl tržeb za přímý vývoz...

Výsledky průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci jsou v roce 2015 příznivé. Tržby z průmyslové činnosti vzrostly, zvýšila se orientace na přímý vývoz. Největší podíl tržeb za přímý vývoz (nad 70 %) mají kraje Středočeský, Jihočeský, Královéhradecký, Pardubický a Kraj Vysočina. Naopak nejméně je na exportu závislé Hlavní město Praha (podíl 40 %) a Ústecký kraj (42 %). Zaměstnanost ve velkých průmyslových firmách ČR se meziročně již dva roky zvyšuje, vzrostla ve většině krajů (kromě Hlavního města Prahy a Karlovarského kraje), nejvíc v krajích Olomouckém a Zlínském. Dlouhodobě největší počet osob zaměstnává „velký“ průmysl v Moravskoslezském kraji; v roce 2015 celkem 107 tis. osob.

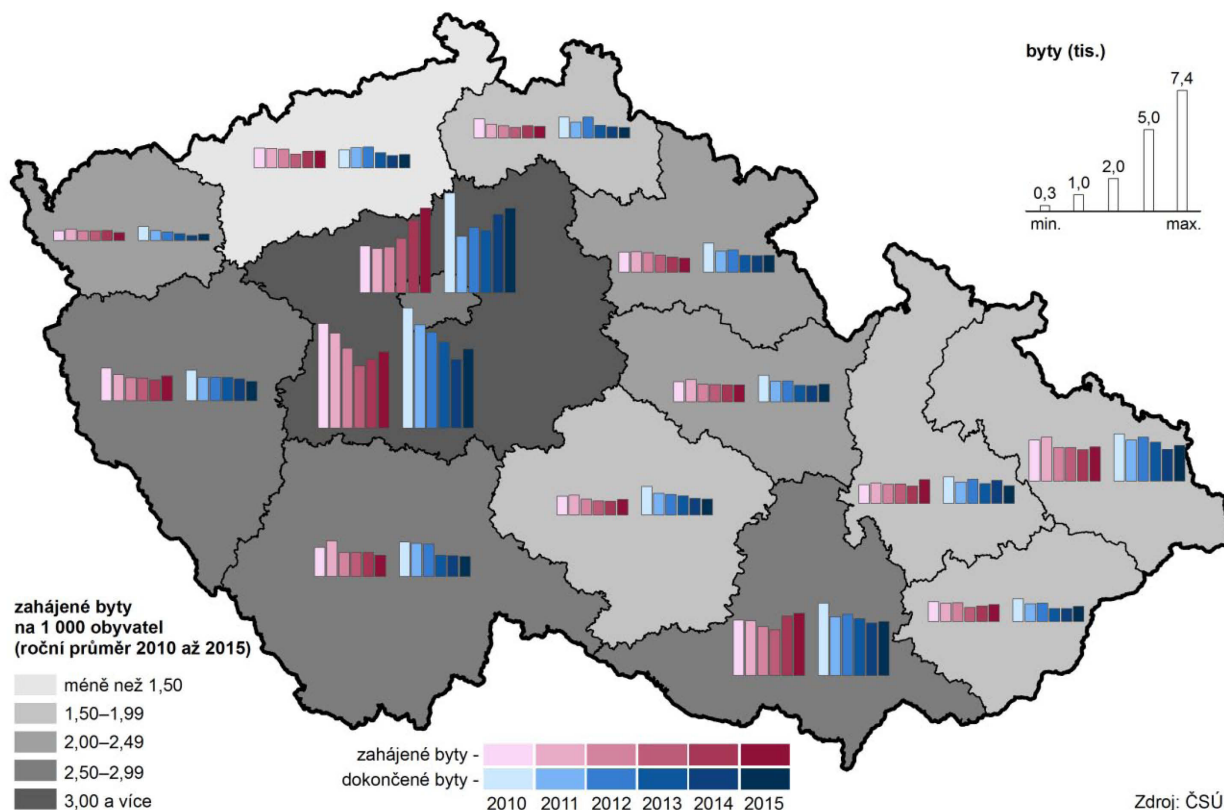
Stavební produkce se po letech restrikcí druhým rokem zvyšuje...

Stavebnictví prošlo v letech 2009–2013 kritickým obdobím snižování výroby, kdy se během pěti let objem stavebních prací provedených podniky s 20 a více zaměstnanci v tuzemsku propadl o třetinu. V roce 2014 došlo k obratu ve vývoji a produkce stavebnictví se již druhým rokem zvyšuje. Vyrůstá objem prací provedených pro soukromé zadavatele; ještě rychleji rostou práce pro veřejného zadavatele. V roce 2015 v ČR tvořily 41 % celkového objemu stavebních prací. Nejvyšší podíl veřejných zakázek měl v roce 2015 Kraj Vysočina (téměř 54 %), nadpoloviční podíl měly i kraje Jihomoravský, Liberecký a Olomoucký. Naopak nejnižší podíl veřejných zakázek mělo Hlavní město Praha (29 %) a Ústecký kraj (33 %).

V přepočtu na obyvatele se nejvíc staví v Praze a v Jihočeském kraji, nejméně ve Zlínském kraji...

Objem stavebních prací provedených na území kraje v roce 2015 meziročně vzrostl ve všech krajích s výjimkou Plzeňského, Karlovarského a Zlínského. V intenzitě výstavby je v období 2010–2015 mezi kraji premiantem Hl. m. Praha, která je o 78 % nad republikovým průměrem, za ní v pořadí je kraj Jihočeský (nad průměrem o 38 %) a těsně nadprůměrné jsou Jihomoravský a Karlovarský kraj (ten vlivem výstavby v roce 2010). Ostatní kraje již mají podprůměrnou intenzitu výstavby; nejnižší je ve Zlínském kraji – 72 % republikového průměru.

Bytová výstavba v krajích v letech 2010 až 2015

Počet zahájených bytů se od roku 2014 zvyšuje...

Oživení ekonomiky v roce 2014 přineslo i rozvoj bytové výstavby. Po roce 2013, kdy byla celostátně zahájena výstavba nejmenšího počtu bytů od roku 2000, se jejich počty začaly zvyšovat. S ročním posunem totéž platí pro dokončené byty: jejich počet dosáhl svého dna v roce 2014 a v roce 2015 již počty rostly. V regionálním členění počet zahájených a dokončených bytů v roce 2015 vzrostl v devíti krajích.

Nejvyšší intenzitu bytové výstavby má Praha a Středočeský kraj a nejnižší Ústecký kraj...

V letech 2010–2013 měl nejvyšší intenzitu zahájené i dokončené bytové výstavby Středočeský kraj, který byl v roce 2014 odsunut Hl. městem Prahou na druhé místo. Také v roce 2015 mělo nejvyšší intenzitu výstavby bytů Hl. město Praha – 4,1 zahájených i dokončených bytů na 1 000 obyvatel. Krajem s nejnižší intenzitou bytové výstavby je v dlouhodobém pohledu (od roku 1990) Ústecký kraj.

Ve všech krajích vzrostl počet hostů ubytovaných v HUZ, čtyři kraje měly nižší počet přenocování cizinců...

Růst ekonomiky a vyšší zaměstnanost patřily v roce 2015 k faktorům, které přispěly ke zvýšení počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (HUZ) cestovního ruchu. Všechny kraje zaznamenaly zvýšený zájem jak domácí, tak zahraniční klientely, pouze v Kraji Vysočina a v Jihomoravském kraji se počet zahraničních hostů snížil. Ve všech krajích vzrostl rovněž celkový počet přenocování hostů. Přitom ve čtyřech krajích (Karlovarském, Zlínském, Jihomoravském a Kraji Vysočina) se o tento nárůst zasloužila tuzemská klientela, která eliminovala úbytek počtu nocí zahraničních hostů.

Nejvíce hostů, zejména z ciziny, přijíždí do Prahy, v přepočtu přenocování na obyvatele vede Karlovarský kraj...

Dominantní postavení v cestovním ruchu má Hlavní město Praha, které láká zejména cizince. Na celorepublikové návštěvnosti cizinců se podílí ze dvou třetin, na počtu tuzemských hostů z desetiny. V roce 2015 se v HUZ Prahy ubytovalo 6,6 mil. návštěvníků. Na 1 tis. obyvatel připadá v Praze 12,6 tis. noclehů v HUZ. Tato hodnota však v rámci krajů nepředstavuje maximum. Největší počet přenocování v přepočtu na 1 tis. obyvatel má jistě i díky lázeňství Karlovarský kraj (15,5 tis. přenocování). S odstupem za nimi následují kraje známé svými rekreačními oblastmi – Královéhradecký (6,6 tis. noclehů na 1 tis. obyvatel), Liberecký a Jihočeský kraj (5,9 a 5,7 tis. noclehů na 1 tis. obyvatel).

Úbytek orné půdy ve prospěch trvalých travních porostů a lesní půdy...

V posledních letech lze ve všech krajích sledovat úbytek orné půdy, a to převážně ve prospěch trvalých travních porostů a lesních pozemků. Orné půdy (v porovnání let 2015 a 2000) nejvíce ubylo v Libereckém kraji (téměř o 10 %). Druhou příčku obsadil kraj Karlovarský (pokles o 8 %), třetí příčka pak patřila Hlavnímu městu Praze (snížení o 7,7 %). Nejmenší pokles byl zaznamenán ve Středočeském kraji. Nejvyšší podíl orné půdy na orné půdě ČR v roce 2015 měl kraj Středočeský – 18,4 %, za ním následuje kraj Jihomoravský s podílem na orné půdě ČR 11,8 % a Kraj Vysočina (10,6 %).

...nárůst zastavěných ploch a nádvoří...

Z dlouhodobého hlediska došlo ve více než polovině krajů ČR k nárůstu zastavěných ploch a nádvoří, nejvíce v kraji Jihočeském (o více než 4 % proti roku 2010).

Rozšiřování ploch ekologického zemědělství ve všech krajích...

V posledních letech je také zřetelný vliv ekologického zemědělství, které je moderní formou obhospodařování půdy bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů a umělých látek. V roce 2015 byl v mezikrajském srovnání největší podíl na ekologicky obhospodařované půdě v ČR zaznamenán v Jihočeském kraji, a to 15 %; naopak nejmenší podíl vykazoval kraj Pardubický (2,8 %), za ním následovaly kraje Jihomoravský a Středočeský (po 4 %).

Růst podílu obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů...

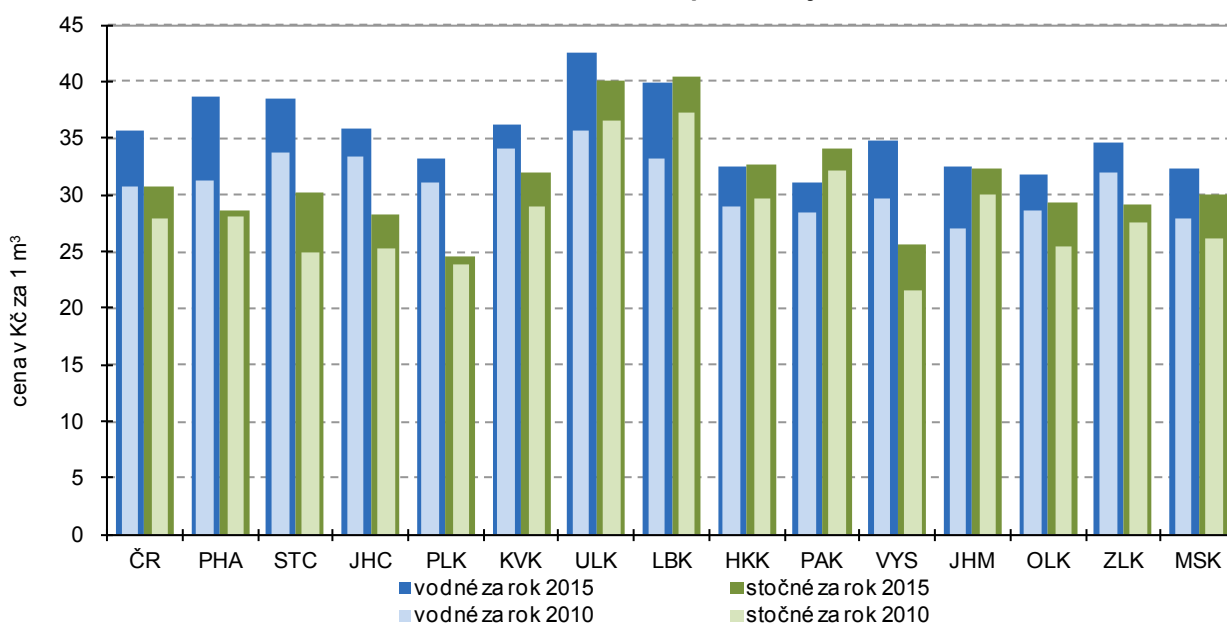
Dlouhodobě se v České republice zvyšuje i podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejného vodovodu. Stoprocentní pokrytí obyvatel zásobovaných vodou z veřejných zdrojů vykázaly v roce 2015 Hlavní město Praha a Karlovarský kraj. Ve srovnání let 2010 a 2015 stoupl podíl obyvatel zásobovaných vodou ve všech krajích ČR kromě Jihočeského kraje, kde došlo k poklesu o 0,3 procentního bodu.

Dlouhodobě nejdražší voda je v Ústeckém kraji...

V České republice dlouhodobě klesala výroba i spotřeba vody, v roce 2015 se pokles zastavil. Cena vody (bez DPH) však neustále roste; nejdražší voda je v Ústeckém kraji. V roce 2015 zaplatili obyvatelé Ústeckého kraje v průměru za 1 m³ fakturované pitné vody 42,50 Kč, zatímco v celé České republice 35,60 Kč, proti průměru republiky byla tak jednotková cena vody v roce 2015 v Ústeckém kraji vyšší o 6,90 Kč. Nejméně za vodu v loňském roce platili v Pardubickém kraji (31 Kč za 1 m³).

V roce 2015 spotřebovaly nejvíce vody domácnosti v Hl. m. Praze (více než 106 litrů na osobu a den), naproti tomu ve Zlínském kraji byla denní spotřeba vody na obyvatele nižší než 76 litrů.

Graf 5.5 Průměrná cena za vodné a stočné podle krajů v letech 2010 a 2015

Postupné snižování měrných emisí, velké rozdíly mezi kraji však zůstávají...

V posledních letech dochází v České republice k postupnému snižování měrných emisí znečišťujících látek, ať již stacionárních zdrojů (REZZO 1–3) nebo mobilních zdrojů (REZZO 4). Z územního hlediska však i nadále zůstávají nejhůře postižena území, která jsou nejbližší stacionárním zdrojům znečištění. Z krajů jsou na tom dlouhodobě vlivem emisí ze stacionárních zdrojů znečištění nejhůře kraje Ústecký a Moravskoslezský. Při zohlednění mobilních zdrojů se k oběma krajům přiřadilo i Hlavní město Praha a kraj Středočeský.

Produkce komunálního odpadu na obyvatele poklesla pouze v šesti krajích ČR...

Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele v porovnání let 2010 a 2014 klesla v šesti krajích České republiky, nejvíce pak ve Středočeském kraji, a to téměř o 62 kg. Ve zbylých osmi krajích byl zaznamenán nárůst, přičemž nejvíce se produkce komunálního odpadu v porovnávaném období zvýšila v Kraji Vysočina – o 28 kg na jednoho obyvatele. V meziročním srovnání let 2013 a 2014 poklesla produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele celkem ve čtyřech krajích, a to ve Středočeském a Ústeckém kraji, v Hlavním městě Praze a v Královéhradeckém kraji.

Růst objemu investic na ochranu životního prostředí v 11 krajích republiky...

Objem investic na ochranu životního prostředí podle místa investice v meziročním srovnání let 2010 a 2014 vzrostl celkem v jedenácti krajích ČR (nejvíce v Kraji Vysočina), naopak pokles investic byl zaznamenán v Hlavním městě Praze, Libereckém a Královéhradeckém kraji. Nejvíce prostředků na jednoho obyvatele bylo v roce 2014 investováno v Kraji Vysočina (5 513 Kč), Moravskoslezském (4 718 Kč) a Plzeňském kraji (4 344 Kč).

Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí vzrostly ve všech krajích kromě Ústeckého...

Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí zjišťované podle sídla investora vzrostly v porovnání let 2010 a 2014 ve všech krajích České republiky s výjimkou Ústeckého, kde došlo ke snížení neinvestičních výdajů o více jak polovinu. Na 1 obyvatele bylo v roce 2014 nejvíce neinvestičních výdajů (podle sídla investora) vynaloženo v Hlavním městě Praze (11 tis. Kč), pětikrát méně bylo investováno v Kraji Vysočina.

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (%)															
2010	1,0	2,0	2,2	0,8	0,7	0,7	0,4	2,0	0,8	0,8	0,5	1,3	0,3	0,1	-0,2
2011	0,2	1,5	1,5	0,0	-0,6	-0,2	-0,2	1,0	-0,6	-0,1	0,1	0,8	-0,4	-1,0	-1,3
2012	0,0	1,4	1,3	0,2	-0,4	-0,8	-0,9	0,5	-0,6	-0,0	-0,1	0,5	-0,6	-1,0	-1,1
2013	-0,2	1,4	1,0	-0,4	-1,0	-1,2	-1,5	0,3	-0,8	-0,6	-0,4	0,7	-0,8	-1,3	-1,4
2014	0,4	2,0	1,7	0,0	-0,2	-1,3	-0,7	0,2	-0,2	0,6	0,9	1,2	-0,1	-0,9	-0,9
2015	-0,0	1,9	1,2	-0,5	-0,8	-1,8	-1,1	0,3	-0,5	-0,3	0,3	0,6	-0,8	-0,8	-1,4
Přirůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2010	1,5	4,5	11,7	0,9	-0,4	-1,3	-0,6	0,1	-0,1	0,8	-1,3	1,3	-0,8	-1,2	-3,2
2011	1,6	4,6	9,8	0,6	1,4	-1,9	-0,3	0,6	-0,7	0,4	-0,7	1,5	-0,2	-0,8	-2,0
2012	1,0	2,7	8,4	0,5	2,1	-3,9	-0,6	-0,5	-1,0	0,1	-1,3	1,5	-1,0	-1,3	-2,2
2013	-0,1	-4,3	7,1	0,5	2,3	-3,5	-0,5	-0,2	-1,0	-0,3	-1,5	0,6	-1,2	-1,1	-2,5
2014	2,1	10,7	8,2	0,9	3,0	-2,1	-0,7	0,3	-0,4	0,2	-1,5	1,2	-0,9	-0,9	-2,5
2015	1,5	4,8	7,6	1,4	3,4	-3,1	-0,3	1,5	0,2	-0,2	-1,2	1,3	-0,8	-0,2	-2,2
Živě narození mimo manželství (%)															
2010	40,3	35,3	36,9	40,4	41,7	58,5	54,4	45,5	40,8	38,1	33,7	35,8	39,9	31,9	44,2
2011	41,8	36,6	38,0	42,5	43,8	58,3	56,1	47,4	42,4	39,8	35,7	36,7	43,0	32,8	46,5
2012	43,4	37,4	40,5	43,7	45,9	58,7	58,0	48,4	43,8	41,6	37,7	38,4	45,1	35,6	47,7
2013	45,0	38,7	42,2	45,7	46,4	60,7	59,3	49,8	47,1	44,3	38,9	39,6	45,7	37,4	49,8
2014	46,7	40,6	44,3	48,4	49,1	61,6	61,1	52,0	47,9	45,3	41,3	41,4	47,8	39,1	50,4
2015	47,8	41,2	45,7	48,3	49,4	62,6	62,3	53,7	49,7	47,2	42,2	43,1	48,2	40,6	52,2
Index stáří k 31. 12. (%)															
2010 ¹⁾	107,6	129,2	94,6	106,2	113,4	99,9	92,1	96,8	112,8	106,7	109,0	113,4	109,6	114,5	105,4
2011	110,4	129,7	95,9	109,8	116,6	103,4	96,0	100,7	116,5	110,0	112,6	116,1	112,9	117,8	108,6
2012	113,3	129,2	97,4	113,2	119,2	108,7	100,8	105,2	120,5	113,1	116,2	118,4	116,5	121,1	112,5
2013	115,7	128,3	98,8	116,0	121,8	113,4	105,1	109,1	123,6	116,1	119,6	120,2	119,5	123,6	116,0
2014	117,4	125,8	99,6	118,4	123,8	117,5	108,5	112,5	126,4	118,3	122,1	121,2	122,1	126,3	118,9
2015	119,0	123,8	100,5	120,4	125,3	121,9	111,7	115,8	129,3	120,6	124,2	122,0	123,9	128,6	121,5
Naděje dožití mužů při narození (roky) - dvouleté období															
2010	74,3	76,3	74,3	74,8	74,9	72,7	72,3	74,4	75,2	74,8	75,1	74,7	74,0	73,5	72,6
2011	74,5	76,5	74,6	75,0	75,1	73,2	72,8	74,8	75,5	74,8	75,5	75,1	74,1	73,7	72,7
2012	74,8	77,0	74,9	75,1	75,2	74,0	73,0	75,3	75,6	74,9	75,6	75,2	74,3	74,4	73,3
2013	75,1	77,3	75,2	75,4	75,5	74,1	73,0	75,1	75,9	75,3	75,9	75,4	74,4	74,8	73,8
2014	75,5	77,5	75,7	75,8	76,0	74,1	73,6	75,1	76,2	76,1	76,2	76,0	74,9	75,1	74,1
2015	75,8	77,7	76,2	75,6	76,2	74,4	73,9	75,7	76,6	76,3	76,7	76,3	75,3	75,4	74,2
Naděje dožití žen při narození (roky) - dvouleté období															
2010	80,4	81,2	80,2	80,4	80,1	79,3	78,6	80,1	80,8	80,5	81,1	81,1	80,3	80,9	79,7
2011	80,7	81,7	80,6	80,8	80,4	79,5	78,7	80,8	81,3	80,3	81,3	81,5	80,7	81,3	79,9
2012	80,8	81,8	80,6	81,0	80,8	79,7	79,0	80,8	81,5	80,7	81,2	81,7	81,0	81,4	79,7
2013	81,0	82,1	80,9	80,9	80,9	80,0	79,0	80,9	81,6	81,1	81,7	81,9	81,1	81,6	80,0
2014	81,4	82,5	81,3	81,2	81,3	80,3	79,3	81,5	81,8	81,6	82,4	82,0	81,9	81,5	80,6
2015	81,6	82,6	81,4	81,5	81,4	80,3	79,6	81,4	81,9	82,1	82,3	82,2	82,0	81,8	80,9
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2010	4,0	11,8	4,6	2,4	4,4	6,4	3,7	3,8	2,7	2,3	1,6	3,1	1,5	1,4	1,8
2011	4,1	12,9	4,5	2,3	4,2	6,4	3,7	3,8	2,5	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2012	4,1	13,1	4,4	2,3	4,2	6,1	3,7	3,8	2,4	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2013	4,2	13,0	4,4	2,4	4,4	6,3	3,8	3,8	2,4	2,2	1,5	3,2	1,6	1,4	1,9
2014	4,3	13,2	4,6	2,4	4,5	6,3	3,9	3,9	2,4	2,2	1,5	3,3	1,6	1,4	2,0
2015	4,4	13,5	4,6	2,6	4,7	6,4	4,0	4,1	2,5	2,3	1,6	3,4	1,6	1,5	2,0

¹⁾ stav k 1. 1. 2011

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2010	54,2	59,9	56,6	55,0	55,6	55,0	51,1	53,9	53,5	53,3	54,1	53,7	50,6	52,0	50,9
2011	54,4	59,2	56,9	55,4	56,3	54,8	51,9	53,3	53,3	54,3	53,5	53,4	51,7	53,0	51,4
2012	54,5	60,0	57,6	54,5	56,6	53,7	50,7	52,2	53,7	54,0	53,2	53,9	52,9	53,3	51,8
2013	55,2	60,2	57,6	54,6	57,3	55,0	52,2	52,9	53,7	55,0	54,3	55,8	51,2	55,0	52,1
2014	55,7	60,6	57,9	55,6	57,2	55,2	52,7	54,2	54,6	56,3	55,0	55,9	52,2	54,7	52,8
2015	56,4	60,2	59,0	56,2	58,7	56,8	52,8	55,4	55,4	57,3	54,7	57,1	53,7	56,2	53,2
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2010	7,4	3,6	6,1	6,4	6,6	8,9	10,2	8,1	6,3	7,5	8,1	8,5	9,1	7,9	9,0
2011	6,8	3,6	5,6	5,8	5,7	8,0	9,8	7,3	5,7	6,5	7,2	7,6	8,3	7,0	8,3
2012	7,4	4,2	6,1	6,4	5,9	8,5	10,5	7,7	6,5	7,0	7,6	8,1	8,9	7,8	9,2
2013	8,2	5,1	6,9	7,1	6,4	9,3	11,5	8,5	7,3	7,4	8,1	8,9	9,8	8,3	10,5
2014	7,5	5,0	6,4	6,2	5,7	8,2	10,7	7,7	6,4	6,2	7,4	8,2	8,8	7,4	9,8
2015	6,2	4,2	5,4	5,1	4,6	7,1	8,9	6,4	5,0	5,1	6,2	7,0	7,0	6,0	8,6
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2010	2,4	0,8	1,7	1,5	1,9	3,3	4,1	2,8	1,5	2,2	2,5	2,8	3,1	2,8	3,6
2011	2,5	0,9	1,9	1,7	1,9	3,3	4,3	2,8	1,6	2,2	2,6	2,9	3,3	2,7	3,7
2012	2,7	1,1	2,1	1,8	1,9	3,3	4,6	2,9	1,9	2,2	2,6	3,0	3,5	2,7	3,8
2013	3,3	1,8	2,6	2,3	2,4	4,0	5,5	3,5	2,5	2,7	3,1	3,7	4,1	3,3	4,9
2014	3,4	2,0	2,7	2,2	2,2	4,1	5,6	3,4	2,5	2,4	3,1	3,7	4,1	3,0	5,1
2015	2,7	1,7	2,2	1,6	1,7	3,4	4,6	2,7	1,8	1,7	2,4	3,0	3,1	2,3	4,4
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2010	196,6	264,9	216,1	185,8	194,9	173,8	174,0	185,1	189,7	180,7	185,0	193,3	174,6	178,8	176,4
2011	197,0	262,0	214,9	187,6	196,7	176,3	175,8	182,6	188,7	183,0	188,5	191,1	178,1	182,1	178,6
2012	198,9	260,1	218,5	188,3	201,4	174,5	173,6	183,7	192,6	188,6	189,2	195,5	180,7	185,1	179,6
2013	198,6	260,9	213,9	186,7	203,4	177,4	173,6	184,0	192,9	187,2	190,8	199,0	177,9	184,4	178,4
2014	202,9	264,1	216,6	193,7	205,1	181,8	174,7	189,2	198,1	193,8	195,3	203,2	183,2	189,8	184,0
2015
Medián mezd (Kč)³⁾ (MPSV, MF)															
2010	22 608	28 392	23 386	20 479	22 634	20 110	21 860	22 289	21 174	20 721	21 059	22 139	21 423	20 666	21 883
2011	21 782	27 162	22 447	20 303	21 554	19 183	20 533	21 017	20 266	20 527	20 378	21 127	20 717	20 153	21 383
2012	21 997	27 182	22 576	20 455	21 752	19 327	20 999	21 672	20 958	20 598	20 644	21 447	20 594	20 036	21 838
2013	22 266	27 410	22 874	20 898	21 999	20 274	21 385	21 993	21 134	20 740	21 194	21 840	20 836	20 576	21 958
2014	22 844	27 750	23 579	21 675	23 175	20 690	21 686	22 772	21 750	21 413	21 757	22 392	21 651	21 094	22 377
2015	23 726	28 677	24 582	22 697	24 135	21 747	22 644	23 946	22 521	22 283	22 600	23 328	21 918	21 770	23 116
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč)⁴⁾ (MPSV)															
2010	10 138	10 855	10 198	10 024	10 088	9 944	10 057	10 064	10 009	9 913	9 853	10 016	9 837	9 910	10 218
2011	10 567	11 304	10 643	10 459	10 520	10 349	10 476	10 489	10 444	10 337	10 285	10 443	10 253	10 333	10 642
2012	10 793	11 560	10 882	10 680	10 740	10 554	10 697	10 708	10 667	10 557	10 504	10 662	10 465	10 555	10 868
2013	10 985	11 767	11 087	10 872	10 933	10 725	10 881	10 900	10 854	10 745	10 695	10 845	10 644	10 748	11 058
2014	11 090	11 878	11 207	10 985	11 038	10 817	10 979	11 005	10 955	10 853	10 804	10 950	10 744	10 852	11 157
2015	11 363	12 172	11 499	11 260	11 308	11 064	11 240	11 269	11 221	11 123	11 079	11 218	11 009	11 122	11 428
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%)⁵⁾ (ČSSZ)															
2010	19,1	10,6	16,5	19,3	22,4	21,0	22,0	17,7	18,9	22,6	24,5	17,9	20,7	19,6	22,6
2011	21,6	11,7	18,9	22,2	24,9	24,0	24,5	20,5	21,7	25,6	27,1	20,3	23,8	22,4	25,2
2012	22,5	12,2	19,7	23,3	25,8	24,9	25,4	21,4	22,8	26,6	28,3	21,2	24,9	23,5	26,2
2013	23,3	12,6	20,4	24,2	26,7	25,8	26,2	22,3	23,8	27,6	29,3	22,0	25,9	24,5	27,2
2014	24,1	13,0	21,0	25,2	27,4	26,5	27,0	23,1	24,8	28,7	30,3	22,7	26,9	25,4	28,2
2015	24,8	13,2	21,5	25,9	27,9	27,2	27,5	23,8	25,5	29,5	31,1	23,3	27,8	26,1	28,9

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

²⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

³⁾ od roku 2011 jsou zahrnuti dříve nesledovaní zaměstnanci podniků s 1–9 zaměstnanci, zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob

⁴⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

⁵⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt (HDP) na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2010	375,9	811,8	333,7	317,1	346,5	269,2	298,6	287,1	327,4	308,8	300,5	353,2	285,6	313,1	311,6
2011	383,2	808,5	345,6	319,6	353,5	272,8	301,4	293,6	330,3	320,2	315,8	361,1	296,1	323,6	328,4
2012	384,6	803,6	348,3	326,1	345,4	271,0	301,7	298,7	331,9	305,1	322,6	370,5	299,3	323,3	331,3
2013	387,9	807,5	347,2	331,5	361,5	270,9	300,9	300,6	333,7	312,2	326,2	385,6	299,5	329,3	323,1
2014	404,8	829,2	369,3	343,8	384,1	276,9	309,6	315,2	356,0	327,5	335,0	397,2	314,5	359,4	337,7
2015
Vývoj HDP - předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny, %)															
2010	102,3	102,3	101,4	101,1	105,2	98,3	96,8	104,7	103,6	104,9	101,6	102,8	104,1	102,0	103,7
2011	102,0	99,0	106,6	100,0	102,6	98,9	98,8	103,2	101,5	103,8	103,6	103,2	103,1	103,2	104,0
2012	99,1	99,6	99,1	100,5	95,7	98,6	99,5	99,6	98,0	93,2	100,2	101,3	99,3	97,4	99,5
2013	99,5	100,4	98,3	99,4	102,9	98,5	98,6	98,7	98,1	100,3	98,1	102,7	98,2	99,9	95,7
2014	102,0	101,8	102,6	101,1	104,0	100,3	100,4	101,6	103,8	102,4	100,0	101,2	102,8	105,6	101,1
2015
Zemědělská produkce na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (tis. Kč)															
2010	29,2	33,4	26,6	26,6	16,2	24,4	18,8	32,7	31,6	31,3	34,1	29,1	27,4	25,7	
2011	33,8	38,9	29,2	30,5	17,7	27,7	21,6	36,0	38,7	36,5	42,0	33,6	32,4	29,0	
2012	34,7	40,7	31,5	31,7	17,8	28,6	22,5	37,5	41,1	38,2	37,3	33,7	34,3	30,3	
2013	36,4	42,1	31,5	32,8	18,0	30,8	23,7	38,9	42,8	40,3	42,7	35,5	36,5	31,1	
2014 ¹⁾	39,0	44,1	32,7	36,6	21,9	33,7	24,9	43,2	49,1	43,6	41,1	38,8	38,5	34,8	
2015	
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2010	749,7	73,9	90,9	41,5	50,5	20,7	52,5	40,1	37,1	41,8	44,1	63,2	40,6	44,4	108,6
2011	775,2	80,1	86,4	43,6	53,0	20,3	52,9	40,2	40,4	43,2	47,1	70,0	41,2	46,3	110,4
2012	776,0	82,2	88,5	44,3	54,0	19,6	52,2	40,4	39,8	43,1	46,4	67,7	40,0	46,3	111,5
2013	767,8	77,9	89,5	45,5	55,3	19,5	49,5	40,4	43,0	43,1	47,0	65,3	39,1	46,3	106,3
2014	782,7	78,9	92,1	45,6	57,6	19,5	50,4	41,7	43,9	44,8	47,3	67,1	40,9	48,2	104,7
2015	806,9	77,5	95,3	47,3	59,7	19,2	52,6	43,4	45,3	46,3	48,1	68,9	44,2	52,0	107,0
Stavební práce podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2010	25,7	46,2	19,6	27,3	23,1	36,2	27,4	19,6	17,6	17,9	17,2	26,5	19,9	20,7	24,9
2011	24,3	43,9	18,1	35,4	22,1	24,4	27,2	18,8	15,1	16,2	19,6	22,1	16,8	16,9	25,0
2012	22,7	40,6	18,0	33,1	19,4	18,7	19,2	17,3	18,6	15,9	19,2	22,9	20,0	16,0	21,3
2013	20,9	38,0	15,5	30,4	17,5	16,7	20,3	15,3	14,0	14,5	17,4	22,0	18,7	15,8	19,0
2014	22,6	41,4	16,5	32,8	22,3	23,2	17,5	14,2	17,1	20,9	23,3	23,7	16,3	16,8	19,3
2015	25,4	42,4	19,4	36,5	22,1	22,7	19,0	20,8	22,4	24,0	23,8	30,6	21,0	15,7	21,6
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2010	3,5	4,9	5,9	3,4	3,3	2,8	1,3	2,9	3,3	3,2	3,4	3,9	2,6	2,4	2,3
2011	2,7	2,8	5,0	3,2	2,5	2,1	1,5	2,2	2,4	2,5	2,6	3,1	2,0	1,8	2,0
2012	2,8	3,2	4,6	3,1	2,5	1,8	1,5	2,9	2,5	2,5	2,5	3,2	2,3	1,9	2,2
2013	2,4	3,1	4,1	2,1	2,5	1,4	1,1	1,8	1,9	2,0	2,3	3,0	1,9	1,4	2,0
2014	2,3	3,9	3,2	2,0	2,4	1,1	0,9	1,6	1,9	1,9	2,0	2,8	2,2	1,4	1,6
2015	2,4	4,1	3,7	2,0	2,1	1,4	1,0	1,4	1,9	2,1	2,0	2,8	1,7	1,6	1,8
Počet přenocování hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních³⁾ na 1 000 obyvatel															
2010	3 509	9 684	1 343	4 252	2 420	13 715	1 049	5 021	5 654	1 859	1 655	1 765	2 207	2 656	1 393
2011	3 643	10 459	1 414	4 178	2 328	14 402	1 193	4 907	5 577	1 839	1 839	1 877	2 320	2 598	1 467
2012	4 118	11 613	1 645	4 956	2 681	15 792	1 404	5 854	6 089	2 008	2 285	2 242	2 476	2 959	1 641
2013	4 120	11 773	1 593	5 010	2 565	15 226	1 431	5 823	5 813	2 008	2 312	2 429	2 552	3 027	1 591
2014	4 081	11 790	1 502	5 074	2 552	15 015	1 440	5 092	5 565	1 981	2 256	2 539	2 512	3 160	1 595
2015	4 467	12 608	1 677	5 718	2 983	15 468	1 596	5 859	6 571	2 286	2 358	2 619	2 801	3 438	1 835

¹⁾ semidefinitivní výsledky

²⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem na území kraje

³⁾ na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti; údaje před rokem 2012 nejsou srovnatelné

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Kraj Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1–4 (t/km²)															
2010	2,0	2,7	2,0	0,9	0,9	2,8	10,8	0,6	1,2	2,7	0,3	0,4	0,7	1,1	4,0
2011	2,0	1,0	2,0	0,8	0,9	2,6	11,5	0,4	1,1	2,7	0,3	0,4	0,7	1,1	4,0
2012	2,0	0,8	1,9	0,8	0,9	2,8	10,6	0,5	1,1	2,6	0,4	0,3	0,7	1,2	3,8
2013	1,8	1,0	1,9	0,8	0,9	2,9	7,8	0,5	1,0	2,7	0,3	0,3	0,7	1,2	3,7
2014	1,6	0,5	1,8	0,7	0,9	2,9	6,9	0,4	0,9	2,6	0,3	0,3	0,7	1,1	3,5
2015
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1–4 (t/km²)															
2010	2,8	17,2	2,9	1,1	1,3	3,0	10,6	1,1	1,4	3,4	1,4	2,0	1,7	1,7	5,1
2011	2,6	15,1	2,7	1,1	1,2	2,6	9,8	1,1	1,4	3,2	1,4	1,9	1,7	1,6	4,7
2012	2,5	13,8	2,6	1,0	1,2	2,5	8,5	1,0	1,3	3,1	1,3	1,8	1,6	1,6	4,4
2013	2,3	13,4	2,4	1,0	1,2	2,2	7,4	1,0	1,4	3,0	1,3	1,7	1,6	1,5	4,5
2014	2,2	12,7	2,3	0,9	1,0	2,0	6,4	1,0	1,3	3,1	1,3	1,7	1,5	1,5	4,2
2015
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2010	1 942	5 676	1 195	1 799	1 850	556	1 737	656	904	710	643	2 014	848	1 674	2 126
2011	1 898	4 646	1 478	1 554	1 727	579	1 937	1 058	717	768	769	1 902	967	1 575	2 529
2012	1 897	4 827	1 478	1 899	1 627	538	1 766	1 116	681	827	733	1 934	1 117	959	2 499
2013	1 915	5 029	1 565	1 611	1 694	661	1 529	1 148	730	847	798	1 923	1 163	1 472	2 269
2014	1 923	5 023	1 344	1 765	2 253	517	1 615	1 017	770	1 352	1 013	1 901	1 018	1 217	2 145
2015
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2010	317	297	416	342	239	301	307	282	267	.	302	296	307	298	335
2011	320	307	517	310	240	311	320	287	277	273	311	279	300	291	293
2012	308	304	375	311	243	285	318	276	274	294	326	277	318	300	318
2013	307	303	372	315	231	289	327	265	275	299	318	288	308	297	317
2014	310	301	355	325	252	307	318	271	272	303	329	295	312	308	325
2015
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2010	15,9	16,0	11,6	17,5	18,6	14,2	13,5	13,3	18,4	.	16,7	12,5	14,3	16,5	15,8
2011	14,4	15,6	9,5	18,5	20,5	11,5	13,1	16,8	19,2	15,6	16,6	12,9	14,0	18,3	14,6
2012	13,9	16,3	10,7	14,4	18,3	12,8	11,5	13,5	17,1	13,5	16,2	12,3	13,5	17,2	13,4
2013	13,9	16,8	10,9	14,0	17,8	13,1	10,7	14,6	17,1	14,1	16,9	10,9	12,0	17,4	14,9
2014	14,3	16,5	11,7	13,6	17,7	13,1	12,2	13,8	17,0	14,2	16,9	11,8	13,3	18,9	14,9
2015
Specifické denní množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (l)															
2010	89,5	104,4	90,0	86,4	90,6	88,5	83,2	87,0	86,7	81,8	80,1	90,1	84,3	79,0	94,3
2011	88,6	105,2	89,3	85,7	83,4	84,3	81,7	86,5	82,7	80,9	79,8	91,3	83,7	78,5	94,4
2012	87,9	106,3	88,6	86,6	81,6	82,9	79,3	84,0	81,8	79,5	79,7	92,6	83,5	76,8	91,5
2013	87,2	111,4	85,5	86,2	80,5	81,8	79,0	82,0	78,1	77,1	79,0	91,2	81,7	76,2	90,7
2014	87,3	106,0	82,9	84,7	87,3	83,0	90,3	86,9	77,6	75,7	77,7	91,5	82,5	75,7	88,9
2015	87,9	106,0	83,5	85,4	87,6	83,4	89,1	86,5	79,9	77,8	79,3	92,4	82,2	75,6	90,8
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2010	2 153	2 177	2 246	2 403	1 994	1 391	2 555	2 089	1 386	2 235	1 511	2 709	1 371	2 357	2 288
2011	2 364	1 598	1 965	2 330	2 678	2 255	3 009	3 445	1 959	2 283	2 518	1 607	1 423	2 207	4 056
2012	2 438	1 468	2 786	1 920	2 245	1 662	2 664	2 973	2 681	2 947	2 649	2 594	2 428	2 007	2 911
2013	2 576	1 549	2 687	2 303	2 322	1 558	4 198	2 173	2 536	3 363	2 687	2 174	1 902	2 080	3 676
2014	2 983	1 154	2 562	2 757	4 344	3 171	3 296	1 106	1 839	3 673	5 513	2 665	2 418	3 504	4 718
2015

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Olomouckého kraje v letech 2000–2015

	Měřicí jednotka	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
OBYVATELSTVO ¹⁰⁾									
Obyvatelstvo ¹⁾	osoby	645 571	642 783	641 159	640 680	639 423	639 161	639 894	641 791
v tom ve věku: 0–14 let		106 537	104 144	101 617	98 980	96 528	94 256	92 378	91 434
15–64 let		451 278	451 112	451 747	453 302	453 471	453 971	454 820	455 756
65 a více let		87 756	87 527	87 795	88 398	89 424	90 934	92 696	94 601
Průměrný věk ¹⁾	roky	38,4	38,6	38,9	39,2	39,5	39,8	40,1	40,3
Sňatky		3 191	3 042	3 034	2 884	2 950	3 063	3 206	3 325
Rozvody		1 744	1 774	1 871	1 907	1 980	1 926	2 003	1 853
Živě narození	osoby	5 552	5 756	5 713	5 865	5 951	6 183	6 428	6 931
Zemřelí	osoby	6 765	6 662	6 705	6 656	6 393	6 479	6 298	6 458
Přistěhovalí	osoby	3 388	3 544	4 236	4 830	4 273	4 471	5 201	6 983
Vystěhovalí	osoby	3 101	3 921	4 868	4 518	5 088	4 437	4 598	5 559
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-1 213	-906	-992	-791	-442	-296	130	473
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	287	-377	-632	312	-815	34	603	1 424
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-926	-1 283	-1 624	-479	-1 257	-262	733	1 897
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	tis. Kč	113,4	121,7	128,2	133,5	139,1	142,4	155,4	165,5
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	319,5	312,0	317,3	316,1	312,6	314,2	318,3	316,0
Ekonomicky neaktivní (15 a více let)	tis. osob	214,9	222,5	218,3	220,9	226,1	227,0	227,6	233,3
Míra ekonomické aktivity	%	59,8	58,4	59,2	58,9	58,0	58,1	58,3	57,5
Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřady práce ¹⁾	osoby	38 092	37 215	39 395	40 770	39 591	36 180	31 187	23 495
Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾	%	7,5	6,4	4,8
Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾	Kč	6 142	6 643	6 666	6 900	7 081	7 543	7 969	8 500
Lékaři na 1 000 obyvatel	osoby	3,8	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0	4,1	4,2
Děti, žáci a studenti k 30. 9.	osoby								
mateřských škol		19 077	18 914	18 995	18 883	18 965	18 637	18 720	19 036
základních škol		70 437	68 443	66 013	63 501	60 553	57 831	55 091	52 722
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		.	.	.	34 718	34 882	35 010	35 091	34 639
vysokých škol ³⁾		.	12 317	13 257	14 192	15 135	16 039	17 973	19 544
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel		28,6	25,4	25,9	24,9	24,2	23,2	22,0	24,6
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Hrubý domácí produkt	mil. Kč	117 502	124 992	129 045	135 975	149 141	152 393	160 528	174 709
předchozí rok=100 (srovnatel. ceny)	%	104,0	101,6	101,2	104,2	106,7	103,0	104,2	104,4
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	.	742	877	909	1 054	1 372	1 328	1 511
Registrované ekonomické subjekty ¹⁾		111 205	115 328	122 984	127 865	129 075	129 331	130 427	132 139
Zemědělská produkce	mil. Kč	.	.	.	7 468	8 939	7 687	7 409	8 627
Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾	fyz. os.	47 618	49 277	50 369	49 319	51 589	52 595	52 921	53 964
Stavební práce dle dodavatelských smluv podle místa stavby ⁵⁾	mil. Kč	12 676	15 842	13 856	10 564	12 394	13 520	16 078	19 120
Dokončené byty		1 812	1 753	1 675	1 411	1 462	1 118	1 307	1 766
Hosté v hromadných ubyt. zařízeních	osoby	416 560	392 761	416 110	450 855	419 246	414 910	430 839	434 960
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
Zemědělská půda ^{1) 10)}	ha	283 596	283 507	283 362	282 775	282 393	281 992	281 589	281 089
z toho orná půda		213 834	213 434	212 153	210 846	210 635	210 171	209 644	209 174
Nezemědělská půda ^{1) 10)}	ha	241 289	241 386	243 308	243 928	244 295	244 685	245 088	245 597
z toho: lesní pozemky		180 377	180 514	182 693	182 831	182 877	183 008	183 089	183 217
zastavěné plochy a nádvoří		8 350	8 371	8 249	8 248	8 251	8 245	8 254	8 269
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	94,3	83,6	90,8	93,3	92,4	89,9	87,7	87,8
Produkce komunál. odpadu na 1 bytv.	kg	.	279	255	262	266	275	283	289
Pořízené investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	.	2 224	1 654	1 748	3 030	1 494	1 180	1 526

¹⁾ stav k 31. 12.

²⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; od roku 2010 podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

³⁾ studenti státního občanství ČR s místem výuky v kraji k 31. 12.

⁴⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji; průměrný evidenční počet zaměstnanců

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Měsíční jednotka	
OBYVATELSTVO									
642 137	642 041	641 681 ⁶⁾	638 638	637 609	636 356	635 711	634 718	osoby	Obyvatelstvo ¹⁾
90 741	90 938	91 795 ⁶⁾	92 972	93 440	94 054	94 898	95 884		v tom ve věku: 0–14 let
454 240	451 614	448 607 ⁶⁾	440 747	435 300	429 863	424 947	420 019		15–64 let
97 156	99 489	101 279 ⁶⁾	104 919	108 869	112 439	115 866	118 815		65 a více let
40,5	40,7	40,9 ⁶⁾	41,2	41,5	41,7	42,0	42,2	roky	Průměrný věk ¹⁾
3 098	2 827	2 675	2 605	2 669	2 632	2 737	2 864		Sňatky
1 884	1 741	1 823	1 733	1 526	1 713	1 521	1 515		Rozvody
7 118	7 134	6 922	6 311	6 303	6 322	6 400	6 498	osoby	Živě narození
6 433	6 705	6 748	6 559	6 701	6 830	6 461	7 000	osoby	Zemřelí
4 554	3 822	4 000	3 857	3 787	3 787	4 150	4 328	osoby	Přistěhovalí
4 893	4 347	4 534	4 001	4 418	4 532	4 734	4 819	osoby	Vystěhovalí
685	429	174	-248	-398	-508	-61	-502	osoby	Přirozený přírůstek/úbytek
-339	-525	-534	-144	-631	-745	-584	-491	osoby	Přírůstek/úbytek stěhováním
346	-96	-360	-392	-1 029	-1 253	-645	-993	osoby	Celkový přírůstek/úbytek
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
176,6	179,1	174,6	178,1	180,7	177,9	183,2	.	tis. Kč	Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele
314,5	316,6	306,2	305,5	312,2	306,3	305,9	307,8	tis. osob	Ekonomicky aktivní (pracovní síla)
237,5	235,1	244,0	240,6	232,5	236,6	235,3	231,9	tis. osob	Ekonomicky neaktivní (15 a více let)
57,0	57,4	55,7	55,9	57,3	56,4	56,5	57,0	%	Míra ekonomické aktivity
23 470	41 092	42 117	38 119	40 342	43 364	38 990	31 058	osoby	Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřady práce ¹⁾
4,9	8,9	9,1	8,3	8,9	9,8	8,8	7,0	%	Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾
9 377	9 766	9 837	10 253	10 465	10 644	10 744	11 009	Kč	Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾
4,2	4,3	4,4	4,5	4,6	4,6	4,8	.	osoby	Lékaři na 1 000 obyvatel
19 594	20 296	21 037	22 028	22 878	23 340	23 298	22 980	osoby	Děti, žáci a studenti k 30. 9. mateřských škol
50 699	49 215	48 610	48 677	49 257	50 243	51 504	52 899		základních škol
34 201	33 801	32 423	30 505	28 957	27 863	27 147	26 420		středních škol vč. konzervatoří (denní studium)
20 637	21 864	22 495	22 692	21 756	21 222	20 823	20 360		vysokých škol ³⁾
23,2	22,2	21,4	22,5	22,5	23,2	22,1	19,9		Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
183 300	179 233	183 272	189 162	190 927	190 689	200 042	.	mil. Kč	Hrubý domácí produkt
102,8	96,0	104,1	103,1	99,3	98,2	102,8	.	%	předchozí rok=100 (srovnatel. ceny)
1 433	1 620	1 599	2 126	3 558	3 057	3 373	.	mil. Kč	Výdaje na výzkum a vývoj celkem
135 028	133 275	136 229	138 970	135 201 ⁷⁾	137 119	138 347	139 097		Registrované ekonom. subjekty ¹⁾
8 300	6 654	7 077	8 245	8 344	8 734 ⁸⁾	9 448	.	mil. Kč	Zemědělská produkce
53 375	44 323	40 604	41 222	40 015	39 102	40 873	44 247	fyz. os.	Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾
15 564	13 557	12 784	10 743	12 760	11 920	10 362	13 361	mil. Kč	Stavební práce dle dodavatelských smluv podle místa stavby ⁵⁾
1 839	2 026	1 648	1 305	1 490	1 231	1 420	1 095		Dokončené byty
426 604	377 200	377 748	397 279 ⁹⁾	474 868	512 430	487 641	547 538	osoby	Hosté v hromadných ubyt. zařízeních
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
280 813	280 517	280 129	279 763	279 361	279 086	278 562	278 209	ha	Zemědělská půda ¹⁾
208 740	208 421	207 878	207 375	207 036	206 555	205 986	205 594		z toho orná půda
245 852	246 140	246 535	246 893	247 296	247 583	248 115	248 481	ha	Nezemědělská půda ¹⁾
183 300	183 423	183 497	183 596	183 855	184 000	185 168	185 220		z toho: lesní pozemky
8 281	8 295	8 310	8 369	8 378	8 389	8 392	8 389		zastavěné plochy a nádvoří
86,5	87,2	84,3	83,7	83,5	81,7	82,5	82,2	litr/den	Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele
316	333	307	300	318	308	312	.	kg	Produkce komunál. odpadu na 1 obyv.
1 102	1 002	1 371	1 423	2 428	1 902	2 418	.	Kč	Pořízené investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele

⁶⁾ údaje od roku 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 podle místa trvalého pobytu

⁷⁾ od roku 2013 vlivem zpřesnění dat podle Registru osob nejsou údaje plně srovnatelné s předchozími roky

⁸⁾ semidefinitivní výsledky

⁹⁾ od roku 2012 revidované údaje na základě výsledků šetření MMR

¹⁰⁾ data přepočtena na územní strukturu k 31. 12. 2015

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Obyvatelstvo k 31. 12.	osoby	⁴⁾ 639 030	638 638	637 609	636 356	635 711	634 718
v tom: muži		⁴⁾ 312 166	312 033	311 608	311 018	310 718	310 286
ženy		⁴⁾ 326 864	326 605	326 001	325 338	324 993	324 432
z toho cizinci (bez azylantů)		9 465	9 765	9 807	10 041	10 110	10 413
Sňatky	počet	2 675	2 605	2 669	2 632	2 737	2 864
Rozvody	počet	1 823	1 733	1 526	1 713	1 521	1 515
Rozvody na 100 sňatků	počet	68,1	66,5	57,2	65,1	55,6	52,9
Živě narození	osoby	6 922	6 311	6 303	6 322	6 400	6 498
z toho mimo manželství	%	39,9	43,0	45,1	45,7	47,8	48,2
Úhrnná plodnost ¹⁾	počet	1,467	1,385	1,413	1,448	1,504	1,562
Potraty	počet	2 006	2 135	2 043	2 010	2 146	1 979
z toho umělá přerušování těhotenství		1 215	1 311	1 201	1 211	1 279	1 137
Potraty na 100 narozených	počet	28,9	33,7	32,3	31,7	33,4	30,3
Zemřelí	osoby	6 748	6 559	6 701	6 830	6 461	7 000
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		3 396	3 277	3 302	3 297	3 028	3 161
novotvary		1 699	1 638	1 699	1 677	1 614	1 685
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	174	-248	-398	-508	-61	-502
Přistěhovalí	osoby	4 000	3 857	3 787	3 787	4 150	4 328
z toho z ciziny		572	492	629	586	688	802
Vystěhovalí	osoby	4 534	4 001	4 418	4 532	4 734	4 819
z toho do ciziny		421	288	525	570	523	467
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-534	-144	-631	-745	-584	-491
z toho s cizinou		151	204	104	16	165	335
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-360	-392	-1 029	-1 253	-645	-993
Na 1 000 obyvatel středního stavu:							
živě narození	‰	10,8	9,9	9,9	9,9	10,1	10,2
zemřelí	‰	10,5	10,3	10,5	10,7	10,2	11,0
přirozený přírůstek/úbytek	‰	0,3	-0,4	-0,6	-0,8	-0,1	-0,8
přistěhovalí	‰	6,2	6,0	5,9	5,9	6,5	6,8
vystěhovalí	‰	7,1	6,3	6,9	7,1	7,4	7,6
přírůstek/úbytek stěhováním	‰	-0,8	-0,2	-1,0	-1,2	-0,9	-0,8
celkový přírůstek/úbytek	‰	-0,6	-0,6	-1,6	-2,0	-1,0	-1,6
Mrtvorozenost	‰	2,0	3,9	2,5	2,5	3,1	3,5
Kojenecká úmrtnost	‰	2,5	2,7	2,5	3,0	2,2	2,2
Novorozenecká úmrtnost	‰	1,7	2,2	1,7	1,9	1,1	1,2
Obyvatelstvo k 31. 12. ve věku:							
0–14 let	osoby	⁴⁾ 92 385	92 972	93 440	94 054	94 898	95 884
%	%	⁴⁾ 14,5	14,6	14,7	14,8	14,9	15,1
15–64 let	osoby	⁴⁾ 445 416	440 747	435 300	429 863	424 947	420 019
%	%	⁴⁾ 69,7	69,0	68,3	67,6	66,8	66,2
65 a více let	osoby	⁴⁾ 101 229	104 919	108 869	112 439	115 866	118 815
%	%	⁴⁾ 15,8	16,4	17,1	17,7	18,2	18,7
Průměrný věk k 31. 12.	roky	⁴⁾ 41,0	41,2	41,5	41,7	42,0	42,2
v tom: muži		⁴⁾ 39,4	39,7	39,9	40,2	40,4	40,6
ženy		⁴⁾ 42,4	42,7	43,0	43,2	43,5	43,7
Index stáří ²⁾	%	⁴⁾ 109,6	112,9	116,5	119,5	122,1	123,9
Index ekonomického zatížení ³⁾	%	⁴⁾ 43,5	44,9	46,5	48,0	49,6	51,1
Naděje dožití při narození (dvouleté období)	roky						
muži		74,0	74,1	74,3	74,4	74,9	75,3
ženy		80,3	80,7	81,0	81,1	81,9	82,0
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouleté období)	roky						
muži		15,5	15,4	15,4	15,5	15,7	15,8
ženy		18,6	18,8	19,2	19,3	19,9	20,0

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

²⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

³⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

⁴⁾ stav k 1. 1. 2011

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2010	2011	2012	2013	2014	2015
VYBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL (VŠPS)							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	550,2	546,2	544,7	542,9	541,2	539,7
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	18,8	17,6	16,8	16,9	15,1	14,2
střední bez maturity	%	37,5	36,4	38,4	37,7	38,1	38,1
střední s maturitou	%	33,3	32,8	32,3	33,0	32,4	31,6
vysokoškolské ¹⁾	%	10,4	13,2	12,5	12,4	14,3	15,8
Pracovní síla (ekonomicky aktivní obyvatelstvo)	tis. osob	306,2	305,5	312,2	306,3	305,9	307,8
v tom: zaměstnaní v NH		278,5	282,4	288,1	278,2	282,3	289,6
z toho ženy		118,2	123,5	126,1	121,4	121,9	124,1
nezaměstnaní		27,7	23,1	24,1	28,2	23,5	18,2
z toho ženy		14,7	12,1	12,3	12,9	12,4	10,1
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	244,0	240,6	232,5	236,6	235,3	231,9
Zaměstnaní v NH podle sektorů:							
primární (zemědělství, lesnictví, rybářství)	%	4,9	3,5	4,6	4,5	3,2	4,3
sekundární (průmysl a stavebnictví)	%	41,5	41,3	41,0	40,6	44,3	42,1
terciární (služby)	%	53,5	55,2	54,3	54,9	52,5	53,5
v zaměstnání:							
zaměstnanci ²⁾	%	83,2	83,5	83,4	85,5	86,1	85,6
zaměstnavatelé	%	3,3	3,1	2,5	2,9	3,2	3,2
pracující na vlastní účet	%	13,0	12,5	13,6	10,6	10,0	9,9
Míra ekonomické aktivity	%	55,7	55,9	57,3	56,4	56,5	57,0
v tom: muži		65,0	64,2	65,8	65,4	65,4	66,3
ženy		46,9	48,2	49,3	48,0	48,2	48,3
Míra zaměstnanosti	%	50,6	51,7	52,9	51,2	52,2	53,7
v tom: muži		60,1	60,0	61,4	59,6	61,1	63,2
ženy		41,7	43,9	44,9	43,4	43,7	44,7
Obecná míra nezaměstnanosti	%	9,1	7,6	7,7	9,2	7,7	5,9
v tom: muži		7,5	6,5	6,8	8,9	6,5	4,7
ženy		11,1	8,9	8,9	9,6	9,3	7,6
NEZAMĚSTNANOST k 31. 12.							
(MPSV, evidence úřadů práce)							
Uchazeči o zaměstnání	osoby	42 117	38 119	40 342	43 364	38 990	31 058
z toho: ženy		19 904	18 619	19 546	20 386	18 822	15 021
absolventi škol a mladiství		2 703	2 657	3 110	3 218	2 104	1 507
osoby se zdravotním postižením		4 859	4 152	4 008	3 907	3 857	3 829
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		13 536	9 506	7 713	8 345	8 108	7 650
dosažitelní		40 732	36 748	39 070	42 130	37 494	29 478
v tom podle věku:							
do 19 let		1 531	1 456	1 526	1 375	1 123	875
20–24 let		5 179	5 107	5 485	5 605	4 374	3 027
25–34 let		9 488	8 426	8 560	9 387	8 128	6 113
35–44 let		9 307	8 856	9 458	10 273	9 463	7 453
45–54 let		9 970	8 936	9 062	9 533	8 773	7 182
55 a více let		6 642	5 338	6 251	7 191	7 129	6 408
průměrný věk	roky	40,0	39,4	39,0	39,7	41,0	41,9
v tom podle dosaženého vzdělání:	osoby						
základní a bez vzdělání		10 184	9 645	10 199	10 949	10 090	8 343
střední bez maturity		20 126	17 551	18 460	19 702	17 442	13 563
střední s maturitou		9 494	8 606	9 123	9 873	8 915	6 925
vyšší odborné vč. nástavbového		257	259	305	356	306	254
vysokoškolské		2 056	2 058	2 255	2 484	2 237	1 973
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby						
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		5 156	3 907	3 144	4 600	4 031	3 391
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		9 344	10 144	10 113	13 088	11 966	9 845
manuální pracovníci	osoby						
kvalifikovaní (třídy 6–8)		11 264	8 784	9 078	13 132	10 201	7 858
nekvalifikovaní (třída 9)		9 445	8 180	7 546	10 490	10 405	8 922

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – sociální vývoj

1. pokračování

	Měřicí jednotka	2010	2011	2012	2013	2014	2015
z toho podle délky evidence:							
do 3 měsíců	osoby	14 503	11 577	11 511	11 742	9 832	9 603
3–6 měsíců		6 853	6 569	6 946	6 621	5 493	4 447
6–12 měsíců		6 835	5 396	6 484	7 244	6 030	4 024
od 1 roku do 2 let		8 451	6 584	6 385	7 506	6 585	3 735
více než 2 roky		5 475	7 993	9 016	10 251	11 050	9 249
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	5 463	5 376	5 766	6 133	5 732	5 916
Podíl nezaměstnaných osob ³⁾	%	9,08	8,34	8,93	9,79	8,82	7,01
v tom: muži		9,52	8,47	9,11	10,27	9,04	7,17
ženy		8,63	8,20	8,75	9,29	8,59	6,84
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob ⁴⁾	%	3,1	3,3	3,5	4,1	4,1	3,1
Volná pracovní místa	počet	1 210	1 065	809	1 103	2 814	5 912
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	počet	34,8	35,8	49,9	39,3	13,9	5,3
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	112 019	113 750	115 233	113 242	116 518	.
na 1 obyvatele	Kč	174 577	178 055	180 662	177 869	183 173	.
průměr ČR = 100	%	88,8	90,4	90,8	89,5	90,3	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁵⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	23 997	22 670	22 754	23 203	24 081	24 584
v tom: muži		26 431	24 598	24 719	25 238	26 157	26 971
ženy		20 464	20 187	20 174	20 553	21 294	21 648
Medián mezd	Kč	21 423	20 717	20 594	20 836	21 651	21 918
v tom: muži		22 863	22 122	21 925	22 223	23 076	23 789
ženy		18 911	18 442	18 677	18 678	19 404	19 640
ŠKOLSTVÍ (MŠMT)							
Děti, žáci a studenti k 30. 9.	počet						
mateřských škol		21 037	22 028	22 878	23 340	23 298	22 980
základních škol		48 610	48 677	49 257	50 243	51 504	52 899
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		32 423	30 505	28 957	27 863	27 147	26 420
vyšších odborných škol (denní studium)		1 119	1 103	1 140	1 082	1 057	933
Studenti vysokých škol (občané ČR) k 31. 12.	počet						
s trvalým bydlištěm v kraji		23 283	22 869	21 832	20 775	19 568	18 085
s místem výuky v kraji		22 495	22 692	21 756	21 222	20 823	20 360
z toho v prezenčním studiu	%	16 009	16 331	16 043	15 878	15 674	15 294
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	počet	4 894	5 225	5 322	4 995	4 961	4 549
ZDRAVOTNICTVÍ (ÚZIS, ČSÚ)							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	počet	2 819	2 897	2 904	2 911	3 031	.
z toho v nestátních zařízeních		2 107	2 169	2 182	2 178	2 217	.
na 1 000 obyvatel		4,4	4,5	4,6	4,6	4,8	.
Nemocnice		9	9	9	9	9	.
lůžka	počet	3 380	3 291	3 112	3 019	3 033	.
hospitalizovaní pacienti	tis. osob	128,3	125,5	129,8	128,6	132,6	.
průměrná ošetrovací doba	dny	6,7	6,5	6,2	5,9	5,8	.
využití lůžek	dny	254,5	246,8	253,7	252,9	256,0	.
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	%	3,919	3,727	3,712	3,824	3,869	4,283
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	kalendář. dny	50,7	50,9	53,5	51,1	54,1	47,8
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA (MPSV)⁶⁾							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. péstounské péče)	v tis.	925,8	789,7	750,0	759,5	759,5	737,4
z toho přídavek na dítě		448,4	413,4	396,2	394,6	383,7	361,2
Výdaje na dávky celkem (vč. péstounské péče)	mil. Kč	2 515	2 197	2 136	2 221	2 238	2 219
z toho přídavek na dítě		274	251	240	239	232	218
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. péstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	3 920	3 438	3 349	3 488	3 519	3 494

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – sociální vývoj

2. pokračování

	Měřicí jednotka	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ZARÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (MPSV)							
Lůžka v domovech pro seniory	počet	2 537	2 564	2 566	2 569	2 544	2 600
Lůžka v domovech se zvláštním režimem	počet	341	363	385	469	608	710
Lůžka v domovech pro osoby se zdravotním postižením	počet	1 246	1 235	1 220	1 147	1 124	1 073
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (MPSV, ČSSZ; stav v prosinci)							
Příjemci starobního důchodu celkem ⁷⁾	počet	140 356	145 733	145 403	145 154	146 210	147 343
z toho: ženy		89 270	91 921	91 439	90 996	91 417	91 855
Příjemci starobního důchodu sólo (bez souběhu)	počet	102 118	107 272	106 821	106 621	107 613	108 789
Příjemci předčasného starobního důchodu ^{7) 8)}	počet	29 051	34 687	36 245	37 649	39 377	40 891
z toho ženy		16 629	19 499	20 362	21 168	22 147	22 982
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (včetně souběhu)	%	20,7	23,8	24,9	25,9	26,9	27,8
v tom: muži		24,3	28,2	29,4	30,4	31,4	32,3
ženy		18,6	21,2	22,3	23,3	24,2	25,0
Průměrný měsíční starobní důchod sólo ⁹⁾	Kč	9 837	10 253	10 465	10 644	10 744	11 009
v tom: muži		10 862	11 312	11 547	11 737	11 839	12 121
ženy		9 001	9 378	9 565	9 726	9 818	10 063
Podíl průměrného starobního důchodu sólo ⁹⁾ na mzdovém mediánu	%	45,9	49,5	50,8	51,1	49,6	50,2
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ (ČSSZ)							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	1 106 352	1 052 548	900 230	953 542	1 041 694	1 153 568
z toho dávky:							
nemocenské		792 676	724 591	591 510	635 974	727 580	808 492
peněžitá pomoc v mateřství		293 525	297 578	275 951	276 036	274 130	293 324
ošetřovné		20 064	30 274	32 571	41 247	39 795	51 346
KRIMINALITA, NEHODY (Policejní prezidium ČR)							
Zjištěné trestné činy	počet	13 721	14 347	14 367	14 768	14 066	12 609
na 1 000 obyvatel		21,4	22,5	22,5	23,2	22,1	19,9
Objasněné trestné činy	počet	6 506	6 744	6 970	7 097	7 520	6 812
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	počet	45	45	40	27	28	51

¹⁾ zahrnuje vyšší odborné vzdělání

²⁾ zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

³⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁵⁾ Zdroj: MPSV ČR (Informační systém o průměrném výděлку) a MF ČR (Informační systém o platu a služebním příjmu); od roku 2011 jsou zahrnuti dříve nesledovaní zaměstnanci podniků s 1–9 zaměstnanci, zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob

⁶⁾ data do roku 2012 podle výplatního místa, od roku 2013 podle místa trvalého bydliště příjemce

⁷⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

⁸⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁹⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2010	2011	2012	2013	2014	2015
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	183 272	189 162	190 927	190 689	200 042	.
předchozí rok=100 (srovnatelné ceny)	%	104,1	103,1	99,3	98,2	102,8	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	Kč	285 621	296 099	299 335	299 515	314 478	.
průměr ČR = 100	%	76,0	77,3	77,8	77,2	77,7	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	Kč	677 380	698 290	687 384	704 109	707 192	.
průměr ČR = 100	%	86,6	87,6	86,1	87,7	84,8	.
Hrubá přidaná hodnota	mil. Kč	166 084	171 016	171 862	170 980	181 003	.
v tom sektory: primární	%	2,4	3,6	3,7	4,2	4,1	.
sekundární	%	39,5	40,1	41,0	39,7	41,6	.
terciární	%	58,0	56,3	55,3	56,2	54,3	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	53 038	48 793	46 099	44 102	.	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	Kč	82 657	76 377	72 274	69 271	.	.
průměr ČR = 100	%	81,6	75,0	72,2	71,0	.	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) podle místa pracoviště ¹⁾	osoby	231 771	234 303	240 898	238 672	252 127	.
z toho zaměstnanci		270 560	270 893	277 759	270 823	282 868	.
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	28 063	29 189	30 040	30 109	31 060	.
v tom: přímé náklady		20 425	21 254	21 892	21 863	22 571	.
sociální požitky		276	264	238	246	246	.
sociální náklady a výdaje		7 314	7 586	7 786	7 802	8 040	.
personální náklady a výdaje		232	261	265	262	290	.
daně a dotace		-186	-176	-141	-63	-87	.
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	1 599	2 126	3 558	3 057	3 373	.
z toho: mzdové		821	1 052	1 227	1 405	1 627	.
financované z veřejných zdrojů ČR		788	1 029	1 303	1 094	1 245	.
Zaměstnanci ve výzkumu a vývoji celkem	přep. os.	2 110	2 310	2 583	2 842	3 116	.
z toho výzkumní pracovníci		1 101	1 205	1 488	1 719	1 899	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE²⁾							
Domácnosti mající: osobní počítač	%	55,2	59,2	61,5	64,2	64,1	.
přístup k internetu	%	51,6	57,3	59,1	62,0	62,2	.
REGISTR EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ³⁾							
Registrované subjekty k 31. 12.	počet	136 229	138 970	135 201	137 119	138 347	139 097
z toho fyzické osoby		111 153	113 134	108 760	110 567 ^{p)}	112 151	111 931
z toho živnostníci		104 365	106 400	101 870	95 682	98 111	98 793
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou		70 968	73 644	75 639	73 005	70 866	70 182
z toho fyzické osoby		56 635	58 354	58 245	55 704 ^{p)}	55 792	55 008
z toho živnostníci		51 298	52 926	52 692	46 279	47 382	47 334
Vzniklé subjekty	počet	5 933	5 447	4 798	4 619	4 099	4 270
z toho fyzické osoby		4 400	4 102	3 613	3 327 ^{p)}	3 110	3 058
z toho živnostníci		4 048	3 973	3 526	2 945	2 865	2 701
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Zemědělská produkce	mil. Kč	7 077	8 245	8 344	8 734 ¹⁰⁾	9 448	.
z toho: rostlinná produkce		3 988	5 232	5 353	5 628 ¹⁰⁾	5 955	.
živočišná produkce		2 387	2 665	2 616	2 738 ¹⁰⁾	3 070	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	244 172	242 188	248 064	246 610	245 530	241 338
z toho orná		177 223	176 052	176 367	176 024	175 324	173 032
Sklizeň: obilovin	t	520 048	653 250	523 048	560 423	652 958	632 845
cukrovky technické	t	534 694	698 877	749 428	734 936	857 222	664 987
Stavy hospodářských zvířat k 1. 4.							
skot	počet	89 441	89 579	90 548	90 605	92 132	94 735
prasata	počet	125 277	111 408	90 108	88 508	96 821	98 020
drůbež	počet	424 019	380 585	387 262	446 130	470 809	616 209
Výroba jatečného skotu	t ž.hm.	10 678	10 740	11 001	10 985	11 743	12 058
Výroba jatečných prasat	t ž.hm.	23 725	22 542	18 227	17 879	18 940	19 363
Výroba jatečné drůbeže	t ž.hm.	2 699	2 086	3 598	3 303	3 397	4 214
Výroba mléka	tis. l	178 612	196 283	193 777	192 461	197 255	201 992
Snáška konzumních vajec	tis. ks	32 729	22 528	31 651	47 342	44 209	40 428

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – ekonomický vývoj

1. pokračování

	Měřicí jednotka	2010	2011	2012	2013	2014	2015
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	1 444	1 441	1 315	1 263	1 307	1 761
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 336 867	1 371 627	1 336 026	1 319 320	1 553 344	2 029 178
z toho nahodilá živelní		369 682	209 404	215 351	116 310	539 650	801 541
PRŮMYSL⁴⁾							
Průměrný počet podniků	počet	148	157	155	151	146	149
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy	mil. Kč	85 884	97 851	103 085	102 440	111 104	122 510
na 1 zaměstnance	tis. Kč	2 115	2 374	2 576	2 620	2 718	2 769
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	40 604	41 222	40 015	39 102	40 873	44 247
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	22 330	23 321	24 309	24 565	25 167	25 798
ENERGETIKA (ERÚ)							
Výroba elektřiny brutto	GWh	974	1 131	1 194	1 297	1 403	1 583
podíl na ČR	%	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,9
Spotřeba elektřiny ⁵⁾	GWh	3 582	3 667	3 635	3 722	2 916	3 005
podíl na ČR	%	5,0	5,2	5,2	5,3	5,2	5,3
Spotřeba elektřiny ⁵⁾ v domácnostech na 1 obyvatele	kWh	1 215	1 162	1 167	1 207	1 180	1 212
STAVEBNICTVÍ							
Průměrný počet podniků ⁶⁾	počet	28	25	25	24	21	20
Základní stavební výroba ⁶⁾	mil. Kč	4 593	4 319	4 037	3 564	4 492	4 080
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 425	1 493	1 360	1 269	1 797	1 633
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ⁶⁾	fyz. os.	3 224	2 893	2 969	2 809	2 500	2 498
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance ⁶⁾	Kč	27 161	24 324	32 051	23 802	25 179	27 058
Stavební práce dle dodavatelských smluv podle místa stavby ⁷⁾	mil. Kč	12 784	10 743	12 760	11 920	10 362	13 361
z toho pro veřejné zadavatele		5 023	3 968	4 453	4 526	5 070	6 712
VYDANÁ STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota povolených staveb	mil. Kč	16 761	15 320	11 092	11 650	10 482	10 956
z toho: budov (bytových a nebytových)		8 503	7 999	7 426	6 797	6 828	7 502
na ochranu životního prostředí		4 308	3 801	1 241	1 794	1 238	906
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	3 187	2 942	2 378	2 762	2 545	2 883
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty	počet	1 163	1 264	1 176	1 207	1 065	1 468
z toho v nových rodinných domech		765	868	701	636	566	634
Dokončené byty	počet	1 648	1 305	1 490	1 231	1 420	1 095
z toho v nových rodinných domech		937	836	918	799	760	647
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy bytu							
v novém rodinném domě	Kč	32 612	33 139	33 414	33 450	34 643	34 889
v novém bytovém domě	Kč	36 408	38 734	38 680	41 573	26 725	34 259
DOPRAVA (Ministerstvo dopravy)							
Osobní automobily včetně dodávkových k 31. 12.	počet	238 305	242 343	247 691	248 964	253 893	267 857
CESTOVNÍ RUCH⁸⁾							
Hromadná ubytovací zařízení (HUZ) k 31. 12.	počet	325	395	499	509	461	465
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních	počet	19 152	20 341	24 699	25 804	22 621	22 834
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních	osoby	377 748	397 279	474 868	512 430	487 641	547 538
z toho ze zahraničí		88 817	85 897	103 236	107 995	108 317	115 022
Průměrná doba pobytu hostů v HUZ	dny	4,7	4,7	4,3	4,2	4,3	4,2
z toho hostů ze zahraničí		3,1	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1

¹⁾ odhad celkového počtu zaměstnaných podle metodiky ESA 2010 (Evropský systém účtů 2010)

²⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2013 je vypočten z dat roku 2012, 2013 a 2014)

³⁾ vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje před rokem 2013 plně srovnatelné.

⁴⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

⁵⁾ od roku 2014 spotřeba elektřiny v hodnotě netto, do roku 2013 v hodnotě brutto

⁶⁾ podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

⁷⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci

⁸⁾ na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti; údaje před rokem 2012 nejsou srovnatelné

⁹⁾ od roku 2014 včetně zahraničních fyzických osob

¹⁰⁾ semidefinitivní výsledky

Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – životní prostředí

	Měřicí jednotka	2010	2011	2012	2013	2014	2015
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda k 31. 12.	ha	280 129	279 763	279 361	279 086	278 562	278 209
z toho: orná půda		207 878	207 375	207 036	206 555	205 986	205 594
zahrady a ovocné sady		14 940	14 938	14 960	14 907	14 862	14 866
trvalé travní porosty		56 268	56 407	56 322	56 580	56 672	56 707
Nezemědělská půda k 31. 12.	ha	246 535	246 893	247 296	247 583	248 115	248 481
z toho: lesní pozemky		183 497	183 596	183 855	184 000	185 168	185 220
zastavěné plochy a nádvoří		8 310	8 369	8 378	8 389	8 392	8 389
VODOVODY A KANALIZACE							
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	84,3	83,7	83,5	81,7	82,5	82,2
Čistírný odpadních vod (ČOV)	počet	132	138	145	147	149	159
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	77,6	78,4	78,7	79,0	80,5	82,4
z toho na kanalizaci s koncovou ČOV		72,3	73,7	74,2	74,0	76,0	79,0
Podíl čistěných odpadních vod (bez srážkových)	%	96,8	97,0	96,9	96,8	94,3	94,3
Celková kapacita ČOV	m ³ /den	238 293	238 721	229 316	229 200	230 225	226 468
Produkce kalů z ČOV	t sušiny	10 789	9 503	9 527	10 300	10 940	10 330
OVZDUŠÍ (ČHMÚ)							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1-4)	t/km ²	0,43	0,41	0,40	0,40	0,38	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1-3)		0,34	0,32	0,31	0,32	0,30	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,10	0,09	0,09	0,08	0,08	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1-4)	t/km ²	0,72	0,74	0,73	0,74	0,72	.
z toho stacionární zdroje (REZZO 1-3)		0,72	0,73	0,73	0,74	0,72	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1-4)	t/km ²	1,74	1,70	1,63	1,58	1,52	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1-3)		0,66	0,67	0,64	0,62	0,62	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,08	1,03	0,99	0,96	0,90	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1-4)	t/km ²	5,07	4,98	4,86	4,75	4,27	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1-3)		3,61	3,68	3,68	3,66	3,27	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,47	1,30	1,18	1,09	1,00	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu celkem ¹⁾	t	543 830	617 680	712 475	740 591	647 551	.
z toho: zpracovatelský průmysl	t	239 726	244 082	241 919	250 927	189 478	.
zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	t	75 529	105 951	100 120	112 062	86 932	.
stavebnictví	t	181 480	233 312	322 226	338 633	335 882	.
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	848	967	1 117	1 163	1 018	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	307	300	318	308	312	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	14,3	14,0	13,5	12,0	13,3	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	44,0	42,1	43,1	37,1	41,4	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 371	1 423	2 428	1 902	2 418	.
Investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	823 659	902 511	1 507 191	1 104 928	1 454 238	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	15,6	16,2	5,1	16,8	14,4	.
nakládání s odpadními vodami	%	67,0	61,4	76,3	62,2	51,8	.
nakládání s odpady	%	11,7	18,2	12,1	11,5	18,0	.
Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	2 116 583	2 265 538	2 635 828	2 565 662	2 558 569	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	2,2	2,2	1,9	2,4	2,1	.
nakládání s odpadními vodami	%	40,1	39,7	34,3	35,5	41,2	.
nakládání s odpady	%	48,3	47,5	51,2	54,7	49,7	.

¹⁾ podle sídla podniku

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje v roce 2010 a 2015

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
Obyvatelstvo k 31. 12.	2010 ¹⁾	639 030	40 691	231 445	109 549	133 460	123 885
	2015	634 718	39 261	233 755	108 793	131 124	121 785
z toho cizinci (bez azylantů)	2010	9 465	771	4 467	1 302	1 700	1 225
	2015	10 413	811	4 963	1 407	1 990	1 242
v tom ve věku (%)							
0–14 let	2010 ¹⁾	14,5	14,5	14,5	14,6	14,2	14,5
	2015	15,1	14,0	15,7	15,3	14,5	14,9
15–64 let	2010 ¹⁾	69,7	70,9	69,9	68,9	69,4	70,0
	2015	66,2	67,1	66,2	65,7	66,5	66,1
65 a více let	2010 ¹⁾	15,8	14,6	15,6	16,5	16,4	15,5
	2015	18,7	18,9	18,2	19,1	19,1	19,1
Průměrný věk k 31. 12.	2010 ¹⁾	41,0	40,8	40,8	41,1	41,1	40,9
	2015	42,2	42,7	41,7	42,3	42,6	42,3
Index stáří ²⁾	2010 ¹⁾	109,6	101,2	107,8	112,9	115,1	106,9
	2015	123,9	134,7	115,8	124,9	131,7	128,0
Index ekonomického zatížení ³⁾	2010 ¹⁾	43,5	41,0	43,1	45,1	44,1	42,9
	2015	51,1	49,1	51,2	52,3	50,5	51,4
Přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel:	2010	-0,6	-3,9	1,7	-0,3	-2,9	-1,3
	2015	-1,6	-8,2	2,4	-2,2	-4,0	-3,8
přirozenou měnou	2010	0,3	-0,6	1,3	-1,3	0,3	-0,1
	2015	-0,8	-2,6	1,0	-1,8	-2,4	-1,0
stěhováním	2010	-0,8	-3,3	0,3	1,0	-3,2	-1,2
	2015	-0,8	-5,6	1,4	-0,4	-1,6	-2,8
Naděje dožití při narození (v období 2011–2015)							
muži			74,0	75,5	74,5	74,9	74,0
ženy			80,8	81,8	81,2	80,7	81,4
Neumístění uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce celkem k 31. 12.	2010	42 117	4 055	13 676	6 476	9 188	8 722
	2015	31 058	2 661	11 221	4 056	7 387	5 733
z toho (%):							
ženy	2010	47,3	45,9	46,3	53,5	45,8	46,4
	2015	48,4	46,0	47,5	54,0	49,0	46,2
absolventi škol a mladiství	2010	6,4	5,5	6,9	7,0	6,6	5,5
	2015	4,9	3,7	4,9	4,8	5,4	4,5
osoby se zdravotním postižením	2010	11,5	10,1	11,2	12,8	9,3	14,2
	2015	12,3	9,7	11,7	16,5	9,4	15,6
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2010	32,1	42,0	32,3	30,6	28,9	31,9
	2015	24,6	33,8	24,8	22,4	21,9	25,2
dosažitelní	2010	96,7	95,5	97,3	93,9	97,6	97,6
	2015	94,9	94,4	95,9	86,1	96,6	97,2
ve věku 55 a více let	2010	15,8	16,6	15,8	14,5	15,4	16,7
	2015	20,6	22,9	19,8	21,8	19,4	22,0
evidovaní 12 a více měsíců	2010	33,1	22,9	29,9	30,2	39,1	38,4
	2015	41,8	29,1	39,8	41,2	48,0	44,2
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ⁴⁾	2010	9,08	13,20	8,17	7,98	9,62	9,77
	2015	7,01	9,47	6,96	4,88	8,17	6,90
v tom: muži	2010	9,52	13,99	8,81	7,34	10,32	10,36
	2015	7,17	10,01	7,28	4,46	8,19	7,29
ženy	2010	8,63	12,36	7,53	8,64	8,90	9,17
	2015	6,84	8,90	6,64	5,31	8,14	6,50
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ⁵⁾	2010	3,1	3,2	2,5	2,6	3,9	3,8
	2015	3,1	2,9	2,9	2,3	4,1	3,1
Lékaři na 1 000 obyvatel	2010	4,4	3,1	6,3	3,7	3,5	2,9
	2014	4,8	3,4	6,9	4,0	3,5	3,2
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	2010	3,919	3,538	3,337	4,222	3,887	5,220
	2015	4,283 ⁹⁾	1,924	3,979	4,946	4,764	5,475
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%) ⁶⁾	2010	20,7	28,9	15,7	18,3	22,2	27,4
	2015	27,8	36,2	22,9	25,4	29,4	34,0

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje v roce 2010 a 2015

1. pokračování

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
v tom: muži	2010	24,3	32,2	19,3	21,0	26,2	31,4
	2015	32,3	38,9	28,1	28,9	34,5	37,8
ženy	2010	18,6	27,0	13,7	16,8	20,0	25,0
	2015	25,0	34,5	19,7	23,3	26,3	31,6
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel	2010	21,4	19,1	26,4	17,9	19,7	17,7
	2015	19,9	20,0	22,6	18,9	18,5	16,9
z toho násilné a mravnostní	2010	2,1	2,0	2,0	1,4	2,5	2,3
	2015	1,7	2,3	1,4	1,4	2,3	2,0
Dopravní nehody na 1 000 obyvatel	2010	6,5	7,6	7,8	5,6	5,9	5,0
	2015	7,5	11,1	8,4	6,1	6,7	6,7
Soukromí podnikatelé (živnostníci) celkem na 1 000 obyvatel k 31. 12.	2010	163,3	216,4	164,4	158,7	148,8	163,7
	2015	155,6	196,5	162,6	152,2	144,0	144,7
z toho:							
se zjištěnou ekonomickou aktivitou	2010	80,3	91,3	85,5	80,7	72,6	74,7
	2015	74,6	87,8	80,3	73,6	67,7	67,6
subjekty vzniklé v roce	2010	6,3	7,3	6,7	5,9	5,7	6,2
	2015	4,3	4,6	4,3	4,2	4,0	4,3
Stavební práce dle dodavatelských smluv podle místa stavby ⁷⁾ na 1 obyvatele (tis. Kč)	2010	19,9	12,9	23,6	17,4	24,6	12,6
	2015	21,0	14,6	27,1	14,4	18,1	20,7
Počet bytů na 1 000 obyvatel:							
zahájených	2010	1,8	2,3	2,1	1,8	1,4	1,5
	2015	2,3	1,2	3,8	2,1	1,4	1,0
dokončených	2010	2,6	2,7	3,8	2,6	1,1	1,7
	2015	1,7	2,7	2,3	1,9	1,0	0,9
Hromadná ubytovací zařízení:							
lůžka	2012	24 699	6 716	5 330	1 900	2 843	7 910
	2015	22 834	6 022	4 706	1 946	2 732	7 428
lůžka na 1 000 obyvatel	2012	38,5	163,1	23,0	17,3	21,2	63,6
	2015	36,0	152,9	20,2	17,9	20,8	60,9
hosté	2012	474 868	103 469	142 345	35 613	65 206	128 235
	2015	547 538	121 112	180 925	38 060	64 062	¹⁰⁾ 143 379
Podíl na celkové výměře k 31. 12. (%):							
orná půda	2010	39,5	20,3	41,9	61,7	57,6	22,2
	2015	39,0	19,7	41,7	61,1	56,9	22,0
zastavěné plochy a nádvoří	2010	1,6	1,0	1,8	1,9	2,1	1,2
	2015	1,6	0,9	1,8	2,0	2,0	1,2
Měrné emise (t/km ²) (REZZO 1–3):							
tuhých znečišťujících látek ⁸⁾	2010	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
	2014	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
oxidu siřičitého	2010	0,7	0,1	0,6	0,3	2,4	0,3
	2014	0,7	0,1	0,6	0,4	2,5	0,3
oxidů dusíku	2010	0,7	0,1	0,5	0,3	2,4	0,3
	2014	0,6	0,1	0,4	0,4	2,2	0,3
oxidu uhelnatého	2010	3,6	2,6	2,9	2,9	5,5	4,1
	2014	3,3	2,1	2,3	2,8	5,9	3,6

¹⁾ stav k 1. 1. 2011

²⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

³⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

⁴⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁵⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁶⁾ data za prosinec; starobní důchod vč. souběhu s vdovským nebo vdovečským; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁷⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci

⁸⁾ nezahrnují emise TZL, NH₃ a VOC ze stavebních činností, chovů hosp. zvířat, aplikace min. hnojiv a nesledovaných zdrojů použití rozpouštědel

⁹⁾ ukazatel ovlivněn zřízením centrální mzdové úctárny pro všechny pěstouny v ČR na kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR v Jeseníku

¹⁰⁾ hodnota s nižší, omezenou spolehlivostí
